

Istoria românilor

De la **Wikipedia**, enciclopedia liberă

Salt la: [Navigare](#), [căutare](#)

Acest articol se referă la istoria românilor, ca grup etnic. Pentru istoria teritoriului României de astăzi, vedeți [Istoria României](#). În articol se realizează doar o sinteză a fiecărei perioade istorice; detalii în articolele separate (Vezi legăturile în cutia de lângă).

Prin **istoria românilor** se înțelege, în mod convențional, istoria poporului (grupului etnic) [român](#), de la formarea acestuia până la epoca contemporană a [secolului XXI](#).

Cuprins

[[ascunde](#)]

- [1 Originea românilor](#)
- [2 Statele medievale românești](#)
- [3 Renașterea națională a României](#)
- [4 Războiul de independență \(1877-1878\)](#)
- [5 Regatul României](#)
- [6 România în al Doilea Război Mondial](#)
- [7 Comunismul în România și RSS Moldovenească](#)
- [8 Statele moderne România și Republica Moldova](#)
- [9 Vezi și](#)
- [10 Legături externe](#)

Originea românilor

Pentru detalii, vezi: [originile românilor](#).

Originea românilor este un subiect de dezbatere istoriografică și singurul consens care există la ora actuală, este că ei descind din populațiile de limbă romanică din bazinul [Dunării de Jos](#), formate la nord de [Linia Jireček](#) (devreme ce la sud de aceasta, domnea [elenismul](#)). Raritatea izvoarelor

Acest articol face parte din seria Istoria românilor

[Preistoria pe teritoriul României](#)

[Dacia](#)

[Războaiele daco-romane](#)
[Dacia romană](#)

[Originile românilor](#)

[Perioada principatelor](#)

[Moldova](#)
[Țara Românească](#)
[Transilvania](#)
[Epoca Fanariotă](#)

[Renașterea națională](#)

[Regulamentul Organic](#)
[Revoluția română de la 1848](#)

[Principatele Unite](#)

[Războiul de independență](#)

[Regatul României](#)

[Primul război mondial](#)
[Al doilea război mondial](#)

[Comunismul](#)

[R.P.România](#)
[R.S.România](#)
[RSS Moldovenească](#)

[Republica Moldova](#)

[România contemporană](#)

istorice cu privire la teritoriul respectiv în mileniul I, contextul tulbure al perioadei migrațiilor și contextul politic al secolelor XIX și XX când s-au înmulțit studiile despre acest subiect, au condus la teorii opuse privind formarea poporului român.

S-au postulat de-a lungul timpului origini :

- exclusiv nord-dunărene, din populația [Daciei Traiane](#), complet romanizată în momentul retragerii [Aureliene](#), în această ipoteză populațiile romanice sud-dunărene provenind din migrații pornite din Dacia ;
- exclusiv sud-dunărene, din populația [Moesiei](#), în această ipoteză populațiile romanice nord-dunărene provenind din migrații pornite în [Evul Mediu](#) timpuriu din Sârbia, Bulgaria sau Macedonia spre teritoriul actual al României ;
- atât nord-dunărene cât și sud-dunărene, din populația romanică de pe ambele maluri ale fluviului, diferența între dialectele nord-dunărene și cele sud-dunărene explicându-se în această ipoteză nu prin migrații, ci prin continuarea procesului de romanizare la sud de Dunăre și după secolul al III-lea, acest proces fiind urmat de unul de [elenizare](#) parțială după secolul al V-lea, pe când la nord de Dunăre, se producea cu precădere un proces de [slavizare](#).

Dincolo de problemele științifice reale, care merg până la controversele fundamentale dintre istoricii școlilor de la [Viena](#) și de la [Toronto](#), multe studii au fost motivate de controversa politică privind întâietatea istorică a românilor în teritoriile nord-dunărene revendicate, apoi obținute de România (îndeosebi în [Transilvania](#), între români și [maghiari](#)), sau existența lor, anterior [slavilor](#), în teritoriile sud-dunărene aparținând astăzi statelor slave [balcanice](#).

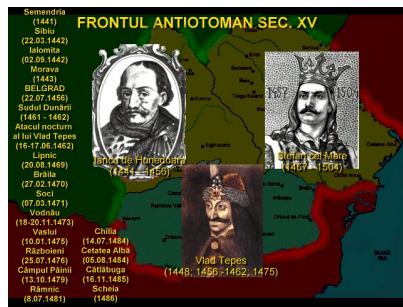
Prima mențiune certă a populațiilor romanice orientale se găsește cronicile lui [Theofilact din Simocatta](#), datând din anul [587](#) (episodul cu expresia [Torna, torna, fratre!](#)).

La mijlocul secolului al IX-lea, pe teritoriul României de azi este menționat poporul [V.n.nd.r. \(N.nd.r.\)](#), un neam numeros, creștin, provenind din Rum. Primele mențiuni despre români sub exonimul de vlahi (blachi) apar în cronicile bizantine din secolul al X-lea, stela din [Gothland](#) fiind un argument destul de puternic pentru prezența lor la nordul Dunării în secolul al XI-lea. Secolul al XII-lea aduce atestări ale exonimului și la nord și la sud de fluviu.

Endonimul de români (cf. *roman*) este atestat pentru prima dată de [scrisoarea lui Neacșu](#) la începutul secolului al XVI-lea dar este general acceptat ca el a fost întotdeauna folosit de aceștia. Există speculații cum că numele ducelui Ramunc al vlahilor menționat din [Cântecul Nibelungilor](#) și-ar avea originea în endonimul *român*.

Statele medievale românești

Pentru detalii, vezi: [Statele medievale românești](#).

Frontul Antiotoman - principalele bătălii

Țările române, 1635

În secolul al XIII-lea au fost create câteva mici formațiuni prestatale românești, urmând ca abia în [secolul XIV](#) să se formeze principatele [Moldovei](#) și [Țării Românești](#), ce aveau să lupte contra [Imperiului Otoman](#), care a cucerit [Constantinopolul](#) în [1453](#). Până în [1541](#), întreaga [Peninsulă Balcanică](#) și mare parte din Ungaria au devenit provincii turcești. Moldova, Țara Românească și [Transilvania](#) au rămas autonome, dar sub suzeranitate otomană.

Cucerirea ungară a Transilvaniei a început spre mijlocul [secolului X](#), fiind încheiată în [secolul XII](#). Un aport important în procesul ocupării Transilvaniei l-au avut [secuii](#). În [secolul XII](#), [Transilvania](#) se încearca organizarea unui Principat (în 1111 este atestat în izvoare Mercurius Princeps Ultra Silvanus supus Regatului [Ungar](#), dar organizarea definitivă este cea de Voievodat (în 1176 este atestat primul voievod al Transilvaniei, Leustachius Voievod. Începând cu secolul XII și în secolul XIII regii Ungariei au colonizat în Transilvania [germani](#), evocați în izvoare sub numele [hospites](#) și cunoscuți sub denumirea generică de [sași](#).

În anul [1600](#), cele trei principate române au fost unite cu succes de voievodul [Mihai Viteazul](#), dar uniunea a fost dizolvată după asasinarea lui Mihai, un an mai târziu, la ordinul generalului Basta.

La sfârșitul [secolului XVII](#), Ungaria și Transilvania au devenit parte a [Imperiului Austriac \(Habsburgic\)](#), după înfângerea turcilor. [Austriecii](#), la rândul lor, și-au extins rapid imperiul: În [1718](#) o importantă parte a Țării Românești, numită [Oltenia](#), a fost incorporată în Imperiul Austriac, fiind înapoiată în [1739](#). În [1775](#), Imperiul Austriac a ocupat nord-vestul Moldovei, denumit mai târziu

Bucovina, în timp ce jumătatea de est a principatului (numită Basarabia) a fost ocupată în 1812 de Rusia.

Renașterea națională a României

România înainte de 1878

Pentru detalii, vezi: [Renașterea națională a României](#).

Ca în majoritatea țărilor europene, anul 1848 a adus revoluția în Moldova, Țara Românească și Transilvania. Țelurile revoluționarilor - independența completă pentru primele două și emanciparea națională pentru cel de-al treilea principat - au rămas neîndeplinite, dar au fost bazele evoluțiilor următoare. De asemenea, revolta a ajutat populația celor trei principate să-și recunoască unitatea limbii și intereselor lor.

- [Istoriografia revoluției române de la 1848-1849 din Transilvania](#)

Delegații Adunărilor Ad-hoc au profitat de susținerea lui Napoleon al III-lea și de fragilitatea puterii otomane și ambiguitatea din textul Convenției de la Paris din 1858, alegându-l în 1859 pe Alexandru Ioan Cuza ca Domn al Principatelor Țării Românești și Moldovei, iar apoi al Principatelor UNITE. De la 1862 al României!

- [Aniversarea a 50 de ani de la Revoluția de la 1848 din Transilvania în "Tribuna poporului" de la Arad](#)

Războiul de independență (1877-1878)

Pentru detalii, vezi: [Războiul de independență \(1877-1878\)](#).

România 1878-1913

În 1866 prințul german Carol de Hohenzollern-Sigmaringen a fost proclamat Domn pentru a asigura sprijinul german pentru obținerea independenței. În

[1877](#) Carol a condus forțele armate române într-un război de independență plin de succes, ulterior fiind încoronat [Rege al României](#) în [1881](#).

Participarea [României](#) la războiul din 1877-1878 și cucerirea independenței de stat a însemnat egalitatea juridică cu toate statele suverane, având o adâncă semnificație morală pentru că a ridicat conștiința națiunii române libere și a permis realizarea în perspectivă, atunci când istoria a permis-o, a [Marii Uniri](#) de la 1918. Nu mai puțin important a însemnat eliberarea altor populații balcanice de sub dominația otomană, contribuind decisiv la evoluția acestora ca state moderne într-o epocă de afirmare a spiritului național.

Regatul României

Pentru detalii, vezi: [Regatul României](#).

România interbelică (1918-1940)

Noul stat, aflat la confluența Imperiilor Otoman, Austro-Ungar și Rus, cu vecini slavi pe trei părți, aspira la vest, în principal la [Franța](#), pentru modelele sale culturale, educaționale și administrative. În [1916](#) România a intrat în [Primul Război Mondial](#), de partea [Antantei](#). La sfârșitul războiului, Imperiile Austro-Ungar și Rus au dispărut; corpurile reprezentative create în Transilvania, Basarabia și Bucovina au ales unirea cu România, rezultând [România Mare](#).

Majoritatea guvernelor române dinaintea celui de-[al Doilea Război Mondial](#) au păstrat forma, dar nu și substanța unei monarhii constituționale liberale. Mișcarea naționalistă aproape mistică [Garda de Fier](#), a devenit un factor politic major în exploatarea fricii de comunism și resentimentul pretensei dominații străine și mai ales [evreiești](#) asupra economiei. În [1938](#), pentru a preveni formarea unui guvern ce avea să includă membri ai acestei mișcări, [Regele Carol al II-lea](#) a destituit guvernul și a instituit o dictatură regală de scurtă durată. El a fost silit să abdice la 6 septembrie 1940, ca urmare a pierderilor teritoriale suferite de România în același an. În locul lui a venit la tron regele Mihai I, care a lăsat conducerea mareșalului [Ion Antonescu](#).

România în al Doilea Război Mondial

România 1940-1941

România 1941-1944

Pentru detalii, vezi: [România în al Doilea Război Mondial](#).

În final, în [1940](#), România a pierdut teritorii atât în est cât și în vest: în iunie 1940, după ce a înaintat un ultimatum României, [Uniunea Sovietică](#) a anexat [Basarabia](#), [Bucovina de nord](#) și Ținutul Herța. Două treimi din Basarabia au fost combinate cu [Transnistria](#) (o mică parte din URSS), pentru a forma [RSS Moldovenească](#). Bucovina de Nord și sudul Basarabiei au fost oferite [RSS Ucraineane](#).

Între [1941](#) și [1944](#), generalul [Ion Antonescu](#) conduce țara ca dictator militar (conducător).

Prin [Dictatul de la Viena](#), Romania este nevoită în [august 1940](#) să cedeze [Ungariei](#) partea de nord a [Transilvaniei](#) în schimbul garanțiilor de securitate germano-italiene. De asemenea, prin [Tratatul de la Craiova](#), din 7 septembrie 1940, sudul Dobrogei (Cadrilaterul) a fost cedat [Bulgariei](#). Pentru a recupera teritoriile ocupate de URSS, România a intrat în cel de-[al doilea război mondial](#) de partea Axei în [iunie 1941](#).

La 23 august [1944](#), o lovitură de stat dată de [Regele Mihai](#), cu sprijinul partidelor istorice și al armatei, a răsturnat dictatura lui Antonescu și a pus armata României de partea Aliaților, grăbind astfel cu circa 6 - 9 luni sfârșitul celui de al doilea război mondial. România a luptat greu în bătăliile cu germanii din [Transilvania](#), [Ungaria](#), [Austria](#) și [Cehoslovacia](#), situându-se pe locul 4 în ceea ce privește efectivele armate angajate în luptă, aportul concret adus Aliaților și rezultatele obținute pentru victoria asupra fascismului. Regelui Mihai I i s-a acordat de către guvernul sovietic ordinul "Victoria", recunoscându-se, în acest fel, meritul României în contribuția la victoria aliaților. În acest sens, drept o recunoaștere deplină a meritelor României,

Franța avea să ceară acordarea țării noastre a statutului de cobeligerantă. URSS, chiar dacă a recunoscut realele merite ale României, avea să se opună acordării acestui drept țării noastre.

La sfârșitul celui de-al doilea război mondial, nordul Transilvaniei a revenit României, dar Bucovina de nord, Basarabia, Ținutul Herța și sudul [Dobrogei](#) ([Cadrilaterul](#)) au fost pierdute pe nedrept. RSS Moldovenească a devenit independentă abia în [1991](#), sub numele de [Republica Moldova](#).

Comunismul în România și RSS Moldovenească

 Basarabia în 1954

 România în 1967

Pentru detalii, vezi: **Eroare:** [Formatul trebuie să conțină cel puțin un articol](#), [Comunismul în România](#), [Revoluția română din 1989](#), [RSS Moldovenească](#), și [Istoria Uniunii Sovietice \(1985-1991\)](#).

La mai puțin de 3 ani după ce trupele sovietice ocupă România (în 1947), regele Mihai I este forțat să abdice și e proclamată Republica Populară Română, stat comunist.

La începutul [anilor 1960](#), guvernul comunist român a început să-și afirme o anumită independență față de Uniunea Sovietică. Ceaușescu a devenit președintele [Partidului Comunist Român](#) în [1965](#) și șef al Statului în [1967](#). Denunțarea ceaușistă a invaziei sovietice a Cehoslovaciei din [1968](#) și o relaxare scurtă în represiunea internă a ajutat la crearea unei imagini pozitive a dictatorului, atât în vest, cât și acasă. Seduși de politica străină "independentă" a lui Ceaușescu, liderii vestici au fost pe punctul de a se revolta contra unui regim care a devenit la sfârșitul [anilor 1970](#) foarte aspru,

despotic și capricios. Creșterea economică rapidă antrenată de creditele externe a lăsat loc încet-încet unei austerități răstălmăcite și represiunii politice severe.

Conducerea lungă de câteva [decade](#) a Președintelui [Nicolae Ceaușescu](#) a devenit din ce în ce mai cruntă în [anii 1980](#).

După prăbușirea comunismului în restul [Europei de Est](#), spre sfârșitul verii lui [1989](#), un protest de la mijlocul lui decembrie din [Timișoara](#) a crescut într-o revoltă populară răspândită pe întreg teritoriul țării contra regimului ceaușist. [Ion Iliescu](#) a devenit președinte pe [22 decembrie](#). Ceaușescu a fost arestat imediat, și, după un proces înscenat, a fost executat împreună cu soția sa pe [25 decembrie](#), în ziua de [Crăciun](#). Peste 1.500 de persoane au fost ucise în luptele de stradă dintre armată și populație. O coaliție de guvernare improvizată, [Frontul Salvării Naționale](#) (FSN), s-a instalat la putere și a proclamat restaurarea democrației și a libertății. Partidul Comunist a fost interzis prin lege, iar cele mai importante măsuri nepopulare ale lui Ceaușescu, precum interzicerea avortului și a contracepției, au fost abrogate.

Statele moderne România și Republica Moldova

Pentru detalii, vezi: **Eroare:** [Formatul trebuie să conțină cel puțin un articol, România începând cu 1989](#), și [Republica Moldova după independență](#).

Alegerile parlamentare și prezidențiale au avut loc pe [20 mai 1990](#). Concurând cu Partidele [Național Țărănesc](#) și [Național Liberal](#), [Ion Iliescu](#), un fost activist comunist, a câștigat 85% din voturi. FSN a primit două treimi din scaunele Parlamentului, a numit un profesor universitar, [Petre Roman](#), ca [prim-minstru](#) și a început reformele pentru o piață liberă.

De vreme ce noul guvern era încă format în mare parte din foști comuniști, anti-comuniștii au protestat în [Piața Universității, București](#) în [aprilie 1990](#). Două luni mai târziu, "*huliganii*" au fost împrăștiți brutal de către minerii din Valea Jiului, chemați de Președintele Iliescu. Minerii au atacat Universitatea, Institutul de Arhitectură "Ion Mincu", precum și sediile și casele liderilor opoziției. Este clar ca acțiunea minerilor a fost orchestrată din umbră de Ion Iliescu și aparatul său represiv. Guvernul lui Petre Roman a căzut la sfârșitul lui [septembrie 1991](#), când minerii s-au întors la București pentru a cere salarii mai mari. Un tehnocrat, [Teodor Stoiloian](#) s-a oferit să conducă un guvern interimar, până la venirea alegerilor.

O nouă Constituție democratică a fost proiectată de [Parlament](#) și adoptată după un referendum popular. În alegerile naționale din [1992](#), Ion Iliescu și-a câștigat dreptul la un nou mandat, al doilea. Cu sprijin parlamentar de la partidele parlamentare naționaliste PUNR și PRM și fostul partid comunist PSM, a fost format un guvern tehnocrat în noiembrie [1992](#), sub prim-minstrul [Nicolae Văcăroiu](#), un economist. Guvernarea 1992-1996 a fost marcată de scandaloase privatizări și fraude din partea puterii politice de la acea vreme,

care au dus practic la înnapoierea economica și stoparea progresului și a reformelor necesare la acel moment.

[Emil Constantinescu](#) din coaliția electorală [Convenția Democrată Română](#) (CDR) l-a învins în 1996 pe președintele Iliescu, după un al doilea scrutin și l-a înlocuit la șefia statului. [Victor Ciorbea](#) a fost numit prim-ministru. Ciorbea a rămas în această funcție până în martie [1998](#), când a fost înlocuit de [Radu Vasile](#) (PNȚCD) și mai târziu de [Mugur Isărescu](#), dar în alegerile din [2000](#) [Partidul Social Democrat](#) (PSD) și Iliescu au câștigat din nou, al treilea mandat de președinte - fortand constitutia, iar [Adrian Năstase](#) a fost numit prim-ministru.

În [2002](#), România a fost invitată să adere la [OTAN](#). În același an, [Uniunea Europeană](#) a confirmat sprijinul puternic față de scopul țării de a adera în [2007](#). Totuși, mai rămân de efectuat multe reforme de restructurare a economiei, înainte ca România să-și poată atinge scopul.

În [2004](#), alegerile l-au dat învingător pe [Traian Băsescu](#) în funcția de Președinte al țării, în fruntea unei coaliții formate din PNL și PD, alături de UDMR și PUR (ulterior Partidul Conservator), iar cu funcția de Prim-ministru al Guvernului României, a fost desemnat [Călin Popescu Țăriceanu](#). Partidul Conservator s-a retras ulterior de la guvernare. În aprilie 2007, Partidul Democrat a fost scos de la guvernare, noul guvern Țăriceanu, din care fac parte doar miniștri din partea [PNL](#) și [UDMR](#), a depus jurământul la 5 aprilie 2007, fiind sprijinit în Parlament de [Partidul Național Liberal](#), de [Uniunea Democrată a Maghiarilor din România](#), precum și de [Partidul Social Democrat](#).

România

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

Salt la: [Navigare](#), [căutare](#)

Pagina „Romania” trimite aici. Pentru alte sensuri vedeți [Romania](#) ([dezambiguizare](#)).

România

[Drapel](#)

[Stemă](#)

Imn național: Deșteaptă-te, române!

Amplasarea **României** (verde închis):
— în cadrul [Europei](#) (verde deschis și gri închis)
— în cadrul [Uniunii Europene](#) (verde deschis)

Capitală

[București](#)
🌐 [44°25'N](#)
[26°06'E / 44.417, 26.1](#)

Limbi oficiale

[română](#)

Limbile minorităților mari [maghiară](#), [romani](#)

Etnonim

român, româncă,
[români](#)

Sistem politic

[republică unitară](#)
[semi-prezidențială](#)

- [Președinte](#) [Traian Băsescu](#)
- [Prim-Ministru](#) [Emil Boc](#)

Independență

față de [Imperiul Otoman](#)

- declarată [9 mai 1877 \(SV\)](#)
- recunoscută [13 iulie 1878](#)

Aderare UE

[1 ianuarie 2007](#)

Suprafață

- Total [238 391 km²](#) ([locul 82](#))

- [Apă \(%\)](#) 3

Populație

- Estimare [2008](#) 22 246 862 ([locul 50](#))

- Recensământ [2002](#) 21 680 974

- [Densitate](#) 93/km² ([locul 104](#))

PIB (PPC) estimări

- Total 245,847 miliarde
[USD](#) ([locul 41](#))

- Pe cap de locuitor 11 400 USD ([locul 64](#))

PIB (nominal) estimări 2007

- Total 165,983 miliarde
USD ([locul 38](#))

- Pe cap de locuitor 7697 USD ([locul 58](#))

Gini (2003) 31 ([mediu](#))

IDU (2005) 0,813 ([ridicat](#)) ([locul 60](#))

Monedă [leu](#)

Fus orar [EET](#) ([UTC+2](#))

- Vară ([ODV](#)) [EEST](#) ([UTC+3](#))

Domeniu Internet [.ro](#)¹

Prefix telefonic [+40](#)

1: Se poate folosi și domeniul [.eu](#), întrucât România face parte din [Uniunea Europeană](#).

România este o țară situată în sud-estul [Europei Centrale](#), pe cursul inferior al [Dunării](#), la nord de [peninsula Balcanică](#) și la țărmul nord-vestic al [Mării Negre](#).^[1] Pe teritoriul ei este situată aproape toată suprafața [Deltei Dunării](#) și

partea sudică și centrală a [Munților Carpați](#). Se învecinează cu [Bulgaria](#) la sud, [Serbia](#) la sud-vest, [Ungaria](#) la nord-vest, [Ucraina](#) la nord și [Republica Moldova](#) la est, iar țărmul Mării Negre se găsește la sud-est.

De-a lungul istoriei, diferite porțiuni ale teritoriului de astăzi al României au fost în componența sau sub administrația [Daciei](#), [Imperiului Roman](#), [Imperiului Otoman](#) sau a celui [Austriac](#). Ca stat suveran, România a apărut în [1859](#) prin [unirea](#) dintre [Țara Românească](#) și [Moldova](#) condusă de [Alexandru Ioan Cuza](#) și a fost recunoscută independentă 19 ani mai târziu. În [1918](#), României i s-au alipit [Transilvania](#), [Bucovina](#) și [Basarabia](#), însă [România Mare](#) a fost distrusă la sfârșitul celui de [al Doilea Război Mondial](#), atunci când [U.R.S.S.](#) a ocupat Basarabia și Bucovina de nord, iar România a semnat [Pactul de la Varșovia](#). La momentul destrămării Uniunii Sovietice și a [înlăturării regimului comunist instalat în România](#) ([1989](#)), țara a inițiat o serie de reforme economice și politice. După un deceniu de probleme economice, România a introdus noi reforme economice de ordin general (precum [cota unică de impozitare](#), în [2005](#)) și a aderat la [Uniunea Europeană](#) la [1 ianuarie 2007](#).

România este o [republică semi-prezidențială](#). Este a noua țară după suprafața teritoriului ([238 391 km²](#)) și a șaptea după [numărul populației](#) (peste [22 milioane](#) locuitori)^[2] dintre statele membre ale Uniunii Europene. Capitala țării, [București](#), este și cel mai mare [oraș](#) al ei și al șaselea [oraș din UE](#) după populație ([1,9 milioane](#) locuitori). În [2007](#), orașul [Sibiu](#) a fost ales [Capitală Europeană a Culturii](#)^[3]. România este membru al [NATO](#) (din [29 martie 2004](#)), al [Uniunii Latine](#), al [Francofoniei](#) și al [OSCE](#).

Cuprins

- [1 Etimologie](#)
- [2 Istorie](#)
 - [2.1 Dacia și Imperiul Roman](#)
 - [2.2 Perioada principatelor și Epoca fanariotă](#)
 - [2.3 Unirea și Regatul României](#)
 - [2.4 România comunistă](#)
 - [2.5 România după 1989](#)
- [3 Geografie](#)
 - [3.1 Relief](#)
 - [3.2 Faună și floră](#)
 - [3.3 Climă](#)
- [4 Demografie](#)
 - [4.1 Religie](#)
 - [4.2 Educație](#)
 - [4.3 Aglomerări urbane](#)
- [5 Politică](#)
 - [5.1 Relațiile externe](#)
 - [5.2 Administrație](#)
- [6 Economie](#)
 - [6.1 Transport](#)
 - [6.2 Turism](#)

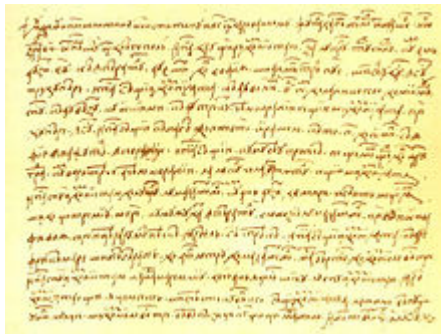
- [7 Cultură](#)
 - [7.1 Artă](#)
 - [7.2 Știință și cinematografie](#)
 - [7.3 Patrimoniul Mondial](#)
- [8 Armată](#)
 - [8.1 Dotări](#)
 - [8.2 Istoric](#)
- [9 Sport](#)
 - [9.1 Oină](#)
 - [9.2 Fotbal](#)
 - [9.3 Alte sporturi și JO](#)
- [10 Referințe](#)
- [11 Legături externe](#)

Etimologie

Pentru detalii, vezi: [etimologia termenilor „român” și „România”](#).

Numele de „*România*” provine de la „*român*”, cuvânt derivat din latinescul „*romanus*”.^[4]

Cel mai vechi indiciu referitor la existența numelui de „*român*” ar putea fi conținut de [Cântecul Nibelungilor](#): „*Ducele Ramunch din țara Valahilor/cu șapte sute de luptatori aleargă în întâmpinarea ei/ca pasarile sălbatice, îi vedeai galopând*”.^[5] „*Ramunch*” ar putea fi o transliterație a numelui „*Român*” reprezentând în acest context un conducător simbolic al românilor.^[6]

[Scrisoarea lui Neacșu](#)

Cele mai vechi atestări documentare ale termenului de „*rumân/român*” cunoscute în mod cert sunt conținute în relatări, jurnale și rapoarte de călătorie redactate de [umaniști renaștători](#) din [secolul al XVI-lea](#) care, fiind în majoritate trimiși ai [Sfântului Scaun](#), au călătorit în [Țara Românească](#), [Moldova](#) și [Transilvania](#). Astfel, Tranquillo Andronico notează în [1534](#), că [valahii](#) „*se numesc romani*”.^[7] Francesco della Valle scrie în [1532](#) că valahii „*se denumesc romani în limba lor*”. Mai departe, el citează chiar și o scurtă expresie românească: „*Ști rominest?*”.^[8] După o călătorie prin Țara Românească, Moldova și Transilvania Ferrante Capecci relatează prin [1575](#) că locuitorii acestor provincii se numesc pe ei înșiși „români” („*romanesci*”).^[9] Pierre Lescalopier scrie în [1574](#) că cei care locuiesc în Moldova , Țara

Românească și cea mai mare parte a Transilvaniei, „se consideră adevărați urmași ai romanilor și-și numesc limba «românește», adică romana”.^[10]

Mărturii suplimentare despre endonimul de „rumân/român” furnizează și autori care au venit în mod prelungit în contact direct cu românii. Astfel umanistul [sas](#) Johann Lebel relatează în [1542](#) că „românii...se numesc pe ei înșiși «Romuini»”.^[11] Istoricul polonez Orichovius (Stanisław Orzechowski) scrie în [1554](#) că românii „se numesc pe limba lor romini după romani, iar pe limba noastră (poloneză) sunt numiți valahi, după italieni”.^[12] În timp ce primatul și diplomatul ungar Anton Verancsics scrie în 1570 că „românii se numesc romani”,^[13] iar eruditul maghiar transilvan Martinus Szent-Ivany citează în [1699](#) expresii românești ca: „Sie noi sentem Rumeni” și „Noi sentem di sange Rumena”.^[14]

Cel mai vechi indiciu cunoscut asupra unei denumiri geografice cu mențiunea „rumânesc” este conținută de unele versiuni ale operei [Getica](#) de [Iordanes](#): „...Sclavini a civitate nova et **Sclavino Rumunense** et lacu qui appellantur Mursianus...”.^[15] Denumirea „**Rumunense**” constituie o transliterație latinizantă a unei pronunții slave pentru „rumânesc”. Deși mențiunea *Sclavino Rumunense* s-a dovedit a fi apocrifă, ea fiind o interpolare ulterioară în textul lui Iordanes, relevanța ei istorică rămâne considerabilă, interpolarea neputând fi mai târzie de secolele al X-XI-lea.

O hartă ipotetică a *Rumâniei* (România) din [1855](#), de [Cezar Bolliac](#)

Cea mai veche atestare documentară cunoscută a numelui de țară este [Scrisoarea lui Neacșu](#) din [1521](#), ce conține mențiunea **cěra rumŭněskŭ** (*Țeara Românească*).

[Miron Costin](#) insistă asupra denumirii de „român, adică roman” ce o poartă românii din [Principatele Române](#).^[16] La fel, [Constantin Cantacuzino](#) explică pe larg în [Istoria Țării Românești](#) originile și semnificația denumirii de „român, românesc” dată [Țărilor Române](#).^[17] [Dimitrie Cantemir](#) denumește în mod sistematic toate cele trei Principate locuite de români ca „Țări Românești”.^[18] Termenul de „România” în accepțiunea sa modernă este atestat documentar în a doua decadă a secolului al XIX-lea.^[19]

Până în secolul al XIX-lea au coexistat pentru spațiul dintre [Nistru](#) și [Tisa](#) denumirile de „Rumânia” și „România”, precum și endonimul „rumâni” alături de „români”, forma scrisă cu "u" fiind predominantă.^[20] Din termenul „rumân” s-a format la finele secolului XVIII exonimul modern a poporului român și a statului român în cazul principalelor limbi europene: „Rumänen/Rumänien” ([germană](#)), „Roumains/Roumanie” ([franceză](#)), „Rumanians/Romania” (denumirea învechită din [engleză](#)), „Rumuni/Rumunija” (în [sârbă](#); totuși, în cazul [românilor timoceni](#) s-a păstrat exonimul de „[vlahi](#)”, vechiul exonim al tuturor românilor^[21], până în ziua de azi, chiar dacă se autodefinesc în limba maternă drept „rumâni”^{[22][23]}) etc. În ultimele decenii, în mai multe limbi s-a trecut la înlocuirea formei care derivă din "rumân" în cea care derivă din "român". Astfel, în limba engleză forma "Rumania" a fost înlocuită cu "Romania". În [limba italiană](#) denumirea "Rumania" a fost înlocuită cu "Romania", iar în [limba portugheză](#) se folosesc formele "Romania" (pentru a desemna statul român) și "Romeno" pentru a desemna poporul român.^[24]

Istorie

Pentru detalii, vezi: [istoria României](#).

Prin istoria României se înțelege, în mod convențional, [istoria](#) regiunii geografice românești, a [popoarelor](#) care au locuit-o precum și a statului Român modern. Una dintre cele mai dezbătute probleme din [istoriografia](#) românească, problemă care de fapt indică însuși drumul parcurs de aceasta, este problema originilor.^{[25][26][27][28]} Astfel, [originile românilor](#) sunt disputate, existând mai multe teorii.^[29]

Dacia și Imperiul Roman

Pentru detalii, vezi: **Eroare: [Formatul trebuie să conțină cel puțin un articol](#), [Daci](#), și [Dacia romană](#).**

Se consideră că [triburile](#) creatoare ale [culturii bronzului](#) pe teritoriul României aparțin grupului [indo-european](#) al [tracilor](#).^{[30][31][32]} [Strabon](#) în „*Geografia*” menționa că *geții aveau aceeași limbă cu tracii, iar dacii aceeași limbă cu geții*.^[33] Totuși, prima relatare despre geți aparține lui [Herodot](#).^{[34][35]} [Cucerirea Daciei de către romani](#) conduce la contopirea celor două culturi: daco-romanii sunt strămoșii [poporului român](#).^[36] După ce [Dacia a devenit provincie](#) a [Imperiului Roman](#) s-au impus elemente de cultură și civilizație romană, inclusiv [latina vulgară](#) care a stat la baza formării [limbii române](#).^{[37][38][39]}

[Decebal](#)

[Columna lui Traian](#)

Pe baza informațiilor din inscripția de la [Dionysopolis](#)^{[40][41][42]} și de la [Iordanes](#), se știe că sub stăpânirea lui [Burebista](#), ajutat de marele preot [Deceneu](#), s-a format primul stat geto-dac.^{[43][44]} În anul [44 î.Hr.](#), Burebista este asasinat de unul dintre slujitorii săi.^[45] După moartea lui, statul geto-dac se va destrăma în 4, apoi în 5 regate.^[46] Nucleul statal se menține în zona [munților Șureanu](#), unde domnesc succesiv [Deceneu](#), [Comosicus](#) și [Coryllus](#).^[47] Statul centralizat dac va atinge apogeul dezvoltării sale sub [Decebal](#).^[48] În această perioadă se mențin [o serie de conflicte](#) cu [Imperiul Roman](#), o parte a statului dac fiind cucerită în [106 d.Hr.](#) de împăratul roman [Traian](#).^[49] Între anii 271-275 d.Hr. are loc retragerea aureliană.^[50]

Perioada principatelor și Epoca fanariotă

Pentru detalii, vezi: **Eroare: [Formatul trebuie să conțină cel puțin un articol](#), [Statele medievale românești](#), și [Epoca fanariotă](#).**

În [primul mileniu](#), peste teritoriul României au trecut valuri de [popoare migratoare](#): goți în [secolul III](#) - [IV](#)^[51], [hunii](#) în [secolul IV](#)^[52], [gepizii](#) în [secolul V](#)^{[53][54]}, [avarii](#) în [secolul VI](#)^[55], [slavii](#) în [secolul VII](#), [ungurii](#) în [secolul IX](#), [pecenegii](#)^[56], [cumanii](#)^[57], [uzii](#) și [alanii](#) în [secolele X](#) - [XII](#) și [tătarii](#) în [secolul XIII](#).

În [secolul al XIII-lea](#) sunt atestate primele [cnezate](#) la sud de [Carpați](#).^[58] Mai apoi, în contextul cristalizării relațiilor feudale, ca urmare a creării unor condiții interne și externe favorabile (slăbirea presiunii [ungare](#) și diminuarea dominației [tătarilor](#)) iau ființă la sud și est de Carpați [statele feudale](#) de sine stătătoare [Țara Românească](#) ([1310](#)), sub [Basarab I](#) și [Moldova](#) ([1359](#)), sub [Bogdan I](#).^[48] Dintre [domnitorii](#) ce au avut un rol mai important, pot fi amintiți: [Alexandru cel Bun](#), [Ștefan cel Mare](#), [Petru Rareș](#) și [Dimitrie Cantemir](#) în [Moldova](#), [Mircea cel Bătrân](#), [Vlad Țepeș](#) și [Constantin Brâncoveanu](#) în [Țara Românească](#) și [Ioan de Hunedoara](#) în [Transilvania](#). Începând cu sfârșitul

secolului al XV-lea cele două principate intra treptat în sfera de influență a [Imperiului Otoman](#).

 [Alexandru Ioan Cuza](#)

[Transilvania](#), parte de-a lungul [Evlui Mediu](#) a [Regatului Ungariei](#)^[59], guvernată de voievozi, devine un principat de sine stătător, vasal [Imperiului Otoman](#) din [1526](#). La cumpăna secolelor al XVI-lea și al XVII-lea [Mihai Viteazul](#) domnește pentru o foarte scurtă perioadă de vreme peste o bună parte din teritoriul României de astăzi.^[60]

În [secolul al XVIII-lea](#), [Moldova](#) și [Țara Românească](#) și-au păstrat în continuare autonomia internă, dar în [1711](#) și [1716](#) respectiv, începe [perioada domnitorilor fanarioți](#),^[61] numiți direct de turci din rândul familiilor nobile de [greci](#) din [Constantinopol](#). Prin [încheierea pactului dualist](#) în [1867](#), [Transilvania](#) și-a pierdut la scurtă vreme resturile autonomiei sale politice, fiind înglobată din punct de vedere politic și administrativ [Ungariei](#).^[62]

Unirea și Regatul României

Pentru detalii, vezi: **Eroare: [Formatul trebuie să conțină cel puțin un articol](#), [Renașterea națională a României](#), [Principatele Unite ale Valahiei și Moldovei](#), și [Regatul României](#).**

Statul modern român a fost creat prin [unirea principatelor Moldova și Muntenia](#) (sau Țara Românească), în anul [1859](#), odată cu alegerea concomitentă ca domnitor în ambele state a lui [Alexandru Ioan Cuza](#).^{[63][64][65]} Acesta a fost obligat să abdice în anul [1866](#) de către o largă coaliție a partidelor vremii, denumită și [Monstruoasa Coaliție](#), Cuza fiind obligat să părăsească țara.^[66] În [1877](#), România își [obține independența](#) iar în [1881](#), [Carol I](#) este încoronat ca [Rege al României](#).^[67] În [1913](#), România a intră în [război împotriva Bulgariei](#), la capătul căruia a obținut [Cadriaterul](#).^{[68][69][70]} În 1914, regele Carol I moare, rege al României devenind [Ferdinand I](#).^[66]

În [1916](#) România a intrat în [Primul Război Mondial](#) de partea [Antantei](#).^[71] Deși forțele române nu s-au descurcat bine din punct de vedere militar, până la sfârșitul războiului, [Imperiile Austriac](#) și [Rus](#) s-au dezintegrat; Adunarea Națională în [Transilvania](#), și [Sfatul Țării](#) în [Basarabia](#) și [Bucovina](#) și-au proclamat Unirea cu România,^[72] iar [Ferdinand](#) s-a încoronat rege al României la [Alba Iulia](#) în [1922](#).^[73] [Tratatul de la Versailles](#) a recunoscut toate proclamațiile de unire în conformitate cu dreptul la autodeterminare stabilit de [Declarația celor 14 puncte](#) ale [președintelui american Thomas Woodrow Wilson](#).^[74]

În [1938](#), [regele Carol al II-lea](#) își asumă puteri dictatoriale, însă noul regim nu este susținut de către guvern. După semnarea [Pactului Ribbentrop-Molotov](#) din [1939](#), România este forțată să cedeze [Ungariei o parte din Transilvania](#) iar [Uniunii Sovietice Basarabia](#) și [Bucovina de Nord](#). De asemenea, la scurt timp, [Dobrogea de Sud](#) este returnată [Bulgariei](#). Confruntându-se cu începutul [rebeliunii legionare](#), regele suspendă [Constituția României](#) și îl numește ca prim-ministru pe [Generalul Ion Antonescu](#). Aceasta, sprijinit de [Garda de Fier](#), cere regelui Carol al II-lea să abdice în favoarea fiului său, [Mihai](#). Apoi, Antonescu își asumă puteri dictatoriale și devine șef de stat precum și președinte al consiliului de miniștri. În [1941](#), ca aliat al [Germaniei](#), România [declară război Uniunii Sovietice](#).^[75]

România comunistă

Pentru detalii, vezi: [România socialistă](#).

La data de [23 august 1944](#), [armata sovietică](#) fiind deja în [Moldova](#) de nord încă din luna martie, [regele Mihai](#) își dă acordul pentru înlăturarea prin forță a mareșalului Antonescu dacă acesta va refuza semnarea armistițiului cu [Națiunile Unite](#).^[76] În urma refuzului net al lui Antonescu, Regele Mihai l-a destituit și l-a arestat, iar România a trecut de partea [Aliaților](#).^[76]

[Revoluția română din 1989](#)

La mai puțin de 3 ani după ce trupele sovietice ocupaseră România, în [1947](#), [regele Mihai I](#) este forțat să abdice și e proclamată [Republica Populară Română, stat comunist](#).^[77] În [1965](#) moare principalul lider comunist [Gheorghe Gheorghiu-Dej](#), după care România intră într-o perioadă de schimbări.^[78] După o scurtă luptă pentru putere, în fruntea partidului comunist a venit [Nicolae Ceaușescu](#).^[78] La începutul [anilor 1960](#), guvernul comunist român a început să-și afirme o anumită independență față de [Uniunea Sovietică](#).^[79] Ceaușescu a devenit secretar general al [Partidului Comunist Român](#) în [1965](#) și șef al Statului în [1967](#). Conducerea lungă de câteva [decade](#) a Președintelui [Nicolae Ceaușescu](#) a devenit din ce în ce mai cruntă în [anii 1980](#).^[79]

România după 1989

Pentru detalii, vezi: **Eroare: [Formatul trebuie să conțină cel puțin un articol](#), [România după 1989](#), și [Revoluția română din 1989](#).**

După căderea comunismului în tot restul [Europei de Est](#), un protest început la mijlocul lunii decembrie [1989](#) la [Timișoara](#) s-a transformat rapid într-un [protest național](#) împotriva regimului lui Ceaușescu, înlăturându-l pe dictator de la putere.^[80]

O organizație interimară formată din foste oficialități comuniste a preluat controlul guvernului, iar [Ion Iliescu](#) a devenit președintele provizoriu al țării. Noul guvern a revocat multe din politicile oprimate^{[81][82][83]} și a închis câțiva dintre conducătorii regimului comunist.

 Din [2007](#), România este membră a [Uniunii Europene](#).

În mai [1990](#) s-au organizat alegeri ale partidelor pentru legislatură și președenție. Iliescu a fost ales președinte, iar partidul său, [Frontul Salvării Naționale](#), a câștigat controlul legislativ. [Petre Roman](#) a devenit prim-ministru. Alegerile însă nu au pus punct [demonstrațiilor antiguvernamentale](#). [Dezlănțuirile minerilor](#) au dus la demiterea [guvernului Roman](#) în septembrie [1991](#). În octombrie, fostul ministru de finanțe, [Theodor Stolojan](#) i-a urmat lui Roman ca prim-ministru și a format un [nou cabinet](#).^[84] În [alegerile naționale din 1992](#), Ion Iliescu și-a câștigat dreptul la un nou mandat. Cu sprijin parlamentar de la partidele parlamentare naționaliste [PUNR](#), [PRM](#) și fostul partid comunist [PSM](#), a fost format [un guvern](#) în noiembrie 1992, sub prim-ministrul [Nicolae Văcăroiu](#).^[85]

[Emil Constantinescu](#) din coaliția electorală [Convenția Democrată Română](#) (CDR) l-a învins în [1996](#) pe președintele [Iliescu](#), după un al doilea scrutin și l-a înlocuit la șefia statului. [Victor Ciorbea](#) a fost numit prim-ministru. Ciorbea a rămas în această funcție până în martie [1998](#), când a fost înlocuit de [Radu Vasile](#) și mai târziu de [Mugur Isărescu](#).^[85] [Alegerile din 2000](#) au fost câștigate de [PSD](#) și [Ion Iliescu](#), iar [Adrian Năstase](#) a fost numit prim-ministru.^[86] În [2004](#), alegerile l-au dat învingător pe [Traian Băsescu](#) în funcția de Președinte al statului, în fruntea unei coaliții formată din [P.N.L.](#) și [P.D.](#), alături de [U.D.M.R.](#) și [P.U.R.](#), iar în funcția de prim-ministru a fost numit [Călin Popescu Tăriceanu](#).^[87]

Din [2004](#) România este membru [NATO](#), iar din [2007](#) a devenit membră a [Uniunii Europene](#).^{[88][89]} În urma [alegerilor legislative din noiembrie 2008](#), [Partidul Democrat-Liberal](#) a obținut cele mai multe mandate, fiind urmat de alianța dintre [PSD](#) și [PC](#), [PNL](#) și [UDMR](#).^[90] Ulterior se formează un [guvern de alianță](#), între [PSD-PC](#) și [PD-L](#), condus în prezent de [Emil Boc](#).^[91]

Geografie

 [Sfinxul din Bucegi](#), aflat pe platoul [Munților Bucegi](#), la 2216 metri altitudine, măsoară 8 metri în înălțime și 12 metri în lățime. Pentru detalii, vezi: [geografia României](#).

Teritoriul actual al României mai este numit și spațiul *carpato-danubiano-pontic*, deoarece România se suprapune unui sistem teritorial european, conturat după forma cercului [Carpaților Românești](#) și a regiunilor limitrofe impuse și subordonate complementar Carpaților, fiind mărginită în partea de sud de fluviul [Dunărea](#), iar în partea de est de [Marea Neagră](#).

Pe [Glob](#), România este situată în [emisfera nordică](#), la intersecția paralelei 45° latitudine nordică și meridianului de 25° longitudine estică, iar în Europa în partea [central sud-estică](#) la distanțe aproximativ egale față de extremitățile

continentului european.^[92] România se învecinează la nord cu Ucraina, granița de sud este formată cu Bulgaria (o mare parte fiind frontieră acvatică, cu Dunărea), în vest cu Ungaria, în sud-vest cu Serbia, iar în est cu Republica Moldova (formată în totalitate de Prut). Frontierele României se întind pe 3150 km, din care 1876 km au devenit, în 2007, granițe ale Uniunii Europene (spre Serbia, Moldova și Ucraina), în timp ce cu [Marea Neagră](#), granița formată are o lungime de 194 km pe platforma continentală (245 km de țărnm). Suprafața României este de 238 391 km², la care se adaugă 23 700 km² din platforma Mării Negre.

Relief

Hartă topografică a României

Relieful României este caracterizat prin patru elemente: varietate, proporționalitate, complementaritate și dispunere simetrică, dat fiind numărul mare de forme de relief, repartiția aproximativ egală a principalelor unități de relief (35% munți, 35% dealuri și podișuri și 30% câmpii) și gruparea reliefului.^[92] [Carpații Românești](#) se extind ca un inel, ce închide o mare depresiune în centrul țării, cea a [Transilvaniei](#).^[92] Sunt munți cu altitudine mijlocie, fragmentați, cu un etaj alpin, pășuni alpine și întinse suprafețe de eroziune, a căror altitudine maximă se atinge în [vârful Moldoveanu](#), la 2 544 de metri. Pe teritoriul României, Munții Carpați au o lungime de 910 km.^[93]

La exterior Munților Carpați se află un inel de dealuri — [Subcarpații](#) și [Dealurile de Vest](#) — locurile cele mai populate,^[92] datorită bogatelor resurse de subsol ([petrol](#), [cărbuni](#), [sare](#)) și condițiilor favorabile culturii viței-de-vie și pomilor fructiferi. În est și sud se extind trei mari podișuri ([Moldovei](#), [Dobrogei](#) și [Getic](#)), dar și [Podișul Mehedinți](#), în timp ce în sud și vest se întind două mari câmpii, [Câmpia Română](#) (îngustată spre est) și [Câmpia de Vest](#).

[Delta Dunării](#) este cea mai joasă regiune a țării, sub 10 m altitudine, cu întinderi de mlaștini, lacuri și stof.^[92] Ceva mai înălțate sunt [grindurile](#) fluviale și maritime (Letea, Caraorman, Sărăturile) pe care se grupează satele de [pescari](#). Este un teritoriu descris din [Antichitate](#) de numeroși oameni de știință ai vremurilor, printre care [Herodot](#), [Strabon](#), [Ptolemeu](#) sau [Plinius cel](#)

[Bătrân](#).^[94] Delta Dunării a fost introdusă în lista [patrimoniului mondial](#) al [UNESCO](#) în [1991](#) ca rezervație naturală a biosferei.^[95]

România beneficiază de toate tipurile de unități acvatice: fluvii și râuri, lacuri, ape subterane, ape marine. Particularitățile hidrografice și hidrologice ale României sunt determinate, în principal, de poziția geografică a țării în zona climatului temperat-continental și de prezența arcului carpatic. Factorul antropocentric a contribuit la unele modificări ale acestor particularități.^[96]

Faună și floră

Pentru detalii, vezi: [fauna României](#) și [flora României](#).

Pelicani zburând deasupra Dunării în Delta

Pe teritoriul României au fost identificate 3700 de specii de plante din care până în prezent 23 au fost declarate monumente ale naturii, 74 dispărute, 39 periclitate, 171 vulnerabile și 1253 sunt considerate rare.^[97] Cele trei mari zone de vegetație în România sunt zona alpină, zona de pădure și zona de stepă.^[98] Vegetația este distribuită etajat, în concordanță cu caracteristicile de sol și climă,^[99] dar și în funcție de altitudine, astfel: [stejarul](#), [gârnița](#), [teiul](#), [frasinul](#) (în zonele de stepă și dealuri joase); [fagul](#), [gorunul](#) (între 500 și 1200 de metri); [molidul](#), [bradul](#), [pinul](#) (între 1200 și 1800 de metri); [ienupărul](#), [jneapănul](#) și arborii pitici (între 1800 și 2000 de metri); [pajiștile](#) alpine formate din ierburi mărunte (peste 2000 de metri).^[92] În largul văilor mari, datorită [umezelii](#) persistente, apare o vegetație specifică de [luncă](#), cu [stuf](#), [papură](#), [rogoz](#) și adesea cu pâlcuri de [sălcii](#), [plopi](#) și [arini](#). În [Delta Dunării](#) predomină vegetația de [mlaștină](#).^[100]

Fauna României este în special repartizată în funcție de vegetație. Astfel, pentru etajul stepei și silvostepii sunt specifice următoarele specii: [iepurele](#), [hârciogul](#), [popândăul](#), [fazanul](#), [dropia](#), [prepețița](#), [crapul](#), [carasul](#), [știuca](#), [șalăul](#), [somnul](#); pentru etajul pădurilor de foioase (stejar și fag): [mistrețul](#), [lupul](#), [vulpea](#), [mreanul](#), [ciocănițoarea](#), [cinteza](#); pentru etajul pădurilor de conifere: [păstrăvul](#), [lostrița](#), [râsul](#), [cerbul](#), iar specifice faunei alpine sunt [caprele negre](#) și [vulturii pleșuvi](#).^[92]

În particular, Delta Dunării este locul a sute de specii de păsări, incluzând [pelicani](#), [lebede](#), [gâște sălbatice](#) și păsări [flamingo](#), protejate de lege (așa cum

sunt de altfel și [porcii sălbatici](#) și [linçșii](#)). de asemenea delta reprezintă un popas sezonat pentru păsările migratorii. Câteva dintre speciile rare de păsări aflate în zona Dobrogei sunt [pelicanul creț](#), [cormoranul mic](#), [lopătarul](#), [gâsca cu piept roșu](#) și [gârlița mare](#), dar și [lebaka de iarnă](#).^[101]

Climă

Pentru detalii, vezi: [clima României](#).

[Delta Dunării](#)

Clima României este determinată în primul rând de poziția sa pe glob, precum și de poziția sa geografică pe continentul european. Aceste particularități conferă cliimei un caracter temperat continental cu nuanțe de tranziție.^[102]

Extinderea teritoriului țării pe aproape 5° de latitudine impune diferențieri mai mari între sudul și nordul țării în ceea ce privește [temperatura](#) decât extinderea pe circa 10° de longitudine, astfel dacă temperatura medie anuală în sudul țării se ridică la circa 11°, în nordul țării, la altitudini comparabile, valorile acestui parametru sunt mai coborâte cu circa 3°C. Între extremitatea vestică și cea estică a teritoriului național, diferența termică se reduce la 1° (10°C în vest, 9°C în est).^[102]

[Relieful](#) țării are un rol esențial în delimitarea zonelor și etajelor climatice. [Munții Carpați](#) formează o barieră care separă climatele continentale aspre din est de cele din vest de tip oceanic și adriatic. În concluzie, clima României este una de tip temperat-continentală, cu patru [anotimpuri](#) și este marcată de influențe ale climatelor stepice din est, adriatice din sud-vest, oceanice din vest și nord-vest, păstrându-și totuși identitatea climatului carpato-ponto-danubian.^[102]

[Precipitațiile](#) sunt moderate, variind de la insuficienta cantitate de 400 mm din [Dobrogea](#) la 500 mm în [Câmpia Română](#) și până la 600 mm în [cea de Vest](#). Odată cu altitudinea, precipitațiile cresc, depășind pe alocuri 1000 mm pe an.

Primele înregistrări climatice în România s-au făcut odată cu înființarea [Institutului Meteorologic Central](#) (în 1884) și cu apariția lucrărilor elaborate de [Ștefan Hepites](#). După 1960 are loc o dezvoltare a rețelei de stații

meteorologice, apărând și importante lucrări referitoare la caracteristicile climatice ale spațiului montan, litoral, urban, etc. ^[96]

Demografie

Răspândirea celor patru dialecte ale limbii române.

Pentru detalii, vezi: **Eroare:** [Formatul trebuie să conțină cel puțin un articol](#), [populația României](#), [românime](#), și [Comunități etnice în România](#).

Conform [recensământului din 2002](#), România are o populație de 21 680 974 de locuitori ^{[103][104]} și este de așteptat ca în următorii ani să se înregistreze o scădere lentă a populației ca urmare a sporului natural negativ. ^[105] Principalul grup etnic în România îl formează românii. ^[103] Ei reprezintă, conform recensământului din 2002, 89,5 % din numărul total al populației. ^[103] După români, următoarea comunitate etnică importantă este cea a [maghiarilor](#), care reprezintă 6,6 % din populație, respectiv un număr de aproximativ 1 400 000 de cetățeni. ^[106] După datele oficiale, în România trăiesc 535 250 de [romi](#). ^[107] Alte comunități importante sunt cele ale [germanilor](#), [ucrainenilor](#), [lipovenilor](#), [turcilor](#), [tătarilor](#), [sârbilor](#), [slovacilor](#), [bulgarilor](#), [croaților](#), [grecilor](#), [rutenilor](#), [evreilor](#), [cehilor](#), [polonezilor](#), [italienilor](#) și [armenilor](#). ^{[108][103]} Din cei 745 421 de germani câți erau în România în 1930, ^{[109][110]} în prezent au mai rămas aproximativ 60 000. ^{[111][112]} De asemenea, în 1924, în Regatul României erau 796 056 de evrei, ^[113] însă la recensământul din 2002 au fost numărați 6 179. ^[103]

Numărul românilor ori al persoanelor cu strămoși născuți în România care trăiesc în afara granițelor țării este de aproximativ 12 milioane.^{[114][115]} Puțin timp după [revoluția din decembrie 1989](#), populația României a fost de peste 23 000 000 de locuitori. Însă începând cu 1991, aceasta a intrat într-o tendință de scădere treptată,^{[116][117]} ajungând actualmente la circa 21 000 000 de locuitori. Acest fapt se datorează liberei circulații în statele din afara granițelor României,^[118] dar și ratei natalității destul de scăzute.^{[119][120]}

Limba oficială a României este [limba română](#)^[121] ce aparține grupei [limbilor romanice de est](#) și este înrudită cu [italiana](#), [franceza](#), [spaniola](#), [portugheza](#), [catalana](#)^[122] și, mai departe, cu majoritatea limbilor europene. Româna este limba cu cel mai mare număr de vorbitori nativi ce reprezintă 91% din totalul populației României,^[103] fiind urmată de limbile vorbite de cele două minorități etnice principale, [maghiarii](#) și [romii](#). Astfel, [maghiara](#) este vorbită de un procent de 6,7% iar [romani](#) de respectiv 1,1% din numărul total al populației țării.^[103] Până în [anii '90](#), în România a existat o numeroasă comunitate de vorbitori de [limbă germană](#), reprezentată în cea mai mare parte de [sași](#).^[123] Deși cei mai mulți dintre membrii acestei comunități au emigrat în Germania,^[124] au rămas totuși în prezent într-un număr semnificativ de 45 000 de vorbitori nativi de limbă germană în România.^[125] În localitățile unde o anumită minoritate etnică reprezintă mai mult de 20% din populație, limba respectivei minorități poate fi utilizată în administrația publică și în sistemul judiciar.^{[126][127]} Engleza și franceza sunt principalele limbi străine predate în școlile din România.^[128] [Limba engleză](#) este vorbită de un număr de 5 milioane de români în timp ce franceza de circa 4-5 milioane,^[129] iar germana, italiana și spaniola de câte 1-2 milioane fiecare. În trecut, [limba franceză](#) era cea mai cunoscută limbă străină în România,^[130] însă de curând, engleza tinde să câștige teren. De obicei, cunoscătorii de limbă engleză sunt în special tinerii. În orice caz, România este membru cu drepturi depline a [Francofoniei](#), iar în 2006 a găzduit la [București](#) un important summit al acestei organizații.^[131] [Limba germană](#) a fost predată în special în [Transilvania](#), datorită tradițiilor ce s-au păstrat în această regiune din timpul [dominației Austro-Ungare](#).^[132]

Religie

Mănăstirea „Sfânta Ana” - [Rohia, Maramureș](#)

Pentru detalii, vezi: [religia în România](#).

Viața religioasă în România se desfășoară conform principiului libertății credințelor religioase, principiu enunțat la *articolul 29 din Constituția României*, alături de libertatea gândirii și a opiniilor.^[133] Chiar dacă nu se definește explicit ca stat laic, România nu are nicio religie națională, respectând principiul de secularitate: autoritățile publice sunt obligate la neutralitate față de asociațiile și cultele religioase.^[134]

[Biserica Ortodoxă Română](#) este principala instituție religioasă din România. Ea este o biserică autocefală ce se află în [comuniune](#) cu celelalte biserici aparținând [Bisericii Ortodoxe](#). Cea mai mare parte a populației României, respectiv 86,7 %, s-a declarat ca fiind de confesiune creștin ortodoxă, conform recensământului din 2002.^{[135][136]} De asemenea, importante comunități religioase ce aparțin altor ramuri ale creștinismului decât ortodoxia, sunt reprezentate de: [romano-catolicism](#) (4,7 %), [protestantism](#) (3,7 %), [penticostalism](#) (1,5 %) și [greco-catolicism](#) (0,9 %).^[137] Astfel, populația creștină din România, reprezintă 99,3 % din totalul populației țării. În [Dobrogea](#) există și o minoritate [islamică](#) compusă majoritar din turci și tătari.^[138] De asemenea, la recensământul din 2002, în România existau 6 179 de persoane de religie [mozaică](#), 23 105 de [atei](#) și 11 734 de persoane care nu și-au declarat religia.^[137]

Până la [Unirea din 1918](#), cea mai mare parte a populației din [Transilvania](#) era formată din credincioși ai [Bisericii Române Unite cu Roma](#),^[139] ca urmare a trecerii unei mari părți a românilor, până atunci ortodocși, la Biserica Romei, la sfârșitul [secolului al XVII-lea](#).^[140] [Catolicismul](#) și [protestantismul](#) sunt

prezente mai ales în Transilvania și [Crișana](#).^[137] În Bihor, de pildă, se află centrul [cultului baptist](#) din România,^[141] comunitatea de aici numărând 22 294 de adepți. De asemenea, în România există și alte culte, precum [ortodocșii pe stil vechi](#), [cultul armean](#) și altele asemenea.

Educație

Pentru detalii, vezi: [educația în România](#).

Învățământul urmărește realizarea idealului [educațional](#) întemeiat pe valorile [democrației](#), ale diversității culturale, pe aspirațiile individuale, sociale și contribuie la păstrarea identității naționale în contextul valorilor europene. Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă și armonioasă a personalității individului în vederea unei integrări eficiente în societatea bazată pe cunoaștere.^[142]

 [Universitatea din București](#)

Înca de la [Revoluția română din 1989](#), sistemul de învățământ românesc a fost într-un continuu proces de reorganizare care a fost atât lăudat cât și criticat.^[143] În conformitate cu legea educației (adoptată în 1995), sistemul educativ românesc este reglementat de către [Ministerul Educației, Cercetării și Inovării](#) (MECI).^[144] Fiecare nivel are propria sa formă de organizare și este subiectul legislației în vigoare.^[142] Grădinița este opțională între 3 și 6 ani. Școlarizarea începe la vârsta de 7 ani (câteodată la 6 ani) și este obligatorie până în clasa a 10-a (de obicei, care corespunde cu vârsta de 16 sau 17).^[143] Învățământul primar și secundar este împărțit în 12 sau 13 clase.^[142] Învățământul superior este aliniat la spațiul european al învățământului superior. Sistemul oferă următoarele diplome: de absolvire (absolvirea școlii generale, fără examen), [Bacalaureat](#) (absolvirea liceului, după examenul de Bacalaureat), licență (Cadru de absolvire a Universității, după un examen și / sau a tezei), Masterat (diplomă de master, după o teză și, eventual, un examen), Doctorat (doctor, după o teză).^[145]

Primii patru ani sunt predați de către un singur profesor (învățător), pentru majoritatea elevilor.^[146] Alte cadre didactice sunt folosite numai pentru câteva discipline de specialitate (de limbi Străine, informatică, etc.).^[146] Cursurile

sunt reconfigurate la sfârșitul clasei a patra, pe baza performanțelor academice. Selecția pentru clase se face pe baza testelor locale. Începând cu clasa a 5-a, elevii au un alt profesor pentru fiecare materie.^[146] În plus, fiecare clasă are un profesor desemnat pentru a fi îndrumătorul clasei (diriginte). Studiile liceale sunt de patru ani, doi obligatorii (a 9-a și a 10-a), doi neobligatorii (a 11-a și a 12-a).^[146] Nu există examene între a 10-a și a 11-a ani. Sistemul național de învățământ superior este structurat pe 3 niveluri de studii universitare: studii universitare de licență, de masterat și doctorat.^[147]

Clădirea rectoratului [Universității Politehnica](#)

În 2004, aproximativ 4.4 milioane din populație era înscrisă la școală. Dintre acestea, 650.000, în grădiniță, 3.11 milioane (14% din populație), în învățământul primar și secundar și 650.000 (3% din populație) la nivel terțiar (universități).^{[148][149]} În același an, rata de alfabetizare a adulților români era de 97,3% (al 45-lea la nivel mondial), în timp ce raportul combinat brut de înscriere în sistemul educațional primar, secundar și terțiar a fost de 75% (al 52-a din întreaga lume).^[150]

Asociația Ad Astra a cercetătorilor români a publicat ediția din 2007 a topului universităților din România. Acest top, aflat la a 3-a ediție, cuprinde un clasament general, respectiv un clasament pe domenii științifice, care reflectă pregătirea și performanța științifică a cadrelor didactice ale universităților. Clasamentele sunt realizate pe baza articolelor științifice publicate de personalul universităților în reviste științifice recunoscute pe plan internațional. În clasamentul general, pe primele locuri se situează [Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași](#) (locul 1), [Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj](#) (locul 2) și [Universitatea din București](#) (locul 3).^[151] Comparativ cu țările UE, competitivitatea forței de muncă din România din punct de vedere al educației și competențelor (abilităților) este încă redusă. În cadrul [PISA](#), aproximativ 70% din elevii de 15 ani din România au avut performanțe situate sub nivelul cerut pentru un loc de muncă modern, față de 37% din elevii de 15 ani din [Uniunea Europeană](#). Nivelul indicatorilor privind educația în România este scăzut comparativ cu al celor din UE.^[152]

Aglomerări urbane

Pentru detalii, vezi: **Eroare:** [Formatul trebuie să conțină cel puțin un articol](#), [Lista orașelor din România](#), și [Zone metropolitane în România](#).

București este cel mai mare oraș și totodată capitala României.^[153] La recensământul din 2002, populația orașului depășea 1,9 milioane de locuitori, în timp ce [zona metropolitană București](#) concentrează o populație de aproximativ 2,2 milioane de locuitori. Pe viitor, sunt prevăzute planuri de extindere a granițelor ariei metropolitane București.^{[154][155]}

În România mai există încă 5 orașe care au o populație numeroasă (în jur de 300.000 de locuitori) și care se înscriu în [clasamentul celor mai populate orașe din Uniunea Europeană](#). Acestea sunt: [Iași](#), [Cluj-Napoca](#), [Timișoara](#), [Constanța](#) și [Craiova](#). Alte orașe cu o populație ce depășește 200.000 de locuitori sunt: [Galați](#), [Brașov](#), [Ploiești](#), [Brăila](#) și [Oradea](#). De asemenea, există încă alte 13 orașe care concentrează un număr mai mare de 100.000 de locuitori.^[2]

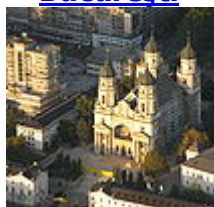
În prezent, o parte din cele mai mari orașe sunt incluse într-o zonă metropolitană: [Constanța](#) (550.000 de locuitori), [Brașov](#), [Iași](#) (ambele cu o populație de aproximativ 400.000 de oameni) și [Oradea](#) (260.000 de locuitori), iar altele sunt planificate: [Brăila-Galați](#) (600.000 de locuitori), [Timișoara](#) (400.000 de locuitori), [Cluj-Napoca](#) (400.000 de locuitori), [Craiova](#) (370.000 de locuitori), [Bacău](#) și [Ploiești](#).^[156]

Cele mai mari orașe din România

Loc	Oraș	Județ	Pop.	Loc	Oraș	Județ	Pop.
1	București	-	1.921.751	11	Oradea	Bihor	206.527
2	Iași	Iași	321.580	12	Bacău	Bacău	175.921
3	Cluj-Napoca	Cluj	318.027	13	Arad	Arad	172.824
4	Timișoara	Timiș	317.651	14	Pitești	Argeș	168.756
5	Constanța	Constanța	310.526	15	Sibiu	Sibiu	155.045
6	Craiova	Dolj	302.622	16	Târgu Mureș	Mureș	149.577
7	Galați	Galați	298.584	17	Baia Mare	Maramureș	137.976
8	Brașov	Brașov	283.901	18	Buzău	Buzău	133.116
9	Ploiești	Prahova	232.452	19	Satu Mare	Satu Mare	115.630
10	Brăila	Brăila	216.929	20	Botoșani	Botoșani	115.344

[București](#)

[Iași](#)

[Cluj-Napoca](#)

[Timișoara](#)

conform recensământului din 2002^[157]

Politică

[Președintele României,](#)
[Traian Băsescu.](#)

Pentru detalii, vezi: **Eroare: [Formatul trebuie să conțină cel puțin un articol,](#)**
[politica României,](#) și [lista șefilor de stat ai României.](#)

[Constituția României](#) se bazează pe modelul *[Constituției celei de a cincea Republici Franceze](#)*,^[158] și a fost ratificată prin referendum național la data de [8 decembrie, 1991](#).^{[158][159]} În anul 2003 a avut loc un plebiscit^[160] prin care Constituției i-au fost aduse 79 de amendamente, devenind astfel conformă cu legislația Uniunii Europene.^[158] Conform Constituției, România este un stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil. Forma de guvernământ a statului român este [republică semiprezidențială](#). Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul unei democrații constituționale.^[161] [Președintele](#) este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.^[162] În urma amendamentelor din 2003, mandatul de președinte a fost prelungit de la 4 la 5 ani.^[158] Președintele numește [primul-ministru](#), care la rândul său numește [Guvernul](#).^[158] În timp ce șeful statului își are reședința la [Palatul Cotroceni](#),^[163] primul-ministru împreună cu Guvernul își desfășoară activitatea la [Palatul Victoria](#).^[164]

[Parlamentul României](#) este [bicameral](#),^[165] fiind alcătuit din [Senat](#), cu 137 de membri, și [Camera Deputaților](#), cu 314 de membri. Un număr de 18 locuri suplimentare în Camera Deputaților sunt rezervate reprezentanților minorităților naționale.^{[166][167][168]} Parlamentul are rol legislativ, discutând și votând legile ordinare și organice, atât în comisiile de specialitate cât și în plen. Membrii parlamentului sunt aleși prin vot uninominal mixt, universal, direct și secret. [Sistemul electoral](#) este unul proporțional (membrii parlamentului se aleg din toate partidele care au depășit pragul electoral de 5 % din totalul sufragiilor exprimate, în baza unui algoritm). Alegerile se țin o

dată la 4 ani, ultimele având loc la [30 noiembrie 2008](#). [Palatul Parlamentului](#) găzduiește din anul 1994 sediul Camerei Deputaților, iar din anul 2004 și sediul Senatului. ^[169]

[Palatul Parlamentului](#)

[Guvernul României](#) este autoritatea publică a puterii executive, care funcționează în baza votului de încredere acordat de Parlament și care asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice. Numirea Guvernului se face de Președintele României, pe baza votului de încredere acordat Guvernului de Parlament. ^[170] Guvernul este alcătuit din primul-ministru și miniștri. Primul-ministru conduce Guvernul și coordonează activitatea membrilor acestuia, cu respectarea atribuțiilor legale care le revin. De asemenea, Guvernul adoptă hotărâri și ordonanțe. ^[171]

Potrivit principiului [separării puterilor în stat](#), sistemul judiciar din România este independent de celelalte ramuri ale guvernului și este compus dintr-o structură de instanțe organizate ierarhic. În România, justiția se înfăptuiește numai de către Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe judecătorești, respectiv curțile de apel, tribunalele, tribunalele specializate și judecătoriile. ^[172] [Înalta Curte de Casație și Justiție](#) este instanța cea mai înaltă în grad, ^[173] iar rolul său fundamental este de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești. Sistemul judiciar românesc este puternic influențat de modelul francez. ^{[158][174]} [Curtea Constituțională](#) este unica autoritate de jurisdicție constituțională în România, independentă față de orice altă autoritate publică și care are, conform Constituției României, rolul de garant al supremației Constituției. ^[175] Constituția, introdusă în 1991, poate fi amendată doar printr-un referendum public, iar ultimul referendum de modificare a fost organizat în 2003. De atunci, de la acea modificare, Parlamentul nu mai are dreptul să treacă peste deciziile Curții Constituționale, indiferent de majoritate.

Integrarea României în [Uniunea Europeană](#) din 2007 ^[176] a avut o influență semnificativă asupra politicii interne a țării. Ca parte a acestui proces, România a inițiat reforme, inclusiv reforma din justiție, a intensificat cooperarea judiciară cu alte state membre și a luat măsuri împotriva corupției.

Cu toate acestea, în raportul de țară din 2006, România și [Bulgaria](#) au fost descrise ca fiind cele mai corupte țări ale Uniunii Europene.^{[177][178]}

Relațiile externe

Pentru detalii, vezi: [relațiile externe ale României](#).

După [decembrie 1989](#), România și-a reorientat politica pe calea întăririi legăturilor cu [occidentul](#), în mod special cu [Statele Unite](#) și [Uniunea Europeană](#). Dacă, în [1972](#), România devenea membră a [Băncii Mondiale](#) și a [FMI](#) și de asemenea a [Organizației Mondiale a Comerțului](#),^[179] în [2004](#) ea a devenit membră a [NATO](#)^[180] iar din [2007](#) face parte din [Uniunea Europeană](#).^[181]

 [Traian Băsescu și George W. Bush, 9 martie 2005](#).

Liderii României postdecembriste au făcut declarații publice în ceea ce privește strângerea relațiilor cu alte țări europene și, de asemenea, în ceea ce privește ajutorul dat acestora în procesul integrării euro-atlantice, în special în cazul [Moldovei](#), [Ucrainei](#) și [Georgiei](#).^{[182][183]} Liderii români au declarat public în mai multe ocazii că se așteaptă ca într-o perioadă de aproximativ 10 ani, toate țările democratice postsovietice din [Europa Răsăriteană](#) și din [Caucaz](#) să accedă în [UE](#) și [NATO](#).^[184] În decembrie 2005, [președintele Traian Băsescu](#) și secretarul de stat SUA [Condoleezza Rice](#) au semnat un acord care permite instalarea de baze militare americane în România.^[185]

România și-a arătat în mod public sprijinul pentru [Turcia](#) și [Croatia](#) în eforturile făcute de aceste țări pentru aderarea la Uniunea Europeană.^[184] Relațiile economice turco-române au statut privilegiat.^[186] În același timp, relațiile româno-maghiare s-au aflat tot timpul la nivelul cel mai înalt, [Ungaria](#) sprijinind eforturile României de aderare la UE.^{[187][188]}

Relațiile României cu [Republica Moldova](#) au un statut special,^[184] având în vedere că cele două țări folosesc practic [aceasi limbă](#) și au [un fond istoric comun](#). România a fost primul stat care a recunoscut independența Republicii Moldova, la numai câteva ore după proclamarea independenței noului stat (27 august 1991). Din declarația [guvernului român](#), făcută cu acest prilej, reiese

clar că, în viziunea autorităților de la [București](#), independența Moldovei era considerată o formă de emancipare de sub tutela Moscovei și un pas spre reunificarea cu România.^[189] În prezent, România concepe relația sa cu Republica Moldova pe două coordonate majore: afirmarea caracterului special al acestei relații, conferit de comunitatea de limbă, istorie, cultură, tradiții - realități ce nu pot fi eludate sau negate; dimensiunea europeană a cooperării bilaterale, având la bază obiectivul strategic al ambelor state de integrare în Uniunea Europeană.^[190] În aprilie 2009 relațiile dintre România și [Republica Moldova](#) s-au înrăutățit prin introducerea de vize cetățenilor români și expulzarea ambasadorului României la Chișinău. Fostul Președinte al Republicii Moldova, [Vladimir Voronin](#) a acuzat România de intervenții în politica internă a [Republicii Moldova](#).^{[191][192]}

România a avut neînțelegeri cu Ucraina în legătură cu [Insula Șerpilor](#) și cu [platforma continentală a Mării Negre](#) la est de [Sulina](#), miza principală fiind zăcămintele de petrol și de gaze din zonă. Problema a fost prezentată în fața [Curții Internaționale de Justiție](#). Astfel, CIJ, prin decizia nr. 2009/9 din 3 februarie 2009 a acordat 79,34% din zona în dispută României. României îi revin 9.700 km² iar [Ucrainei](#) îi revin 2.300 km².^{[193][194][195]} Prin decizia CIJ Insula Șerpilor rămâne în componența Ucrainei. Aceasta a fost a 100-a decizie a CIJ de la înființarea sa. O altă problemă dintre cele două țări este cea a construcției [Canalului Bâstroe](#).^{[196][197]}

Administrație

[AB](#) [AR](#) [AG](#) [BC](#) [BH](#) [BN](#) [BT](#) [BV](#) [BR](#) [BZ](#) [CS](#) [CL](#) [CJ](#) [CT](#) [CV](#) [DB](#) [DJ](#) [GL](#) [GR](#) [GJ](#) [HR](#) [HD](#) [IL](#) [IS](#) [IF](#) [MM](#)
[MH](#) [MS](#) [NT](#) [OT](#) [PH](#) [SM](#) [SJ](#) [SB](#) [SV](#) [TR](#) [TM](#) [TL](#) [VS](#) [VL](#) [VN](#) [B](#)

Pentru detalii, vezi: [împărțirea administrativă a României](#).

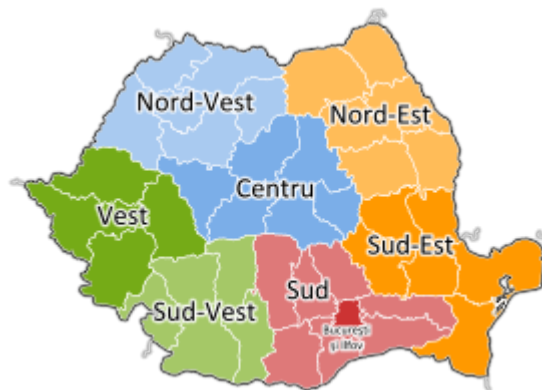
Printre obiectivele [Uniunii Europene](#) se află promovarea progresului economic și social, echilibrat și durabil, prin întărirea coeziunii între țările membre. Regiunea (Unitatea Administrativ Teritorială) este privită, în accepțiunea [Consiliului European](#), ca unitate situată imediat sub nivelul statului cu autoritate aleasă a Administrației Publice și mijloace financiare proprii. România este împărțită în mai multe unități administrativ-teritoriale denumite *județe*. Pentru a putea fi aplicată politica de dezvoltare regională, pe teritoriul României s-au

înființat 8 regiuni de dezvoltare ca un rezultat al unui acord liber între [consiliile județene](#) și cele locale.^[198]

Conform Constituției, teritoriul României este organizat, sub aspect administrativ, în *comune, orașe și județe*.^[199] În condițiile legii, unele orașe sunt declarate municipii.^[200] Din punct de vedere istoric, exista 3 provincii tradiționale: [Valahia](#) (formată din regiunile Oltenia, Muntenia și Dobrogea), [Moldova](#) și [Transilvania](#) (formată din regiunile Banat și Transilvania).^[201]

[Comuna](#), unitatea elementară de organizare administrativă, este formată dintr-unul sau mai multe [sate](#) și este condusă de un consiliu local și un [primar](#) ales.^[202] România are 2 685 de comune însumând 13 285 de sate, respectiv cu o medie de cinci sate pe comună.^[203]

[Orașul](#) este unitatea administrativă condusă de un consiliu local și un primar ales.^[204] Orașele mai importante pot fi declarate [municipii](#). România are 263 de orașe, dintre care 82 sunt municipii.^[205]

[Regiunile de dezvoltare ale României](#)

[Județul](#) este unitatea administrativă condusă de un consiliu județean și un [prefect](#).^[205] Consiliul județean este ales pentru a coordona activitatea consiliilor comunale și orașenești, având ca scop concentrarea interesului asupra serviciilor publice de importanță la nivel județean. [Guvernul](#) numește un prefect în fiecare județ pentru a fi reprezentantul său local.^[206] România are 41 de județe plus municipiul-capitală București,^[207] care are un statut similar cu acela de județ. Un județ are, în medie, o suprafață de 5 800 km² și o populație de 500 000 de locuitori.^[208] [București](#) este considerat și el municipiu,^[209] dar este singurul care nu face parte din niciun județ. Nu are consiliu județean, dar are un prefect.^[210] Cetățenii Bucureștiului aleg un primar general și un consiliu general.^[211] Fiecare din [cele șase sectoare ale Bucureștiului](#) aleg și ele un primar și un consiliu local.^[212]

În afară de împărțirea pe județe, România este împărțită și în [opt regiuni de dezvoltare](#), corespondente nivelului [NUTS-2](#) de diviziuni al UE, dar fără a avea capacități administrative. Regiunile de dezvoltare se referă la subdiviziunile

regionale ale României create în 1998^[213] și sunt folosite în special pentru coordonarea proiectelor de dezvoltare regională.^[214] Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale, nu au personalitate juridică, fiind rezultatul unui acord liber între consiliile județene și cele locale.^[215] Regiunile de dezvoltare ale României, numite după poziția geografică în țară, sunt: [Nord-Vest](#), [Nord-Est](#), [Sud-Vest](#), [Sud-Est](#), [Sud](#), [Vest](#), [Centru](#), [București și Ilfov](#).^[216]

Împărțirea României în [județe](#) este atestată documentar la [8 ianuarie 1392](#), când domnitorul [Mircea cel Bătrân](#) printr-un hrisov numește „ținutul Vâlciei” *judet*. Astfel, [judetul Vâlcea](#) este primul județ atestat documentar de pe teritoriul actual al României.^[217] Ultima reformă administrativ-teritorială majoră din România a avut loc în anul [1968](#)^[218] când s-a trecut de la împărțirea pe [regiuni](#) și [raioane](#) la reîmpărțirea pe județe, desființată de autoritățile comuniste după [1948](#).^[219]

Economie

 Camera de Comerț și Industrie a României
Pentru detalii, vezi: [economia României](#).

Cu un [PIB](#) estimat pentru de 404,7 miliarde de lei și de 18.791 lei pe cap de locuitor în [2007](#)^[220], România este o țară cu un venit mediu-superior, fiind membră a [Uniunii Europene](#) de la 1 ianuarie 2007.^[221] Produsul intern brut al României a urcat în ultimul trimestru al anului trecut cu 2,9%, temperând creșterea pe întregul an la 7,1%. Valoarea PIB a fost de 159,43 miliarde lei (41,8 miliarde euro) în ultimul trimestru din [2008](#) și de 503,959 miliarde lei (136,8 miliarde euro) în întregul an.^[222]

După [căderea regimului comunist](#), țara a cunoscut un deceniu de instabilitate și profund declin economic, consecințe provocate de o administrare defectuoasă și coruptă și de lipsa unor reale reforme structurale. De la începutul mileniului, economia României s-a transformat într-o economie relativ stabilă, caracterizată de o creștere vizibilă, dublată de reducerea [somajului](#) și a [inflației](#). În 2006, conform Institutului Național de Statistică, PIB-ul a cunoscut o creștere în termeni reali de 7,9%, una dintre cele mai

ridicate din Europa și a egalat PIB pe locuitor realizat de România în 1988.^[223] Șomajul în România a fost de 3,9% în septembrie 2007,^[224] un procent scăzut dacă se compară cu cel al altor țări mijlocii și mari din Europa precum Polonia, Franța, Germania și Spania. De asemenea, [datoriile externe](#) ale României sunt mici, de numai 20,3% din PIB.^[225]

Principalele industrii ale României sunt cea textilă și de încălțăminte, industria metalurgică, de mașini ușoare și de ansamblare de mașini, minieră, de prelucrare a lemnului, a materialelor de construcții, chimică, alimentară și cea de rafinare a petrolului. O importanță mai scăzută reprezintă industriile farmaceutică, a mașinilor grele și a aparatelor electrocasnice.^[226] În prezent, industria constructoare de mașini este foarte largă și este orientată înspre piață. Industria românească de IT cunoaște o creștere anuală constantă.^[226] În general, România întreține un comerț intens cu țări din Uniunea Europeană, în special cu [Germania](#)^[227] și [Italia](#),^[228] care sunt unii dintre cei mai importanți parteneri comerciali ai României.

[Tower Center International](#)

După o serie de [privatizări](#) și reforme de la sfârșitul anilor '90 și începutul anilor 2000,^[229] intervenția guvernului în economia țării a fost destul de absentă, în comparație cu economiile celorlalte state din Europa.^[230] În 2005, România a înlocuit sistemul progresiv de [impozitare](#) în care cota maximă era de 40%, cu o cotă unică de 16%. În 2007, aceasta era cea mai mică cotă din UE.^[231] Însă, în 2008, România a fost eclipsată de Bulgaria care are acum o cotă unică de 10% și de Republica Cehă, unde s-a introdus recent o cotă de 15%.^{[232][233]}

Economia este, predominant, bazată pe servicii, care reprezintă 55% din PIB, iar [industria](#) și [agricultura](#) au de asemenea o contribuție importantă de 35%, respectiv 10% din PIB. În schimb, 32% din populația țării este angajată în agricultură și producție, una dintre cele mai mari rate din Europa.^[225] Începând cu anul 2000, România a atras tot mai mulți investitori străini, devenind cea mai importantă destinație de investiții străine în Europa Centrală și de Sud-Est. Investițiile străine directe au fost, în 2006, în valoare de 8,3 miliarde €. ^[234] Un aport însemnat în economia românească îl reprezintă sumele de bani trimise de cetățenii români care lucrează în alte țări ale lumii.

Conform ultimelor estimări ale Băncii Mondiale, această sumă s-a ridicat în anul 2008 la 9 miliarde dolari^[235].

Potrivit unui raport din 2006 al [Băncii Mondiale](#), economia României se clasează pe locul 49 dintr-un număr total de 175 economii naționale în privința ușurinței de a face afaceri, înregistrând astfel o poziție mai bună decât alte țări din regiune, precum Ungaria și Cehia.^[236] În plus, același studiu a considerat că România a fost în 2006 a doua țară din lume ca ritm al reformelor mediului de afaceri, după Georgia^[237]. Pe de altă parte în România rata corupției continuă să rămână la un nivel îngrijorător de mare.

Salariul mediu brut în România, în luna ianuarie 2009, a fost de 1839 lei^[238].

Transport

Hartă cu rețeaua rutieră din România

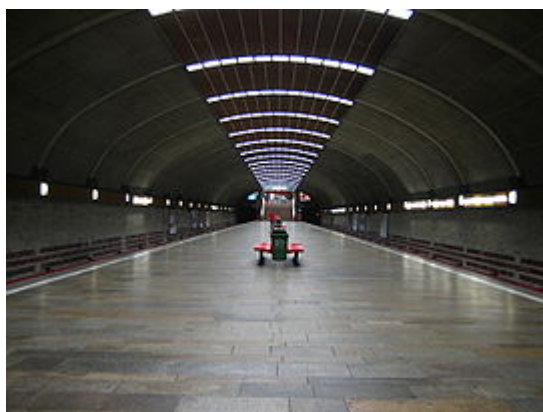
Pentru detalii, vezi: [transportul în România](#).

Prin așezarea sa geografică, România reprezintă o zonă de intersecție a mai multor magistrale de [transport](#), care leagă nordul de sudul Europei și vestul de estul acesteia. Pe de altă parte, rețeaua de transport din România asigură legătura între rețeaua de transport comunitară și rețeaua de transport a statelor necomunitare vecine din [Europa de Est](#) și [Asia](#).^[239] Totuși, datorită investițiilor, reparațiilor și întreținerii insuficiente, infrastructura de transport nu satisface nevoile economiei actuale, fiind mult în urma [Europei de Vest](#).^{[240][241]}

În ultima perioadă se fac eforturi pentru a aduce principalele [sosele](#) din România la nivelul rețelei de coridoare europene.^[242] Au fost începute mai multe proiecte de modernizare a rețelei de coridoare europene, finanțate din fonduri [ISPA](#)^[243] și din împrumuturi garantate de stat de la instituțiile financiare internaționale. [Guvernul](#) urmărește finanțarea externă sau parteneriate public-private pentru alte modernizări ale rețelei rutiere, și în special ale [autostrăzilor](#).^[244] În martie 2009, România are finalizată 280 km de autostradă.^[245] Singurele autostrăzi din România sunt: [A1](#), de la Pitești la

București și [A2](#), de la București la Cernavodă.^[246] Se ia în discuție construirea unei autostrăzi prin Transilvania.^[247] Alte tronsoane care se află în diferite stadii sunt: [autostrada Transilvania](#), care leagă [Brașovul](#) de [Oradea](#) (PCTF Borș), [București - Brașov](#), [Cernavodă - Constanța](#), [Turda - Dej](#), [Nădlac - Arad](#) - [Timișoara](#), [București - Roșiori de Vede](#) - [Craiova](#).^{[248][249]}

Compania națională de [transport feroviar](#) este [Căile Ferate Române](#).^[250] În 2004 infrastructura feroviară cuprindea 22.247 km de căi ferate, din care aproximativ 8.585 km electrificate și 2.617 km linii duble, majoritatea la ecartament standard de 1.435 mm,^{[251][252]} rețeaua CFR fiind a patra ca mărime de Europa.^[253] În perioada 1990 - 2002, numărul de pasageri transportați pe calea ferată pe rute interne și internaționale a înregistrat o scădere continuă, mai accentuată între 1990 și 1994 și mai lentă după 1994.^[158] Cauzele care au condus la reducerea continuă a călătorilor expediți și a parcursului călătoriilor sunt legate de situația generală economică și socială din țară, de reducerea veniturilor populației, de creșterea somajului (în cazul navetiștilor), precum și de creșterea numărului de autoturisme personale. Transportul feroviar de călători se asigură cu un număr de 817 [locomotive](#), din care mai mult de jumătate au vechimi mai mari de 20 de ani.^[254] Începând cu anul 2005, a fost liberalizat transportul feroviar de călători, mai multe linii secundare fiind concesionate operatorilor privați.^[255]

 [Stația de metrou Titan](#)

[Rețeaua de aeroporturi](#) destinate traficului aerian public este formată din 17 aeroporturi civile,^[256] toate fiind deschise traficului internațional. 12 dintre ele sunt deschise permanent, iar restul la cerere. Din cele 17 aeroporturi, 4 funcționează sub autoritatea [MTCT](#), 12 sub autoritatea consiliilor județene și un aeroport a fost privatizat.^[257] Ca o observație generală, flota aeriană din România se află într-un amplu proces de modernizare. Flota de aeronave destinate traficului comercial s-a redus de la 55 de aeronave în anul 1991 la 34 de aeronave în anul 2004, prin scoaterea din exploatare a aeronavelor vechi.^[258]

[Fișier:CFR desiro4.jpg](#)
[Căile Ferate Române](#)

După ce [Traian Vuia](#), [Aurel Vlaicu](#) și [Henri Coandă](#) au contribuit prin rezultate de pionierat la dezvoltarea aviației, în 1920 a luat ființă [Compania de Navigație Aeriană Franco-Română](#), care oferea servicii de transport aerian de pasageri, mărfuri și poștă, fiind prima companie aeriană din lume care a efectuat zboruri transcontinentale.^[259] În anii următori au fost înființate companiile [LARES](#) (Liniile Aeriene Române), [SARTA](#) (Societatea Română de Transporturi Aeriene), [TARS](#) (Transporturile Aeriene Româno-Sovietice).^[259]

La [18 septembrie 1954](#) s-a înființat compania [TAROM](#) (Transporturile Aeriene Române),^[260] care mai funcționează și astăzi. La câțiva ani după lansare, TAROM opera deja zboruri către aproape toate țările europene, iar din 1966 efectuează zboruri peste Atlantic. Începând cu anul 1974 a realizat zboruri către Sydney via Calcutta și a introdus curse regulate spre New York și Beijing.^[261] Pe piața autohtonă sunt prezente cele mai mari companii aeriene europene clasice ([Lufthansa](#) și [Air France](#)) și low-cost ([Easyjet](#) și [Ryanair](#)). În 2004 s-a înființat [Blue Air](#), prima companie românească de transporturi aeriene cu tarif redus.^[262]

Transportul fluvial românesc se află încă la un nivel foarte redus (sub un procent) dar având potențial de creștere mare datorită râurilor navigabile dar și a fluviului [Dunărea](#). În 2006, în România existau 1.731 km de ape navigabile. România are 2.251 de nave fluviale de categoria I, care pot efectua misiuni economice pe apele fluviale internaționale și circa 587, care pot naviga doar pe partea românească a Dunării și pe râurile interioare. Cele mai multe nave înmatriculate sunt cele de agrement, circa 13.246, turismul de agrement pe Dunăre și cel în apele maritime ale României dezvoltându-se în ultimii ani.^[263] Important pentru România este [Canalul Dunăre-Marea Neagră](#) ce leagă portul [Cernavodă](#) cu [portul maritim Constanța](#), scurtând cu aproximativ 400 ruta mărfurilor de la Marea Neagră până la porturile dunărene din Europa Centrală.^[264]

Principalele mijloace de transport în comun sunt [autobuzele](#), [troleibuzele](#), [tramvaiele](#) și [microbuzele](#), în general operate de regii autonome administrate de autoritățile locale (de exemplu, [Regia Autonomă de Transport București](#)). Singurul oraș care dispune de un sistem de [metrou](#) este București. [Metroul din București](#) a fost deschis în 1979, fiind astăzi cel mai folosit mijloc de transport din București, cu peste 650.000 de pasageri zilnic.^[265]

Turism

Pentru detalii, vezi: [turismul în România](#).

Traversată de apele [Dunării](#), România are un relief variat, incluzând frumoși și împăduriiți [Munți Carpați](#), [coasta Mării Negre](#) și [Delta Dunării](#), cea mai bine păstrată deltă europeană^[266]. Satele românești păstrează în general un mod de viață tradițional. România se bucură de o abundență a arhitecturii religioase și păstrează câteva orașe medievale și castele.^[267]

 [Sibiu](#)

Turismul în România se concentrează asupra peisajelor naturale și a istoriei sale bogate, având de asemenea o contribuție importantă la economia țării. În 2006, turismul intern și internațional a asigurat 4,8% din [PIB](#) și aproximativ o jumătate de milion de locuri de muncă (5,8% din totalul locurilor de muncă).^[268] După comerț, turismul este cea de-a doua ramură importantă din sectorul de servicii. Dintre sectoarele economice ale României, turismul este unul dinamic și în curs rapid de dezvoltare, fiind de asemenea caracterizat de un mare potențial de extindere.^[269] După estimările [en:World Travel and Tourism Council](#), România ocupă locul 4 în topul țărilor care cunosc o dezvoltare rapidă a turismului, cu o creștere anuală a potențialului turistic de 8% din 2007 până în 2016.^[270] Numărul turiștilor a crescut de la 4,8 milioane în 2002, la 6,6 milioane în 2004. De asemenea, în 2005, turismul românesc a atras investiții de 400 milioane de euro.^[271]

În ultimii ani, România a devenit o destinație preferată pentru mulți europeni (mai mult de 60%^[272] dintre turiștii străini provin din țările membre [UE](#)), rivalizând și fiind la concurență cu țări precum [Bulgaria](#), [Grecia](#), [Italia](#) sau [Spania](#). Stațiuni precum [Mangalia](#), [Saturn](#), [Venus](#), [Neptun](#), [Olimp](#) și [Mamaia](#) (numite uneori și *Riviera Română*) sunt printre principalele atracții turistice pe timp de vară.^[273] În timpul iernii, stațiunile de schi de pe [Valea Prahovei](#) și din [Poiana Brașov](#) sunt destinațiile preferate ale turiștilor străini.^{[274][275]} Pentru atmosfera lor medievală sau pentru castelele aflate în apropiere, numeroase orașe transilvănene precum [Sibiu](#), [Brașov](#), [Sighișoara](#), [Cluj-Napoca](#) sau [Târgu Mureș](#) au devenit importante puncte de atracție pentru turiști. De curând s-a dezvoltat și turismul rural ce se concentrează asupra promovării [folclorului](#) și [tradițiilor](#).^[276] Principalele puncte de atracție le reprezintă [Castelul Bran](#), [mănăstirile pictate din nordul Moldovei](#), [bisericile de lemn din Transilvania](#) ori [Cimitirul Vesel din Săpânța](#).^[277] România oferă și atracții turistice naturale, precum [Delta Dunării](#), [Porțile de Fier](#), [Peștera Scărișoara](#) și alte peșteri din [Munții Apuseni](#).^[278]

Vedere peste satul [Brădet](#) cu [biserica de lemn](#)

Prin funcțiile sale complexe, prin poziția în cadrul țării și prin numeroasele obiective cu valoare istorică, arhitectonică și de altă natură, [Bucureștiul](#) reprezintă unul dintre principalele centre turistice ale României.^{[279][278]} Bucureștiul se remarcă prin de amestecul eclectic de stiluri arhitecturale, începând de la [Curtea Veche](#), rămășițele palatului din secolul al XV-lea al lui [Vlad Țepeș](#) - cel care a fost fondatorul orașului și, totodată, sursa de inspirație pentru personajul [Dracula](#) -, la biserici ortodoxe, la vile în stil [Second Empire](#), la arhitectura greoaie stalinistă din perioada comunistă și terminând cu [Palatul Parlamentului](#), o clădire colosală cu șase mii de încăperi, a doua ca mărime în lume după Pentagon.^[280]

Printre cele mai importante obiectivele turistice ale municipiului București se numără: [Ateneul Român](#), [Arcul de Triumf](#), [Palatul Băncii Naționale](#), [Teatrul Național](#), [Universitatea București](#), [Parcul Cișmigiu](#), [Grădina Botanică](#), [Parcul Herăstrău](#), [Muzeul Satului](#), [Muzeul Național de Artă al României](#), [Muzeul Național de Istorie al României](#), [Muzeul Național de Istorie Naturală Grigore Antipa](#), [Biserica Stavropoleos](#), [Hanul lui Manuc](#).^{[281][282]} De asemenea, aici se organizează, în fiecare an, Târgul de Turism al României.^{[283][284]}

[Bucovina](#) este situată în partea de nord a României, în nord-vestul [Moldovei](#). Regiune montană pitorească, cu tradiții etnografice ce dăinuie nealterate, Bucovina se remarcă printr-o activitate turistică dinamică, datorată în primul rând [mănăstirilor](#). Cele cinci mănăstiri cu pictură exterioară, intrate în patrimoniul turistic mondial, își păstrează frumusețea după mai bine de 450 de ani.^{[285][286]}

Cultură

[Mihai Eminescu](#)

Pentru detalii, vezi: [cultura României](#).

România are o cultură unică datorită așezării sale geografice și a evoluției istorice distincte.^[287] Este fundamental definită ca fiind un punct de întâlnire a trei regiuni: [Europa Centrală](#), [Europa de Est](#) și [Europa de Sud-Est](#), dar nu poate fi cu adevărat inclusă în nici una dintre ele.^[288] Identitatea românească a fost formată pe un substrat din amestecul elementelor [dacice](#) și [romane](#), cu multe alte influențe.^[289]

[I.L. Caragiale](#)

[Cultura de tip folcloric din spațiul românesc](#) funcționează în cea mai mare parte ca [sinteză](#) a elementelor împrumutate de la alte populații, originalitatea ei constând în modul de îmbinare și selectarea acestora.^[290] În [antichitate](#) și în [evul mediu](#), cele mai importante influențe au fost din partea popoarelor slave care au migrat în spațiul carpato-dunărean și care s-au format în

vecinătatea ei — [Bulgaria](#), [Serbia](#), [Ucraina](#), [Polonia](#) și [Rusia](#) —, din partea grecilor din [Imperiul Bizantin](#) și mai apoi, sub protecție turcă, din [Fanar](#), din partea [Imperiului Otoman](#), de la [maghiari](#), precum și de la [germanii](#) care trăiesc în [Transilvania](#).^[291] Cultura modernă română a apărut și s-a dezvoltat în aproximativ ultimii 250 ani sub o puternică influență din partea culturilor din vestul Europei, în special cea [franceză](#)^[292] și cea [germană](#).^{[293][294][295]} În plus, sub influența tradiției bizantine și slavone, [românii](#) sunt, de asemenea, singurul popor [creștin ortodox](#) dintre [popoarele latine](#).^{[296][297]}

Artă

Pentru detalii, vezi: [Arta românească](#).

[Umanismul](#) a apărut în [Moldova](#) în [secolul al XVII-lea](#) venit, în general, pe filieră [poloneză](#).^[298] Cel mai important reprezentant al său, [Miron Costin](#), a scris o cronică a istoriei Moldovei.^{[299][300]} Alți umaniști au fost [Dimitrie Cantemir](#)^[301] și [Constantin Brâncoveanu](#).^[302] Principalii reprezentanți ai [Iluminismului](#) au fost [Gheorghe Asachi](#), [Ion Budai Deleanu](#) și [Dinicu Golescu](#).^[303] [Unirea Principatelor Române](#) din [1859](#) a dat un impuls deosebit societății și culturii românești.^[304] Pe baza unor înalte școli deja existente au fost întemeiate universități la [Iași](#)^[305] și la [București](#),^[306] iar numărul de instituții culturale și științifice a crescut semnificativ.^[307] Un mare impact în literatura română l-a avut cercul literar [Junimea](#), fondat de un grup de personalități în jurul criticului literar [Titu Maiorescu](#), în [1863](#).^[308] Acesta a tipărit revista [Convorbiri literare](#), unde au publicat, printre alții, [Mihai Eminescu](#), poetul național al României, [Ion Creangă](#), [Vasile Alecsandri](#) și [Ion Luca Caragiale](#), cel mai important dramaturg român.^{[308][309]} În aceeași perioadă, [Nicolae Grigorescu](#) a fost unul dintre fondatorii picturii române moderne.^[310]

Prima jumătate a [secolului al XX-lea](#) este un moment important pentru cultura română, aceasta atingând nivelul său maxim de afirmare internațională în armonie cu tendințele culturale europene.^[311] Cel mai de seamă artist plastic, care a ocupat un loc deosebit și în [istoria artei mondiale](#), a fost [sculptorul Constantin Brâncuși](#), o figură centrală a [mișcării artistice de avangardă](#) și un pionier al captărilor, inovator în sculptura mondială prin imersiunea în sursele primordiale ale creației populare.^[312] Începutul secolului al XX-lea a fost, de asemenea, o perioadă importantă pentru proza românească, în care au activat personalități precum romancierii [Liviu Rebreanu](#), [Mihail Sadoveanu](#) și [Camil Petrescu](#). În dramaturgie, un talent aparte a fost [Mihail Sebastian](#), iar [Lucia Sturdza Bulandra](#) a fost actrița cea mai reprezentativă pentru această perioadă.^[304]

Coloana infinitului în [Târgu Jiu](#).

Poezia interbelică va ajunge să se sincronizeze cu marea poezie europeană. Cei mai însemnați poeți din această perioadă sunt: [George Bacovia](#),^[313] [Tudor Arghezi](#) și [Ion Barbu](#).^[314] De asemenea, [Tristan Tzara](#), unul dintre fondatorii [mișcării dadaiste](#), era originar din România.^[315] De asemenea, în timpul acestei epoci s-au ivit și în filozofia română figuri ca [Lucian Blaga](#), [Dimitrie Gusti](#) și [Vasile Conta](#).^[304] În domeniul istoriei, perioada a fost dominată de marele erudit [Nicolae Iorga](#).^[304]

După cel de-al Doilea Război Mondial, [regimul comunist](#) a introdus o [cenzură](#) aspră și a folosit cultura ca pe un mijloc de control și subordonare a poporului. Libertatea de exprimare a fost constant restricționată pe diverse căi. În această perioadă, personalități dintre cele mai reprezentative au fost: scriitorii [Marin Preda](#), [Nicolae Breban](#), poeții [Nichita Stănescu](#), [Marin Sorescu](#), precum și criticii literari [Nicolae Manolescu](#) și [Eugen Simion](#).^[316] O altă consecință a atitudinii comuniste față de elite, în general, a fost apariția, pentru prima dată în istoria României, a unei diaspore adevărate incluzând mari personalități ale vieții științifice și culturale: [George Emil Palade](#), [Premiul Nobel în Biologie](#); [Mircea Eliade](#), renumitul istoric al religiilor; [Eugen Ionescu](#), dramaturg al absurdului și [Emil Cioran](#).^[295] Alți membri ai diasporei, au fost [Sergiu Celibidache](#) și [Ionel Perlea](#), renumiți dirijori.

România Revoluționară
[C.D. Rosenthal](#)

[Muzica românească](#) cuprinde totalitatea [creațiilor muzicale](#) elaborate de către [români](#) și [strămoșii acestora](#). Posibilitatea de a trata muzica [daco-geților](#) și a protoromânilor este foarte limitată din pricina documentației minime păstrate. Începând cu [Evl Mediu](#), situarea la confluența dintre [est](#) și [vest](#) a determinat o diferențiere între muzicile gustate în [primele state românești](#): cele așezate în apus beneficiază de influențe [vestice](#), în vreme ce statele situate în est preiau elemente din muzicile [bizantină](#), [slavă](#) și, mai târziu, [turcească](#). Aceste influențe au acționat atât asupra [muzicii folclorice](#), cât și a muzicii erudite ([muzică religioasă](#) – [gregoriană](#) în apus și bizantină în răsărit – și [muzică cultă laică](#)).^[317] [Folclorul muzical românesc](#) cuprinde toate creațiile culturii spirituale populare [românești](#) din domeniul [artei sunetelor](#). Se face referire la moștenirea muzicală a românilor de la sat dintotdeauna și a popoarelor din care ei au luat naștere.^[318] Sub delimitarea folcloristicii,^[319] folclorul muzical constituie o ramură a creației tradiționale românești, alături de: [folclorul literar](#), [dans](#) și [teatrul popular](#).^{[320][321]} În conservarea muzicii populare un rol important l-au avut, pe lângă audiența permanentă, marii artiști. Unul dintre ei este [Gheorghe Zamfir](#), care este celebru astăzi în lume, făcându-se cunoscut prin interpretările la un instrument tipic românesc, [naiul](#).^[322] La începutul [secolului XX](#) se remarcă compozitorul [George Enescu](#), primul creator român ce realizează o sinteză organică, profundă între muzica folclorică românească și tendințele muzicii culte ale vremii sale (este epoca [romantismului târziu](#));^[323] el folosește un limbaj muzical modern și experimentează în ariile [modală](#) și [microtonală](#).^[324] Enescu este considerat cel mai valoros compozitor român din toate timpurile.^[325]

Știință și cinematografie

În domeniul tehnic se pot nota realizări spectaculoase în domeniul aviației, făcute de [Traian Vuia](#), [Aurel Vlaicu](#), [Aurel Persu](#) și [Henri Coandă](#).^{[326][327]} Unul dintre întemeietorii ingineriei românești este [Anghel Saligny](#) — remarcabil

inginer constructor, realizatorul multor invenții și premergător mondial al științei construcțiilor metalice și de beton armat.^[328] În arhitectură, printre realizările semnificative, putem cita: [Biserica Neagră](#), [Castelul Bran](#), [Castelul Huniazilor](#) și [Castelul Peleş](#).^[329] În epoca modernă, [Ion Mincu](#) este fondatorul școlii române de arhitectură.^[330] În medicină, o mare contribuție adusă societății umane a fost rolul jucat în descoperirea insulinei de către omul de știință român [Nicolae Paulescu](#).^[331] De asemenea, [Gheorghe Marinescu](#) a fost un important neurolog, iar [Victor Babeș](#) a fost unul dintre primii bacteriologi.^[332] [Gheorghe Țițeica](#) a fost unul dintre cei mai remarcabili matematicieni români.^[333]

[Cinematograful](#) a apărut în România la [27 mai 1896](#) iar primele proiecții au avut loc în [București](#) la sediul ziarului de limba franceză *L'Indépendance Roumaine*.^[334] Printre cei mai importanți regizori români, se numără: [Jean Georgescu](#), [Victor Iliu](#), [Liviu Ciulei](#), [Ion Popescu-Gopo](#), [Lucian Pintilie](#), [Dan Pița](#), [Alexandru Tatos](#), [Mircea Daneliuc](#) și [Sergiu Nicolaescu](#). Dintre [filmele românești cu distincții internaționale](#) pot fi amintite: [Pădurea spânzuraților](#), [Răscoala](#), [A fost sau n-a fost?](#) și [California Dreamin' \(Nesfârșit\)](#). Alte filme din ultimii ani care s-au bucurat de succes internațional sunt: [Moartea domnului Lăzărescu](#), regizat de [Cristi Puiu](#) și [4 luni, 3 săptămâni și 2 zile](#) realizat de [Cristian Mungiu](#) și premiat cu [Palme d'Or](#) la Cannes.^[335] Printre cei mai talentați actori români, se numără: [Radu Beligan](#), [C-tin Tănase](#), [Florin Piersic](#), [Toma Caragiu](#), [Florian Pittis](#), [Mircea Diaconu](#), [Marcel Iureș](#), [Maia Morgenstern](#) și [Dan Puric](#).

Patrimoniul Mondial

[Lista Patrimoniului Mondial UNESCO](#) include monumente din România precum: [așezările săsești cu biserici fortificate din Transilvania](#), [bisericile pictate din nordul Moldovei](#), [bisericile de lemn din Maramureș](#), [Mănăstirea Horezu](#), [Cetatea Sighișoarei](#), [fortărețele dacice din Munții Orăștiei](#) și [Delta Dunării](#).^{[336][95]} De asemenea, în [2007](#), orașul [Sibiu](#) a fost [capitală europeană a culturii](#) împreună cu [Luxemburg](#).^[337]

[ascunde]

v • d • m

[Locuri din patrimoniul mondial](#) aflate în România

[Așezări cu biserici fortificate din Transilvania](#) • [Bisericile de lemn din Maramureș](#) • [Bisericile pictate din Moldova](#) • [Cetatea Sighișoara](#) • [Delta Dunării](#) • [Fortărețele dace din Munții Orăștie](#) • [Mănăstirea Horezu](#)

Armată

Paradă militară de [Ziua Națională a României](#).
Pentru detalii, vezi: [Armata Română](#).

Armata Română este formată din trei categorii de arme: [Forțele Terestre](#), [Forțele Aeriene](#) și [Forțele Navale](#), aflate sub comanda *Statului Major General*, direct subordonat [Ministerului Apărării Naționale](#). Pe timp de război, [Președintele României](#) este comandatul suprem al Forțelor Armatei. Ministerul Apărării Naționale are prevăzute, potrivit proiectului pe [2009](#), cheltuieli în valoare de 7,65 miliarde de lei, respectiv 1,3% din PIB,^[338] ceea ce reprezintă cu aproximativ două miliarde de lei mai puțin față de suma prevăzută în proiectul fostului [Guvern Tăriceanu](#).^[339] Modernizarea armatei române necesită, în următorii 10 ani, 13 miliarde euro, doar pentru programele mari de înzestrare, planificate atât pentru forțele aeriene, cât și pentru cele terestre și navale.^[340] În prezent, numărul total de efective participante la misiuni internaționale este de 1601.^[341] Momentan, sunt trupe române în [Bosnia și Herțegovina](#), [Kosovo](#), [Irak](#) și [Afganistan](#).^[342] Serviciul militar obligatoriu a fost eliminat din [2007](#).^{[343][344][345]}

Dotări

Ca urmare a aderării României la [NATO](#) în [2004](#), a urmat o perioadă de pregătiri intensive pentru transformarea armatei într-o instituție profesionistă până în anul 2007, urmând a avea 90.000 de angajați, dintre care aproximativ 75.000 de [militari](#) și 15.000 civili.^[346] Dintre cei 75.000, circa 45.800 vor reprezenta forțele terestre, circa 13.250 forțele aeriene și 6.800 forțele navale, restul de 8.800 având alte sarcini.^[347] În prezent Armata Română trece printr-un proces de restructurare în trei stagii. Primul stadiu va fi completat în 2007. Anul 2015 va marca sfârșitul celui de-al doilea stadiu, când forțele armate vor fi reduse la 80.000 de oameni. Întregul proces este estimat să fie completat în 2025. Aceste modificări au ca scop modernizarea structurii forțelor armate, prin reducerea personalului și achiziționarea de tehnologie nouă și îmbunătățită, compatibilă cu standardele NATO.^[348]

[Trupe române](#) în [Afganistan](#).

Potrivit unui material difuzat de Ministerul Apărării Naționale (MAPN), prioritatea în domeniul achizițiilor de echipamente moderne o dețin forțele aeriene.^[349] O realizare a Forțelor Aeriene a fost modernizarea [elicopterului IAR - 330 SOCAT](#), realizată cu ajutorul unei firme israeliene, care a dus la asigurarea interoperabilității cu sistemele NATO.^[349] Tancul mijlociu românesc [TR-85 M1](#) a intrat recent în dotarea Forțelor Terestre ale armatei române, el fiind varianta modernizată a principalului vehicul de luptă al infanteriei.^[349] Obiectivul principal al Statului Major al Forțelor Navale a fost și este achiziția, revitalizarea și modernizarea fregatelor [Regele Ferdinand](#) și [Regina Maria](#).^[349]

Istoric

La [12/24 noiembrie 1859](#), Prin Înaltul Ordin de Zi nr. 83, al domnitorului [Alexandru Ioan Cuza](#), este înființat [Statul Major General](#).^[350] Bazele moderne ale constituirii și consacării Forțelor Terestre pot fi plasate în timp din cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea.^[351] Aviația militară română a luat ființă în anul 1910 datorită colaborării societății civile cu Ministerul de Război, iar primul avion militar de concepție și construcție românească, proiectat de inginerul aviator [Aurel Vlaicu](#) și realizat la Arsenalul Armatei, a zburat la 17 iunie 1910.^[352]

[Academia Militară](#)

După [unirea Principatelor Române](#), în anul 1859, s-a acționat pentru contopirea flotelor din Moldova și Muntenia și organizarea unei structuri navale unitare ce s-a numit Corpul Flotei. Prima flotilă militară a statului român a avut în compunere 6 salupe-canoniere și era dispusă în 6 baze, în porturile Chilia, Ismail, Galați, Brăila, Giurgiu și Calafat.^[353] [NMS Delfinul](#) este numele a primului din cele două [submersibile](#) cu acest nume ale Marinei Militare Române.^[354] Cel actual, numit tot „Delfinul” în memoria primului, a fost construit în [URSS](#).^[355] Marina militară Română mai avea înainte de [al Doilea Război Mondial](#) alte două submarine: [Rechinul](#) și [Marsuinul](#).^[356]

În Armata României, uniforme militare sunt purtate conform unui regulament.^[357] Toți militarii, indiferent de grad, inclusiv cei în rezervă și în retragere care au aprobare de a purta ținută militară, sunt obligați să cunoască și să aplice prevederile acestuia privind ținutele.^[357] Etapele de evoluție a uniformelor militare românești sunt legate de momente ale organizării armatei și reflectă caracterele epocii.^[357] Distincțiile militare onorifice sunt însemne care simbolizează aprecierea faptelor deosebite săvârșite în timpul îndeplinirii misiunilor militare. Ele cuprind embleme, insigne onorifice, plachete, denumiri onorifice și distincții de serviciu.^[358]

Clubul sportiv al armatei, Steaua, a fost înființat la 6 iunie 1947, pentru a continua într-un cadru instituționalizat vechea tradiție a practicării sportului în Armata României. În cei 60 de ani de existență, sportivii clubului s-au aflat în permanență printre protagoniștii întrecerilor naționale și internaționale.^[359] În fiecare an, pe [25 octombrie](#) se sărbătorește Ziua Armatei,^[360] iar pe [1 decembrie](#), de [Ziua Națională a României](#), în [București](#) și la [Alba-Iulia](#) au loc numeroase parade militare.^[361] În București se află Universitatea Națională de Apărare^[362] și Muzeul Militar Național.^[363]

Sport

Pentru detalii, vezi: [sportul în România](#).

Primele asociații sportive din România a fost înființate la mijlocul secolului al XIX-lea. Una din primele s-a numit „*Societatea de dare la semn*” (înființată în timpul domniei lui [Al. I. Cuza](#)).^[364] În primii ani ai secolului al XX-lea s-au extins sporturi precum [boxul](#), [ciclismul](#) și mai târziu jocurile de echipă. Primul meci de fotbal s-a jucat la Timișoara în 1902 iar în 1910 a fost înființat primul club de rugby în București. Doi ani mai târziu a fost înființată în capitală Federația Societăților Sportive din România, fiind urmată de înființarea [Comitetului Olimpic Român](#) în 1914.^[365] Prima instituție de învățământ superior în acest domeniu, Institutul Național de Educație Fizică, și-a deschis porțile în 1923. În perioada dintre cele două războaie mondiale sportivii români au obținut primele victorii în concursurile internaționale.^[364]

Fotbal

[Adrian Mutu](#)

Pentru detalii, vezi: [Oină](#).

[Oina](#) — sau *hoina* cum i se mai spunea — este socotită un joc sportiv național pentru români, având, pe pământul românesc, o vechime de cel puțin 6 secole, așa cum menționează cronicile și hrisoave care îi subliniază popularitatea de care se bucură printre copii și tineri, oșteni și voievozi. În timpul lui [Vlaicu Vodă](#), anul [1364](#), oina se juca în [Țara Românească](#), ea pătrunzând peste tot: în sate, în comune, în viața oamenilor.^[366] Jocul de oină amintește de o veche îndeletnicire a daco-romanilor, [păstoritul](#). A „oină” oile înseamnă a le coborî toamna de la munte la șesul verde, într-o zonă sau localitate din apropierea unui râu, fenomen numit [trانشumanță](#).^[367]

Oină

[Stadionul Național Lia Manoliu](#), [București](#)

[Echipa națională de fotbal a României](#) își începe activitatea prin meciul de la 8 iunie 1922 de la Belgrad, contra Iugoslaviei, scorul fiindu-ne favorabil cu 2-1. La 20 mai 1923 Comisia de Fotbal a FSSR (Federația Societăților Sportive din România) este admisă la Congresul de la Zürich ca membră a FIFA. În această calitate de membră a [FIFA](#), România participă la Turneul Olimpic de Fotbal de la [Jocurile Olimpice din 1924 desfășurate la Paris](#). [Federația Română de Fotbal](#) este membră fondatoare a [UEFA](#) în 1954. Din august 1990, FRF a

devenit organ independent de conducere al mișcării fotbalistice din România, primul președinte ales fiind [Mircea Sandu](#).^[368]

La nivel internațional, selecționata de fotbal a României a participat până acum la 7 [Campionate Mondiale de Fotbal](#). Cele mai mari succese le-a înregistrat pe parcursul anilor '90. În 1994, la [Campionatul Mondial din Statele Unite](#), echipa României a reușit să ajungă până în sferturi, clasându-se atunci pe poziția 6 în clasamentul FIFA. Liderul [generației de aur](#)^[369] a fotbalului românesc este [Gheorghe Hagi](#).^[370] În prezent, dintre fotbaliștii români celebri pot fi amintiți [Adrian Mutu](#) și [Cristian Chivu](#).

Cel mai cunoscut club de fotbal din România este [Steaua București](#), care în [1986](#) a fost prima echipă din estul Europei și singura din România ce a câștigat [Cupa Campionilor Europeni](#).^[371] De asemenea, în 1989 a mai jucat o finală a Cupei Campionilor Europeni.^[371] Altă echipă de succes din fotbalul românesc este [Dinamo București](#) care a jucat o semifinală a Cupei Campionilor Europeni în 1984 iar în 1990 semifinala [Cupei Cupelor UEFA](#).^[372] Alte cluburi importante de fotbal sunt [Rapid București](#), [CFR 1907 Cluj-Napoca](#) și [FC Universitatea Craiova](#).

Alte sporturi și JO

Pentru detalii, vezi: [România la Jocurile Olimpice](#).

Prima [participare a României al Jocurile Olimpice a fost în 1900](#) când a participat doar cu un singur sportiv. Mai apoi, delegația României a fost prezentă la toate edițiile Jocurilor Olimpice începând cu anul 1924, excepție făcând două ediții de vară, cele din 1932 și 1948 și una de iarnă, cea din 1960. România are un palmares de 292 de medalii (din care 86 de aur, 89 de argint și 117 de bronz)^[373] câștigate de sportivi la [Jocurile Olimpice de vară](#), de la prima ediție, Paris, 1924 până la ediția [Beijing 2008](#).^[365] Prima medalie olimpică, una de bronz, a fost câștigată la Paris în 1924 de către [echipa de rugby](#). Ea a fost urmată de una de argint la cursele de cai la [Olimpiada din Berlin din 1936](#).^[364] Primele titluri de campion mondial au fost câștigate în 1934 și 1936 la sanie, în timp ce boxul românesc obținea primul titlu european în 1930 prin [Lucian Popescu](#). În anii '50 s-au înregistrat succese notabile la tenis de masă feminin, tir, box, lupte și haltere.^[364] Dintre sportivii din această perioadă pot fi amintiți [Iosif Sîrbu](#) și [Iolanda Balaș](#). La [caiă-canoe](#) România s-a remarcat prin [Ivan Patzaichin](#)^[374] iar la [canotaj](#) prin [Elisabeta Lipă](#).^[375]

[Sandra Izbașa](#)

Gimnastica românească a avut un număr semnificativ de succese fapt pentru care România a devenit cunoscută în întreaga lume. [Nadia Comaneci](#), prin performanțele sale răsunătoare consemnate de istoria sportului ca expresie a perfecțiunii este recunoscută peste ani de mișcarea olimpică ca sportiva secolului al XX-lea. ^[376]

La [2 mai](#) 1910 se înființează grupare polisportiva „*Tenis Club Roman*” (TCR). Aceasta reunea mai multe discipline: sporturi atletice, canotaj, fotbal-rugby (denumirea englezească a rugby-ului), fotbal, înot, patinaj, sporturi de iarnă, scrimă, tenis și tir. Culorile noului club erau alb și verde, iar numărul membrilor se apropia de 350. [Jocul de rugby](#) avea să apară în cadrul acestui club peste doi-trei ani, printre promotorii acestei discipline numărându-se [Grigore Caracostea](#) și [Mircea Iconomu](#). ^[377] La fel cum s-a întâmplat și cu jocul de fotbal, primele noțiuni legate de rugby, precum și cele dintâi baloane de joc, au fost aduse la [București](#) de către tineri români care studiaseră la [Paris](#). Acest proces s-a petrecut pe la începutul [secolului al XX-lea](#). ^{[378][379][380][381]}

[Jocul de baschet se răspândește](#) în [Europa](#) la începutul [secolului al XX-lea](#), fiind prezentat demonstrativ la [Jocurile Olimpice din 1904, de la St. Louis](#). În [1932](#) se constituie [Federația Internațională de Baschet Amator](#) (F.I.B.A.). România s-a aflat printre cele 8 țări membre fondatoare ale forului mondial alături de Anglia, Argentina, Cehoslovacia, Grecia, Italia, Lituania, Elvetia și Portugalia. Din [1935](#) se dispută campionatele europene (la care a participat și țara noastră). La noi în țară, primele demonstrații de baschet au fost efectuate în [1920](#). Până în [1923](#), baschetul se practica în special în liceele din capitală, organizându-se sporadic competiții interșcolare. [Federația Română de Baschet și Volei](#) ia ființă în [1931](#). Dintre performanțele României pe plan internațional menționăm clasarea de 3 ori pe locul IV la campionatele feminine europene (1964, 1966, 1968) și de 2 ori pe locul V la cele masculine

(1957,1967). În 1981, la Campionatele Mondiale Universitare echipa de fete a României s-a clasat pe locul III, cucerind medalia de bronz, iar echipa masculină a ocupat locul IV.^[382]

 [Constantina Diță-Tomescu](#)

Cu [Ion Țiriac](#) și [Ilie Năstase](#) (ultimul fiind câștigătorul marelui premiu FILT în 1972 și 1973) România a fost de trei ori finalistă în [Cupa Davis](#), fără însă a o câștiga vreodată.^[364] Echipa masculină de handbal a câștigat 4 titluri mondiale.^[383]

În România, [scrima](#) este rezultatul împletirii mînuirii armelor și activităților militare organizate cu influența străină pătrunsă prin intermediul războaielor și schimburilor economice și culturale, fiecare epoca aducându-și contribuția la scrima sportivă de astăzi. În perimetrul țării această activitate s-a aflat printre primele discipline sportive. Prima participare românească la un concurs internațional de scrimă are loc în 1910, în [Franța](#), [Mihai Savu](#) ocupând locul I. În 1911, la [Paris](#), românul [Dinu Cesianu](#) cucerește primul loc la un concurs internațional de spadă. În 1932, forul sportiv U.F.S.R. recunoște oficial [Federația Română de Scrimă](#).^[384]

[Atletismul](#) apare în România la sfârșitul [secolului al XIX-lea](#), la inițiativa studenților care studiau în țările occidentale. În timpul vacanțelor, aceștia promovau atletismul organizând competiții de alergări, sărituri și aruncări. Primele Campionate Naționale ale României sunt organizate în 1914, la 16 probe, și se adresează doar bărbaților. Un an mai târziu, în 1915, se inaugurează la București primul teren de atletism, pe locul care devine ulterior [Stadionul Tineretului](#). Primul concurs organizat de atletism are loc în 1882 la [București](#), cu participarea elevilor de la liceele Sf. Sava și Matei Basarab.^[385] La atletism, [Gabriela Szabó](#) a fost, de asemenea, de trei ori campioană mondială.^[386]

Referințe

1. [^ Raport al OTAN](#). Accesat la 15 decembrie 2008.

2. [^] ^{a b} [Anuarul Statistic al României](#) (PDF). Institutul Național Român de Statistici (2005). Accesat la data de 15 decembrie 2008.
3. [^] [Raportul nominalizărilor din Louxembourg și România pentru Capitala Europeană a Culturii 2007](#) (pdf). Juriul de Alegere a Capitalei Europene a Culturii 2007 (5 aprilie 2004). Accesat la data de 15 decembrie 2008.
4. [^] [DEX, 1998; Noul DEX, 2002](#)
5. [^] *Der herzoge Ramunch vzer Vlâchen lant/mit Sibenhunduert mannen chomer fyr si gerant/sam die wilden vocele so sah man si varn*
6. [^] *Der Nibelunge not*, XII, ed. K. Lachmann, [Berlin](#), 1878, p. 174; Francis P. Magoun jr., *Geographical and Ethnic Names in the Nibelungenlied*, p. 129-130; Fritz Schuster, *Herzog Ramunc aus dem Walachenland*, in "Sudost-Forschungen", XI, 1946-1952, p. 284-290)
7. [^] *"nunc se Romanos vocant"* în [Endre Veress, Fontes rerum transylvanicarum: Erdélyi történelmi források, Történettudományi Intézet, Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1914, S. 204](#)
8. [^] *"...si dimandano in lingua loro Romei...se alcuno dimanda se sano parlare in la lingua valacca, dicono a questo in questo modo: Sti Romines? Che vol dire: Sai tu Romano,..."* în: Claudio Isopescu, *Notizie intorno ai romeni nella letteratura geografica italiana del Cinquecento*, in *Bulletin de la Section Historique*, XVI, 1929, p. 1-90
9. [^] *"Anzi essi si chiamano romaneschi, e vogliono molti che erano mandati qui quei che erano dannati a cavar metalli..."* în: Maria Holban, *Călători străini despre Țările Române*, București, Editura Științifică, 1970, vol. II, p.158 – 161
10. [^] *"Tout ce pays la Wallachie et Moldavie et la plus part de la Transvanie a esté peuplé des colonie romaines du temps de Traian l'empereur...Ceux du pays se disent vrais successeurs des Romains et nomment leur parler romanechte, c'est-à-dire romain ..."*, Voyage fait par moy, Pierre Lescalopier l'an 1574 de Venise a Constantinople, in: Paul Cernovodeanu, *Studii si materiale de istorie medievala*, IV, 1960, p. 444
11. [^] *"Ex Vlachi Valachi, Romanenses Italiani,/Quorum reliquae Romanensi lingua utuntur.../Solo Romanos nomine, sine re, repraesentantes./Ideirco vulgariter Romuini sunt appellanti"*, Ioannes Lebelius, *De opido Thalmus, Carmen Istoricum, Cibinii, 1779, p. 11 – 12* apud [Adolf Armbruster, Romanitatea românilor. Istoria unei idei, Editura Științifică București, 1992, S. 84](#)
12. [^] *"qui eorum lingua Romini ab Romanis, nostra Walachi, ab Italis appellantur"*, Stanislaus Orichovius, *Annales polonici ab excessu Sigismundi* în I. Dlugossus, *Historiae polonicae libri XII*, col 1555, apud Adolf Armbruster, *Auf den Spuren der eigenen Identität. Ausgewählte Beiträge zur Geschichte und Kultur Rumäniens*, Editura Enciclopedica, 1991, S. 182
13. [^] *„...Valacchi, qui se Romanos nominant...”, “Gens quae ear terras (Transsylvania, Moldaviam et Transalpinam) nostra aetate incolit, Valacchi sunt, eaque a Romania ducit originem, tametsi nomine longe alieno...”, Antonius Verantius, De situ Transsylvaniae, Moldaviae et Transaplinae* în *Monumenta Hungariae Historica, Scriptores; II, Pesta, 1857, p. 120*, apud [Krista Zach, Konfessionelle Pluralität, Stände und Nation. Ausgewählte Abhandlungen zur südosteuropäischen Religions- und Gesellschaftsgeschichte, LIT Verlag Berlin, Hamburg, Münster, 2004, S.40](#)
14. [^] *„Valachos...dicunt enim communi modo loquendi: Sie noi sentem Rumeni: etiam nos sumus Romani. Item: Noi sentem di sange Rumena: Nos sumus de*

sanguine Romano” Martinus Szent-Ivany, *Dissertatio Paralimpomenica rerum memorabilium Hungariae, Tyrnaviae*, 1699, p. 39 apud Adolf Armbruster, *Der Donau-Karpatenraum in den mittel- und westeuropäischen Quellen des 10.-16. Jahrhunderts. Eine historiographische Imagologie.*, 1990, S.161

15. [^ Citat din „De rebus Geticis” de Iordanes, după Manuscrisul Vienez](#)
16. [^](#) „Așa și neamul acesta, de carele scriem, al țărâlor acestora, numele vechi și mai drept este rumân, adecă râmlean, de la Roma. Acest nume de la discălicatul lor de Traian, și cât au trăit (...) tot acest nume au ținut și țin până astăzi și încă mai bine munténii decât moldovénii, că ei și acum zic și scriu țara sa rumânească, ca și românii cei din Ardeal. (...) Și așa ieste acestor țări și țărâi noastre, Moldovei și Țărâi Muntenesti numele cel drept de moșie, ieste rumân, cum să răspund și acum toți aceia din Țările Ungurești lăcuiitori și munténii țara lor și scriu și răspund cu graiul: Țara Românească.” În [De neamul moldovenilor](#)
17. [^](#) „Însă vlahii, acești gheografi și mai toți istoricii câți scriu de aceste țări, zicea și Moldovei și ceștia; apoi o împarte în doao, una de sus; alta de jos, îi zic. Le zic și: mai mare și mai mică; cea de sus, adecăte și mai mare, Moldova; cea de jos și mai mică, țara această Muntenescă numeind, cum îi zic mai mulți așa; că Rumânească numai lăcuiitorii ei o chiamă, și doar unii den ardeleni îi rumâni, pentru că și aceia și ceștea numai când să întrebă, ce iaste? Ei răspund: rumâni; iar moldovénii să oselesc de să răspund: moldovani, săvai că și ei sunt de un neam și de un rod cu ceștea, cum mai nainte mai pre larg vom arăta cu mărturiile multora. (...)și cum că apoi Traian mulțime de romani du pretutindenea den biruințele lui au adus aicea de au așezat lăcuiitori și paznici acestor țări, den carii și până astăzi să trag acești rumâni ce le zicem noi, iară grecii și latinii, vlahi și volahi le zic, încă ne-am adevărit den istoricii cei mai de credință și mai numeiți ce sunt. (...) Și mai chiar vedem că rumânii den Ardeal, moldovénii și ceștea de țara aceasta, tot un neam, tot o limbă fiind, încă între dânșii mult să oselesc, care aceasta iaste cum să vede den amestecătura vecinilor lor. Așadară și acéle trei neamuri, ce zicem mai sus, den preavecinătatea romanilor, luând de-ale acelora cuvinte, și cu céle de moșie ale lor amestecându-le, și stricându-și limba, au rămas în această ce acum sunt. (...) Însă dară, valahii, adecăte rumânii, cum sunt rămășițele romanilor celor ce i-au adus aici Ulpie Traian, și cum că dintr-aceia să trag și până astăzi, adevărat și dovedit iaste de toți mai adevărații și de crezut istorici, măcară că apoi le-au mutat și numele, valahi zicându-le.” În [Istoria Țării Rumânești](#)
18. [^](#) „Hronicon a toată Țara Românească (care apoi s-u împărțit în Moldova, Munteniască și Ardealul) ...”, [D. Cantemir](#), *Hronicul vechimei româno-moldo-vlahilor*, în *Operele Principelui Dimitrie Cantemir*, Academia Română, București, 1901, p.180
19. [^](#) [Dimitrie Daniil Philippide](#) publică în grecește la [Leipzig](#) în 1816 „*Istoria României*” urmată în același an de „*Geografia României*”. Termenul pare a fi pătruns deja în limabjul comun în primele decenii ale secolului al XIX-lea, astfel încât inscripția de pe piatra funerară a lui [Gheorghe Lazăr](#) din [Avrig](#), datând din 1823 arată că: „*Precum Hristos pe Lazăr din morți a înviat/Așa tu România din somn ai deșteptat.*”
20. [^](#) http://www.orbilat.com/Languages/Rumanian/Rumanian_vs_Romanian.html

21. [^ conform D.E.X.](#)
22. [^ Pagina Federației Românilor din Serbia](#)
23. [^ http://www.formula-as.ro/2007/774/spectator-38/dr-ivo-gheorghiev-8071](http://www.formula-as.ro/2007/774/spectator-38/dr-ivo-gheorghiev-8071)
24. [^ http://www.orbilat.com/Languages/Rumanian/Rumanian_vs_Romanian.html](http://www.orbilat.com/Languages/Rumanian/Rumanian_vs_Romanian.html)
25. [^](#) Pentru istoricul probleme vezi: A. Armbruster, *Romanitatea românilor. Istoria unei idei*, București, 1972.
26. [^ Nicolae Stoicescu](#), *Continuitatea românilor, Privire istoriografică*, București, 1980, p. 9-86.
27. [^](#) Lîgia Bârzu, S. Brezeanu, *Originea și continuitatea românilor. Arheologie și tradiție istorică*, București, 1991, p. 13-81.
28. [^](#) [Lucian Boia](#), *Istorie și mit în conștiința românească*, București, 1997, p. 83-144.
29. [^](#) [Scribd](#) - [Șerban Papacostea](#), *Istoria Românilor*, pag. 264 - Accesat la data de 16.03.2009
30. [^](#) [Vasile Pârvan](#), *Getica*, Capitolul I, *Migrații cimmero-scythe. Sec. X-VI î.e.n.*, pag 25. - Editura Meridiane, București, 1982.
31. [^](#) „*Așadar, arheologia a dovedit că poporul geto-dac era deplin format cu cel puțin patru sau chiar cinci sute de ani mai înainte ca numele său să figureze în filele izvoarelor literare ale lumii antice. Cât despre antecesorii și strămoșii nemijlociți ai geto-dacilor, ramura nordică a neamurilor trace, aceeași știință auxiliară a istoriei le confirmă prezența și înfloritoarea lor cultură materială și spirituală o dată cu debutul epocii bronzului, fapt petrecut pe la circa 2000 - 1800 î.Hr.*” - Extras din cartea „*Decebal*” de Liviu Mărghitan, Editura Militară, București, 1987, pag. 41.
32. [^](#) [Muzeul Olteniei](#) -> *Epoca bronzului, cultura Gârla Mare și Verbicioara* - Accesat la data de 15.03.2009
33. [^](#) [Scribd](#) - *Geografia de Strabon*, pag 22 - Accesat la data de 15.03.2009
34. [^](#) Herodotus - [The Ancient History of Herodotus By Herodotus](#), pag. 213–217, Derby & Jackson.
35. [^](#) „*Neamul tracilor este cel mai numeros din lume, după acel al inzilor. Dacă ar avea un singur cârmuitor sau dacă tracii s-ar înțelege între ei, el ar fi de nebiruit și cu mult mai puternic decât toate neamurile după socotința mea... Tracii au mai multe nume, după regiuni, dar obiceiurile sunt cam aceleași la toți, afară de geți, trasi și de acei care locuiesc la nord de creștonai.*” - [Herodot, Istorii](#), V, 3.
36. [^](#) [Europa celor 27 - Bun venit Bulgariei și României](#) (în Română) (PDF). Uniunea Europeană. Accesat la data de 15-03-2009.
37. [^](#) [Learn Romanian](#) - Istoria României - Accesat la data de 15.03.2009
38. [^](#) Matley, Ian (1970). *Romania; a Profile*, pag. 85, Praeger.
39. [^](#) Giurescu, Constantin C. (1972). *The Making of the Romanian People and Language*, pag. 43, 98–101,141, Bucharest: Meridiane Publishing House.
40. [^](#) „*Cel dintâi și cel mai mare dintre regii din Tracia*” - Inscriptia cetățeanului grec Acornion din Dionysopolis.
41. [^](#) [Observatorul - Publicat in Toronto, Canada](#) - România, stâlp oriental al latinității - Accesat la data de 01.05.2009
42. [^](#) [Dacia](#) - *Dacia în timpul lui Burebista* - Accesat la data de 15.03.2009
43. [^](#) [MAE](#) - Istoria României - Accesat la data de 15.03.2009
44. [^](#) [Hadrian Daicoviciu](#), *Dacii - Capitolul III - Burebista*, Editura pentru Literatură, București, 1968.

45. [^ Buresbita and his time](#) - Ion Horațiu Crișan, Bibliotheca Historica Romaniae, Bucharest, 1978
46. [^ România, istorie](#) - Despre România - Accesat la data de 15.03.2009
47. [^ Istoria Daciei](#) - *Dacia între Burebista și Decebal* - Accesat la data de 15.03.2009
48. [^ ^{a b} Mică enciclopedie de istorie universală](#) - pag. 284 - Marcel D. Popa, Horia C. Matei - Editura Politică, București, 1988.
49. [^ De Imperatoribus Romanis](#) - An Online Encyclopedia of Roman Emperors - Battle of Sarmizegetusa (Sarmizegetuza), A.D. 105 - Accesat la data de 15.03.2009
50. [^ Britannica Encyclopedia, History of Romania - Antiquity - The Dacians.](#)
51. [^ Jordanes](#) (551 A.D.). *Getica, sive, De Origine Actibusque Gothorum*. URL accesat la [2008-08-31](#).
52. [^ Iliescu, Vl.](#) (1970). *Fontes Historiae Daco-Romanae*, pag. 363, 587.
53. [^ Teodor, Dan Gh.](#) (1995). *Istoria României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, pag. 294–325.
54. [^ Bóna, István](#) (2001). [History of Transylvania: II.3. The Kingdom of the Gepids](#). Institute of History of the Hungarian Academy of Sciences. Accesat la data de 2008-08-31.
55. [^ Bóna, István](#) (2001). [History of Transylvania: II.4. The Period of the Avar Rule](#). Institute of History of the Hungarian Academy of Sciences. Accesat la data de 2008-08-31.
56. [^ Constantine VII, Porphyrogenitus](#) (950). *Constantine Porphyrogenitus De Administrando Imperio*. URL accesat la [2008-08-31](#).
57. [^ Xenopol, Alexandru D.](#) (1896). *Histoire des Roumains*, pag. 168.
58. [^ În Diploma Cavalerilor Ioaniți sunt atestate primele formațiuni prestatale românești de la sud de Carpați : cnezatele lui Ioan și Farcaș, voievodalte lui Litovoi și Seneslau. Copia textului original](#), în limba latină, al Diplomei Ioaniților.
59. [^ Makkai, László](#) (2001). [History of Transylvania: III. Transylvania in the Medieval Hungarian Kingdom \(896–1526\)](#). Institute of History of the Hungarian Academy of Sciences. Accesat la data de 2008-08-31.
60. [^ Rezachevici, Constantin](#) (2000). "[Mihai Viteazul: itinerariul moldovean](#)". *Magazin istoric* (5). Retrieved on [2008-08-31](#).
61. [^ Neagu Djuvara, Între Orient și Occident. Țările Române la începutul epocii moderne - Un pic de istorie](#), pag. 34, Editura Humanitas, București, 2002
62. [^ Anton Dörner, Administrația Transilvaniei în perioada anilor 1867–1876](#), Institutul de Istorie „George Bariț” din Cluj-Napoca - Accesat la data de 02.05.2009
63. [^ Jurnalul Național](#) - 150 de ani de la Unirea Principatelor Române - Accesat la data de 15.03.2009
64. [^ Muzeul Național de Istorie a României](#) - Unirea Principatelor Române, 150 de ani - Accesat la data de 15.03.2009
65. [^ Bobango, Gerald J](#) (1979). *The emergence of the Romanian national State*, New York: Boulder. [ISBN 9780914710516](#).
66. [^ ^{a b} Florin Constantiniu, O istorie sinceră a poporului român](#), București, Editura Univers Enciclopedic, 1997 - [ISBN 973 9243 07 X](#)
67. [^ TVR](#) -> *Carol I - un neamț care a obținut independența României* - Accesat la data de 15.03.2009

68. [^ Radio România Internațional](#) - România în războaiele balcanice - Accesat la data de 15.03.2009
69. [^ „Pe data de 27 iunie/10 iulie 1913, România si-a chemat ambasadorul de la Sofia și, printr-o notă diplomatică ultimativă, a anunțat Bulgaria că, în condițiile în care aceasta nu încetează acțiunile agresive împotriva Greciei și Serbiei, Armata Româna va intra în acțiune.”](#) - Locotenent-colonel drd. Rizescu Alexandru - [Aspecte ale politicii de securitate a României în sud-estul Europei la începutul secolului al XX-lea](#) - Accesat la data de 15.03.2009
70. [^ Anderson, Frank Maloy \(1918\). Handbook for the Diplomatic History of Europe, Asia, and Africa 1870-1914, Washington D.C.: Government Printing Office.](#)
71. [^ Casa Română](#) - Istoria românilor - Accesat la data de 15.03.2009
72. [^ CIMEC](#) - România înainte și după 1918 - Accesat la data de 15.03.2009
73. [^ Familia Regală a României](#) - Ferdinand - Accesat la data de 15.03.2009
74. [^ Fourteen Points Speech](#) - Woodrow Wilson - Wikisource.
75. [^ Encarta](#) - History of Romania - Accesat la data de 14.03.2009
76. [^ ^{a b} Revista Memoria](#) - Eugen Denize - Accesat la data de 15.03.2009
77. [^ Ziarul Adevărul](#) - Abdicarea Regelui Mihai I - Accesat la data de 15.03.2009
78. [^ ^{a b} Encyclopaedia Britannica](#) - History » Communist Romania - Accesat la data de 15.03.2009
79. [^ ^{a b} ICI](#) - Istorie - Accesat la data de 15.03.2009
80. [^ Istoria României](#) - Learn Romanian - Accesat la data de 15.03.2009
81. [^ Carothers, Thomas. Romania: The Political Background \(PDF\).](#) Accesat la data de 2008-08-31. „This seven-year period can be characterized as a gradualistic, often ambiguous transition away from communist rule towards democracy.”
82. [^ Hellman, Joel \(January 1998\). "Winners Take All: The Politics of Partial Reform in Postcommunist". *Transitions World Politics* **50** \(2\): 203–234.](#)
83. [^ Info Ghid Romania](#) - Istorie - Accesat la data de 15.03.2009
84. [^ Agriland](#) - România, prezentarea țării - Istorie - Accesat la data de 15.03.2009
85. [^ ^{a b} ICI](#) - Beneficiile democrației și bolile tranziției - Accesat la data de 15.03.2009
86. [^ Institutul Național de Statistică](#) - Statistică electorală - Accesat la data de 16.03.2009
87. [^ Alegeri TV](#) - Alegerile din 2004, turul 2 - Accesat la data de 16.03.2009
88. [^ MAE](#) - România în Uniunea Europeană - Accesat la data de 15.03.2009
89. [^ „EU approves Bulgaria and Romania”, BBC News.](#) Accesat la data de 2008-08-31.
90. [^ BEC, rezultate finale.](#) Hotnews.ro (4 decembrie 2008).
91. [^ Antena 3](#) - *Guvernul Boc a trecut de Parlament. Miniștrii au depus jurământul în fața președintelui.* - Accesat la data de 15.03.2009
92. [^ ^{a b c d e f g} Lungu, Marius \(2004\). *Antologia Statelor Lumii*, a doua ediție \(în română\), pag. 622—625, Constanța: Editura Steaua Nordului. ISBN 973-8459-11-7.](#)
93. [^ Cruceru, Nicolae \(2008\). *Introducere în geografia regională a României* \(în română\), pag. 39 - 108, București: Editura Fundației „România de Mâine”. ISBN 978-973-163-224-7.](#)
94. [^ Delta Dunării - Istoric.](#) Future Real Estate. Accesat la data de 3 mai 2009.

95. ^ [a b](#) [Obiective culturale și naturale din România înscrise pe Lista Patrimoniului Mondial](#). Comisia Națională a României pentru UNESCO. Accesat la data de 10 martie 2009.
96. ^ [a b](#) Pătru, Ileana; Liliana Zaharia, Răzvan Oprea (2006). *Geografia fizică a României — Climă, Ape, Vegetație, Soluri* (în română), pag. 35 - 111, București: Editura Universitară București. [ISBN 973 749 065 7](#).
97. ^ [Flora și fauna sălbatică](#). *Starea Mediului în România în anul 2000*. GRID-Arendal. Accesat la data de 18 decembrie 2008.
98. ^ Valeriu Enescu. [Forest Genetic Resources Conservation in Romania](#). *Forest Genetic Resources N.24*. [Organizația Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație](#). Accesat la data de 6 aprilie 2009.
99. ^ [Capitolul 12: Relieful, apele, clima, vegetația, fauna, ariile protejate](#). *Aproape totul despre România*. [Radio România Internațional](#). Accesat la data de 6 aprilie 2009.
100. ^ [Vegetația Deltei în câteva cuvinte](#). *Delta Dunării*. Liscom Tour. Accesat la data de 6 aprilie 2009.
101. ^ [Encyclopædia Britannica](#) (2009). [Land » Plant and animal life](#). *Romania*. Encyclopædia Britannica Online. Accesat la data de 2 mai 2009.
102. ^ [a b c](#) [Clima României](#). [Administrația Națională de Meteorologie](#). Accesat la data de 1 aprilie 2009.
103. ^ [a b c d e f g](#) [Site-ul oficial cu rezultatele recensământul din 2002](#)
104. ^ [În 2002, în România erau 21.680.974 persoane](#) - Evenimentul.ro - Accesat la data de 25.02.2009
105. ^ [Statistică - Populația României continuă să scadă](#) - Jurnalul Național - Accesat la data de 25.02.2009
106. ^ [Maghiari din România - Situația după 1990](#) - Accesant 25.02.2009
107. ^ [European effort spotlights plight of the Roma](#). usatoday. Accesat la data de 2008-08-31.
108. ^ [Potrivit recensământului din anul 2002, numărul armenilor din România este de 1780 \(sub 0,1% din populație\), în scădere față de cei 1957 recenzați în 1992](#). - Divers.ro - Armeni - Perioada contemporană - Accesat la data de 25.02.2009
109. ^ [Recensământul general al populației României din 29 Decembrie 1930](#), vol. II, pag. XXIV.
110. ^ [German Population of Romania, 1930-1948](#)
111. ^ [Minoritatea germană din România](#) - Ambasada Germaniei București - Accesat la data de 25.02.2009
112. ^ [German minority](#), Auswärtiges Amt
113. ^ [The Virtual Jewish History Tour - Romania](#)
114. ^ [Romania](#). focus-migration.de. Accesat la data de 2008-08-28.
115. ^ [12 milioane de români, reprezentând jumătate din populația României, trăiesc în afara hotarelor țării](#) - Moldova.go.ro - Accesat la data de 25.02.2009
116. ^ [9am.ro - Populația României ar putea să scadă sub 17 milioane de locuitori în următorii 50 de ani](#) - Accesat la data de 25.02.2009
117. ^ [BERD: 13 milioane de locuitori în România în 2050](#) - Standard.ro - Accesat la data de 25.02.2009
118. ^ [Populația României- efectele emigrației în scop de muncă](#) - muncainstrinatate.anofm.ro - Accesat la data de 25.02.2009

119. [^ România are tot mai puțini locuitori](#) - Ziare.ro - Accesat la data de 25.02.2009
120. [^ Fondul ONU pentru populație](#) - Declinul demografic și viitorul populației României - Accesat la data de 25.02.2009
121. [^ Constituția României](#) - Articolul 13, Limba oficială -> *În România, limba oficială este limba română.* - Accesat la data de 25.02.2009
122. [^ Uniunea Latină](#) - State membre - Accesat la 25.02.2009
123. [^ The History of Transylvania and the Transylvania Saxons by Dr. Konrad Gündisch](#)
124. [^ Calendar Intercultural](#) - Germanii din România - Accesat la 25.02.2009
125. [^ Raportul Ethnologue pentru limba germană](#) - Accesat la data de 25.02.2009
126. [^ Recomandările de la Oslo](#) (în Română) (pdf). Accesat la data de 25-02-2009.
127. [^ Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței](#) (în Română) (pdf). Accesat la data de 25-02-2009.
128. [^ Gândul.info](#) - 6 din 10 elevi români vorbesc o limbă străină - Elevii români preferă limba engleză - Accesat la data de 25.02.2009
129. [^ Business-Adviser](#) - Engleza, cea mai cunoscută limba în administrație - Accesat la data de 25.02.2009
130. [^ Rumanie de France](#) - Câteva argumente pentru francofonia și francofilia românilor - Accesat la data de 25.02.2009
131. [^ Chronology of the International Organization La Francophonie](#) (în Franceză) (pdf). Accesat la data de 31-08-2008.
132. [^ Intellectualitatea română din Transilvania în veacul al XVIII-lea](#) (în Română) (pdf). Accesat la data de 25-02-2009.
133. [^ Constituția României, Articolul 29: Libertatea conștiinței](#)
134. [^ Ministerul Culturii și Cultelor](#) - Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor Publicată în Monitorul oficial Partea I, nr. 11/8.01.2007 -> „În România nu există religie de stat; statul este neutru față de orice credință religioasă sau ideologie atee.” - Accesat la data de 25.02.2009
135. [^ Creștin-Ortodox](#) - Populația după religie la recensământul din 2002 - Accesat la data de 25.02.2009
136. [^ Din totalul de 18.817.975 de cetățeni care s-au declarat de religie ortodoxă la recensământul din 2002, 18.251.823 de persoane s-au declarat de etnie română, 482.862 de etnie romă, 48.262 ucrainieni, 28.287 maghiari, 20.476 sârbi etc. \(Institutul Național de Statistică din România\).](#)
137. [^ a b c Recensământul din 2002](#) - Structură după religie - Accesat la data de 25.02.2009
138. [^ Liga Islamică și Culturală din România](#) - Musulmanii din România - Accesat la data de 25.02.2009
139. [^ Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930, vol. II: Neam, limbă maternă, religie](#), Imprimeria Națională, București, 1938, p. XXVII.
140. [^ Unirea românilor din Transilvania cu Biserica Romei](#) - Accesat la data de 25.02.2009
141. [^ Uniunea Baptistă din România](#) - Istoric - Accesat la data de 25.02.2009

142. ^{^ a b c} [Ministerul Învățământului](#) - *Legea Învățământului Preuniversitar (proiect de lege aflat în dezbatere publică începând cu data de 17 decembrie 2007)* - Accesat la data de 12.03.2009
143. ^{^ a b} [The Romanian Educational Policy in Transition](#). UNESCO. Accesat la data de 2008-08-31.
144. [^] [CDEP](#) - *Lege nr.84 din 24 iulie 1995* - Legea învățământului - Accesat la data de 12.03.2009
145. [^] [EDU](#) - *Legea Învățământului Superior (proiect aflat în dezbatere publică începând cu data de 17 decembrie 2007)* - Accesat la data de 12.03.2009
146. ^{^ a b c d} [Curs de pedagogie](#) (în Română) (PDF). Conf. univ. dr. Adriana Nicu. Accesat la data de 13-03-2009.
147. [^] [EDU](#) - Învățământ superior - Accesat la data de 12.03.2009
148. [^] [Romanian Institute of Statistics Yearbook - Chapter 8](#) (în Romanian) (PDF). Accesat la data de 2008-08-31.
149. [^] [INSSE](#) - Educație - Accesat la data de 12.03.2009
150. [^] [UN Human Development Report 2006](#) (pdf). Arhivat de la [adresa originală](#) la data de 2007-02-02
151. [^] [Topul universităților din România, 2007](#) (în Română) (PDF). Realizat de asociația Ad Astra a cercetătorilor români. Accesat la data de 12-03-2009.
152. [^] [România - Notă privind politicile educaționale](#) (în Română) (PDF). Banca Mondială. Accesat la data de 12-03-2009.
153. [^] [Population of the largest cities and towns in Romania](#). World Gazetteer. Accesat la data de 2008-08-31.
154. [^] [Metropolitan Zone of Bucharest will be ready in 10 years](#) (în Romanian). *Romania Libera*. Accesat la data de 2008-08-31.
155. [^] [Official site of Metropolitan Zone of Bucharest Project](#) (în Romanian). Accesat la data de 2008-08-31.
156. [^] [Map of Romanian municipalities that can have metropolitan areas in maroon](#). Accesat la data de 2008-08-31.
157. [^] [Recensământul din 2002](#) - Date la nivel de țară (etnie, limba maternă, religie) - Accesat la data de 20.04.2009
158. ^{^ a b c d e f g} (2007) *Romania*, 48, pag. 3734–3759, Londra și New York: Routledge. [ISBN 9781857434125](#).
159. [^] [Encyclopedia Britannica](#) - Romania-> Government and society - Accesat la data de 12.02.2009
160. [^] [Drept Online - Constituția României din 2003](#) - *Legea de revizuire a Constituției României nr. 429/2003 a fost aprobată prin referendumul național din 18-19 octombrie 2003 și a intrat în vigoare la data de 29 octombrie 2003, data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 22 octombrie 2003 pentru confirmarea rezultatului referendumului național din 18-19 octombrie 2003 privind Legea de revizuire a Constituției României.* - Accesat la data de 12.02.2009
161. [^] [Constituția României](#) - *Titlul I, Principii generale - Statul român, Articolul 1.* - Accesat la data de 12.02.09
162. [^] [Art.81 din Constituția României](#)
163. [^] [Președintele României - Palatul Cotroceni](#) - Accesat la data de 12.02.2009

164. [^ Guvernul României - Palatul Victoria](#) - Accesat la data de 12.02.2009
165. [^ Senat.ro - Organizarea și funcționarea](#) - Accesat la data de 12.02.2009
166. [^ BIRN Romania Partners EDRC on Ethnic Minority Issues](#) - Accesat la data de 25.02.2009
167. [^ 18 organizații ale minorităților naționale vor fi reprezentate în Parlament](#) - HotNews.ro - Accesat la data de 25.02.2009
168. [^ Monitorizarea activității parlamentare a reprezentanților minorităților naționale](#) (PDF). Material editat de Fundația Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală și Asociația Pro Democrația (2007). Accesat la data de 25 februarie 2009.
169. [^ Camera Deputaților - Palatul Parlamentului](#) - Accesat la data de 12.02.2009
170. [^ Art. 85 din Constituția României](#)
171. [^ Gov.ro - Guvernul României - Prezentare](#) - Accesat la data de 12.02.09
172. [^ Organizarea sistemului judiciar în România](#) (PDF). Consiliul Suprem al Magistraturii (2008). Accesat la data de 12 februarie 2009.
173. [^ Prezentare.](#) - *Înalta Curte de Casație și Justiție a României* - Accesat la data de 12.02.2009
174. [^ Romanian Legal system.](#) CIA Factbook (2000). Accesat la data de 2008-01-11.
175. [^ Curtea Constituțională a României - Legea Nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale](#) - Accesat la data de 12.02.2009
176. [^ Bos, Stefan. „Bulgaria, Romania Join European Union”, VOA News, Voice of America, 01 January 2007.](#) Accesat la data de 2 January 2009.
177. [^ Romania will be EU's most corrupt new member.](#) Accesat la data de 2008-01-11.
178. [^ Ziu.ro - Presa germană: Este tot mai clar că România și Bulgaria au aderat cu decenii prea devreme la UE](#) - Accesat la data de 13.02.2009
179. [^ Banca Națională a României - Relațiile BNR cu organisme internaționale](#) - Accesat la data de 28.02.2009
180. [^ North Atlantic Treaty Organization](#) - NATO Member Countries - Romania, 2004 - Accesat la data de 28.02.2009
181. [^ European countries](#) - Member states of the EU -> Romania - Accesat la data de 28.02.2009
182. [^ România sprijină proiectele NATO - România și-a achitat contribuția la două fonduri NATO, pentru sprijinirea Republicii Moldova și Georgia](#) - Accesat la data de 28.02.2009
183. [^ 9am News - România și Ungaria sprijină aderarea Ucrainei în UE](#) - Accesat la data de 28.02.2009
184. [^ a b c Ministerul Afacerilor Externe](#) (în Română). Accesat la data de 2008-08-28.
185. [^ Background Note: Romania - U.S.-Romanian Relations.](#) U.S. Department of State.
186. [^ Turkey & Romania hand in hand for a better tomorrow.](#) (PDF). The New Anatolian, February 1, 2006.

187. [^ Primăria Municipiului Satu Mare](#) - Ungaria sprijină aderarea României la UE - Accesat la data de 28.02.2009
188. [^ Relațiile comerciale româno-maghiare sunt într-o dezvoltare spectaculoasă](#) (în Română) (PDF). Media România. Accesat la data de 2008-08-28.
189. [^ Raporturile României cu Republica Moldova](#) (în Română). Centrul de Sudii Internaționale - Gabriel Andreescu - Valentin Stan - Renate Weber. Accesat la data de 28-02-2009.
190. [^ Ambasada României la Chișinău](#) - Relații politico-diplomatice - Accesat la data de 28.02.2009
191. [^ Ziare.com](#) - *Diaconescu: Limitarea regimului calatoriilor in R. Moldova, un demers abuziv* - Accesat la data de 13.05.2009
192. [^ EVZ](#) - *Voronin atacă România din toate părțile* - Accesat la data de 13.05.2009
193. [^ ICJ *Maritime Delimitation in the Black Sea \(Romania v. Ukraine\)*](#) icj-cij.org, 3 februarie 2009
194. [^ MAE Comunicat de presă din 3 februarie 2009](#) mae.ro, accesat 4 februarie 2009
195. [^ Verdict la Haga: România a câștigat 9.700 km pătrați de platou continental, 79% din suprafața disputată](#)
196. [^ Antena 3](#) - *MAE: Momentan, Ucraina nu are voie să lucreze la canalul Bâstroe.* - Accesat la data de 28.02.2009
197. [^ Ziua - George Damian](#) - *Canalul Bâstroe și Insula Șerpilor, dublu atac ucrainean* - Accesat la data de 28.02.2009
198. [^ Primăria din Motru](#) - Municipiul Motru cuprins în Dezvoltarea Regională Sud - Vest Oltenia - Accesat la data de 28.02.2009
199. [^ Casa Română](#) - România, Împărțirea administrativă - Accesat la data de 28.02.2009
200. [^ Constituția României](#) - Principii generale - Articolul 3, Teritoriul - Accesat la data de 28.02.2009
201. [^ Descoperă.net](#) - Geografia României - *Împărțirea teritorială a României* - Accesat la data de 28.02.2009
202. [^ Roposturo](#) - *Congresul Mondial de Posturologie 2005* - Despre România - Accesat la data de 28.02.2009
203. [^ a b MAE - Bruxelles](#) - *Reprezentanța permanentă a României pe lângă Uniunea Europeană* - România, Date generale - Accesat la data de 28.02.2009
204. [^ Roembus](#) - România - Date generale, Împărțirea administrativă - Accesat la data de 28.02.2009
205. [^ Administrație](#) - Portalul Național de Administrație Publică - Accesat la data de 28.02.2009
206. [^ ICI - România](#) - Județe - Accesat la data de 28.02.2009
207. [^ Municipalities of Romania \(including Transylvania\)](#) - *România és Erdély önkormányzattal rendelkező városai és községei* - Accesat la data de 28.02.2009
208. [^ Schengen România](#) - România și Uniunea Europeană - Informații generale despre România
209. [^ RomTurism](#) - *București, județul București* - Accesat la data de 28.02.2009

210. [^ Prefectura București](#) - Rolul prefectului - Accesat la data de 28.02.2009
211. [^ PMB](#) - *Legislație în vigoare ce reglementează alegerea Primarului General al Municipiului București* - Accesat la data de 28.02.2009
212. [^ CDEP](#) - *Lege nr.67 din 25 martie 2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale* - Accesat la data de 28.02.2009
213. [^ Primăria Online](#) - Regiuni de dezvoltare - Accesat la data de 28.02.2009
214. [^ Info Turist](#) - România - Accesat la data de 28.02.2009
215. [^ Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței](#) - Politică de dezvoltare regională - Accesat la data de 28.02.2009
216. [^ Smart Financial](#) - *Integrarea unităților teritoriale de statistică ale României și Bulgariei în NUTS* - Accesat la data de 28.02.2009
217. [^ Ioan Silviu Nistor \(2000\). Comuna Și Județul: Evoluția Istorică](#), Cluj-Napoca: Editura Dacia.
218. [^ Replica](#) - *Administrație: Județele, depășite?* - Accesat la data de 28.02.2009
219. [^ Prefectura Brașov](#) - Istoric - Accesat la data de 28.02.2009
220. [^ România in cifre 2008](#)
221. [^ Country Classification Groups](#). World Bank (2005). Accesat la data de 2008-08-31.
222. [^ Bank News](#) - Economia românească a crescut anul trecut cu 7,1%, după un avans de doar 2,9% în trimestrul IV - Accesat la data de 13.02.2009
223. [^ GDP in 2006](#) (în Romanian) (PDF). Romanian National Institute of Statistics. Accesat la data de 2008-01-10.
224. [^ Main Macroeconomic Indicators, September 2007](#) (în Romanian) (PDF). National Institute of Statistics of Romania. Accesat la data de 2008-08-31.
225. [^ a b Romania](#). CIA World Factbook (2006). Accesat la data de 2008-08-31.
226. [^ a b Ghid România](#) - România, economie - Accesat la data de 12.03.2009
227. [^ Ziarul Adevărul](#) -> România - Germania: scurt istoric al cooperării economice - Accesat la data de 12.03.2009
228. [^ MAE - Roma](#) - Evoluția schimburilor comerciale bilaterale - România - Italia - Accesat la data de 12.03.2009
229. [^ Privatizarea MEBO în România - Procesul de privatizare și rezultatele împrumutării](#) (în Română) (PDF). Álmos Telegdy - Universitatea de Științe Economice, Budapesta și Universitatea Central-Europeană, Budapesta. Accesat la data de 12-03-2009.
230. [^ Index of Economic Freedom: Romania](#). heritage.org. Accesat la data de 2008-08-31.
231. [^ Taxation trends in the EU](#) (pdf). Eurostat (2007-06-26). Accesat la data de 2008-08-31.
232. [^ Reducerea cotelor de impozit pe venit la nivel global pe fondul creșterii mobilității forței de muncă forțează guvernele să concureze în privința impozitelor, așa cum reiese din studiul KPMG Interanțional](#) (în Română) (PDF). Maria Stancu - KPMG. Accesat la data de 12-03-2009.

233. [^ Banat Business](#) - *România nu are un regim fiscal favorabil, în ciuda impozitului scăzut pe venitul global* - Studiu realizat de KPMG - Accesat la data de 12.03.2009
234. [^ Romania: FDI reached over EUR 8.3 bn.](#) Accesat la data de 2008-08-31.
235. [^ Remittance flows](#)
236. [^ Economy Ranking.](#) *Doing Business.* World Bank (2007). Accesat la data de 2008-08-31.
237. [^ Doing Business 2007 Report.](#) World Bank. Accesat la data de 2008-08-31.
238. [^ Institutul National de Statistica](#)
239. [^ Centrul Logistic](#) - Localizare România - *Coridorul IV Pan European* - Accesat la data de 08.03.2009
240. [^ Transport - Business](#) - *Infrastructura rutieră ne ține în loc* - Accesat la data de 08.03.2009
241. [^ Rompres](#) - *România nu are infrastructura rutieră necesară dezvoltării economice* - Accesat la data de 08.03.2009
242. [^ Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport](#) (în Română) (PDF). Ministerul Transporturilor și Infrastructurii. Accesat la data de 08-03-2009.
243. [^ Euractiv](#) - *Ritmul de absorbție a fondurilor ISPA trebuie accelerat* - Accesat la data de 08.03.2009
244. [^ Guvernul României](#) - Capitolul 13 - Infrastructura de transport - Accesat la data de 08.03.2009
245. [^ Evenimentul Zilei](#) - *Bilanțul a 42 de ani de autostrăzi în România: 280 de kilometri* - Accesat la data de 08.03.2009
246. [^ Infrastructură](#) - Info - Accesat la data de 08.03.2009
247. [^ România ar trebui sa aiba 2000 km de autostradă până in 2015](#)
248. [^ Programul de construcție autostrăzi](#) (în Română) (PDF). Ministerul Transporturilor și Infrastructurii. Accesat la data de 08-03-2009.
249. [^ Strategia pentru România](#) (în Română) (PDF). Document al Băncii Europene Pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Accesat la data de 08-03-2009.
250. [^ Căile Ferate Române](#) - Site oficial - Prezentare Companie - Accesat la data de 08.03.2009
251. [^ CFR - Site oficial](#) - Infrastructura publică - Accesat la data de 08.03.2009
252. [^ Guía País Rumania](#) (în Spaniolă) (PDF). Elaborada por la Oficina Económica y Comercial de España en Bucarest. Accesat la data de 08-03-2009.
253. [^ Curierul Național](#) - *CFR administrează a patra rețea feroviară din Europa ca volum de pasageri și marfă.* - Accesat la data de 08.03.2009
254. [^ Adevărul.ro](#) - *Jumătate dintre locomotivele și vagoanele CFR-ului sunt „expirate”* - Accesat la data de 08.03.2009
255. [^ Wall Street](#) - *Opt companii vor asigura transportul feroviar de scurt parcurs* - Accesat la data de 08.03.2009
256. [^ E-Transport](#) - *Dintre cele 17 aeroporturi din România doar 11 sunt considerate aeroporturi de interes european.* - Accesat la data de 08.03.2009
257. [^ Ziarul de Iași](#) - Economic - Accesat la data de 08.03.2009
258. [^ Fonduri Structurale Europene](#) - Transportul aerian - Accesat la data de 08.03.2009

259. [^] [*a b* Proavion](#) - Clubul călătorului de oriunde - Despre compania aeriană Tarom - Accesat la data de 08.03.2009
260. [^] [TAROM](#) - Istoricul aviației în România - Accesat la data de 08.03.2009
261. [^] [Compania TAROM](#) - Scurt istoric al TAROM - Accesat la data de 08.03.2009
262. [^] [Blue Air](#) - Despre noi - Accesat la data de 08.03.2009
263. [^] [Economie, Wall-Street](#) - *Turismul crește transportul fluvial de agrement* - Accesat la data de 08.03.2009
264. [^] [Administrația Canalelor Navigabile](#) - Istoric - Accesat la data de 08.03.2009
265. [^] [Gazeta de Olt](#) - Bombardier se extinde în România - *Trenurile produse de această companie transportă în prezent peste 650.000 de pasageri zilnic, pe cele trei magistrale bucureștene.* - Accesat la data de 08.03.2009
266. [^] [UNESCO - Delta Dunării - Accesat la data de 05.05.2009](#)
267. [^] [Romanian Monasteries](#) - Turismul în România - Accesat la data de 27.02.2009
268. [^] [Country/Economy Profiles: Romania, Travel&Tourism](#) (PDF). World Economic Forum. Accesat la data de 2008-01-11.
269. [^] [Wall Street](#) - *Numărul turiștilor străini care vor alege România pentru vacanță va crește* - Accesat la data de 27.02.2009
270. [^] [WTTC spells out policy recommendations for Romania to tap travel and tourism potential](#). WTTC. Accesat la data de 2008-01-11.
271. [^] [Turismul a atras în 2005 investiții de 400 milioane de euro](#) (în ro). *Gândul*. Accesat la data de 2008-01-11.
272. [^] [Business Point](#) - *Numărul turiștilor străini sosiți în România a crescut* - Accesat la data de 27.02.2009
273. [^] [Tan and fun at the Black Sea](#). UnseenRomania. Accesat la data de 2008-01-10.
274. [^] [ICI](#) - Valea Prahovei - Accesat la 28.02.2009
275. [^] [Ziare.com](#) - Mii de turiști pe Valea Prahovei - Accesat la data de 28.02.2009
276. [^] [„Turismul renaște la țară”](#), *Romania Libera*, 2008-07-05. Accesat la data de 2008-08-28. (în Romanian)
277. [^] [Bine ati venit pe site-ul de promovare a pensiunilor agroturistice din Romania !!!](#) (în Romanian). RuralTourism.ro. Accesat la data de 2008-08-28.
278. [^] [*a b* Horia C. Matei, Ion Nicolae, Silviu Neguț, Caterina Radu, Enciclopedia statelor lumii, ediția a VII-a, București, Editura Meronia, 2001 - ISBN 973 99451 5 6](#)
279. [^] [Info Travel Romania](#) - București, Turism - Accesat la data de 27.02.2009
280. [^] [Turism în România](#) - *București, o combinație eclectică de stiluri* - Accesat la data de 27.02.2009
281. [^] [Travel World](#) - Atracții turistice din București - Accesat la data de 27.02.2009
282. [^] [Micul Paris](#) - Turul Bucureștiului - Accesat la data de 27.02.2009
283. [^] [Târgul de turism](#) - Romexpo - Accesat la data de 27.02.2009
284. [^] [Ziarul Adevărul](#) - *Vacanțe naționale, la Târgul de Turism București* - Accesat la data de 27.02.2009

285. [^ Centrul de pelerinaj](#) - Bucovina - Obiective turistice și de pelerinaj - Accesat la data de 27.02.2009
286. [^ Mănăstiri în Bucovina](#) - Prima pagina - Accesat la data de 28.02.2009
287. [^ Observator Cultural](#) - Dezbateri la Veneția despre o Românie între Orient și Occident -> „România – scrie autorul – se prezintă ca o împletire peste secole de culturi și confesiuni religioase diferite, un fel de sinteză, uneori armonioasă, alteori plină de conflicte, dintre Orient și Occidentul european, și datorită unor dificultăți de natură etnico-istorică și religioasă nesoluționate nici pînă astăzi și bine înrădăcinate pe teritoriul său.” - Alberto Castaldini
288. [^ Romania](#) - Culture, Historical Background - Accesat la data de 08.03.2009
289. [^ Claudio Mutti - Mircea Eliade](#) -> *România, răscruce a Eurasiei* - Accesat la data de 08.03.2009
290. [^ Oprea, Gheorghe](#) (2002). *Folclorul muzical românesc*, Editura Muzicală, București. ISBN 973-42-0304-5
291. [^ Agriland](#) - Prezentarea țării - Cultura - Accesat la data de 08.03.2009
292. [^ „Rareori influența unui popor asupra altuia a fost mai completă, mai cuprinzătoare decât influența franceză în România.... Este recunoscută în toate manifestările spiritului uman, în politică cât și în legislație, în literatură cât și în organizarea administrativă sau în viața socială” - Pompiliu Eliade,](#) „Influența franceză asupra spiritului public în România secolului XIX”, Paris, 1914
293. [^ Ambasada României la Paris](#) - Relațiile Culturale - Accesat la data de 08.03.2009
294. [^ Ambasada României la Berlin](#) - Scurt istoric al relațiilor culturale - Accesat la data de 08.03.2009
295. [^ a b ICI - Aspecte culturale](#) - Scurtă istorie - Accesat la data de 08.03.2009
296. [^ Ministerul Culturii și Cultelor](#) - Biserica Ortodoxă Română - Accesat la data de 08.03.2009
297. [^ Academia Română](#) - Ziua internațională a latinității - Accesat la data de 08.03.2009
298. [^ Universitatea Ovidius din Constanța](#) - *Studii românești în Polonia*, Florentina Nicolae - Accesat la data de 08.03.2009
299. [^ Creștin Ortodox.ro](#) - Miron Costin - Accesat la data de 09.03.2009
300. [^ Filosofie Românească](#) - Miron Costin - Autorul celui dintâi poem filosofic din cultura română - Mona Mamulea - Accesat la data de 09.03.2009
301. [^ Ziua](#) - Dimitrie Cantemir, eruditul carturar - Accesat la data de 09.03.2009
302. [^ Constantin Brâncoveanu - ctitor de cultura](#) (în Română) (PDF). Lect. univ. dr. Agnes Erich. Accesat la data de 09-03-2009.
303. [^ George Călinescu](#), *Istoria literaturii române de la origini și pînă în prezent*, Editura Minerva, București, 1981
304. [^ a b c d Rest Romania](#) - Istoria Culturii Române - Accesat la data de 09.03.2009
305. [^ Universitatea din Iași](#) - Despre Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” - Accesat la data de 09.03.2009

306. [^ Universitatea București](#) - Repere istorice - Accesat la data de 09.03.2009
307. [^ Învățământul public din România în secolul al XIX-lea - evoluție și consecințe sociale](#) (în Română) (PDF). Dan Constantin Rădulescu. Accesat la data de 09-03-2009.
308. [^ a b Muzeul Literaturii Române din Iași](#) - *Junimea* - Accesat la data de 09.03.2009
309. [^ I.L. Caragiale](#) - *Este considerat a fi cel mai mare dramaturg român și unul dintre cei mai importanți scriitori români.* - Accesat la data de 10.03.2009
310. [^ Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică](#) - Nicolae Grigorescu - Accesat la data de 09.03.2009
311. [^ Observatorul](#) - „Miorița: Istorie și Globalizare” - Accesat la data de 09.03.2009
312. [^ Constantin Brâncuși](#) - Bio - Accesat la data de 09.03.2009
313. [^ Scriitori români, George Bacovia](#) - Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978
314. [^ Pompiliu Constantinescu](#), *Literatura română - Clasicii. Secolele 19-20.* - Casa de Editură și Impresariat „Euro-Asia”, Brașov, 2008.
315. [^ Huntfor](#) - Dadaism - Accesat la data de 10.03.2009
316. [^ ICI](#) - *Literatura* - Accesat la 10.03.2009
317. [^ Cosma, Mihai](#) (2009). *Cursuri de istoria muzicii românești, Conservatorul din București*
318. [^ Științele folclorului nu se interesează de anumite demersuri ale studiului istoric sau ale științelor politice; în speță, problema continuității poporului român și disputa apartenențelor la teritorii sunt irelevante. Mai grăitor pentru folcloriști este în ce măsură se „îmbină” mărturiile culese și cât de bine exprimă o evoluție clară. Cu alte cuvinte, folclorul nu își asumă decât sarcina de a atribui noile elemente descoperite teritoriilor unde se manifestă; de aici și până la a numi etnia care le-a produs \(mai cu seamă în situații istorice delicate, acolo unde nu există izvoare care să facă referire la indigeni\), răspunderea aparține altor discipline. Conchidem că apartenența etnică în studiul folcloric se realizează statistic, cu erorile de rigoare. Folcloriștii români Emilia Comișel și Gheorghe Oprea adoptă poziția publicistului André Varagnac \(vezi bibliografia\):](#)

„Lipsa izvoarelor scrise dintr-o anumită perioadă nu înseamnă inexistența datinilor respective, ci dimpotrivă, menționarea acestora după un timp, în care sunt atestate, arată tocmai persistența lor.”

—Gheorghe Oprea - *Folclorul muzical românesc*, pag. 319

319. [^ Punctul de vedere al etnomuzicologilor va reveni pe parcursul articolului, neconstituind totuși baza sa teoretică; de pildă, aspectele comparative ale studiului folcloric vor fi corelate cu această disciplină \(sau alte subiecte cu impact mai larg decât la nivel național\). În cea mai mare parte, însă, va avea întâietate perspectiva folcloristicii, urmând tradiția școlii românești.](#)
320. [^ Oprea](#) (2002), pag. 18
321. [^ Oprea](#) (2002), pag. 64

322. [^ ICI](#) - *Muzica românească, Scurtă istorie* - Accesat la data de 11.05.2009
323. [^ Sava, Iosif și Vartolomei, Luminița](#) (1979). *Dicționar de muzică*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, pag. 74.
324. [^ Sandu-Dediu, Valentina](#) (2008). *Cursuri de istoria muzicii universale*, [Conservatorul din București](#)
325. [^ Sava](#), pag. 73
326. [^ Pionierii aviației românești](#) (în Română) (PDF). Bogdan Benea. Accesat la data de 10-03-2009.
327. [^ Forțele Aeriene Române](#) - Începuturi - Accesat la data de 10.03.2009
328. [^ Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Ialomița](#) - *Podurile dintre Fetești și Cernavodă - „Anghel Saligny”* - Accesat la data de 10.03.2009
329. [^ ICI](#) - Arhitectura - Accesat la data de 10.03.2009
330. [^ Istoria culturii române moderne](#) (în Română) (PDF). Prof. univ. dr. Grigore Georgiu. Accesat la data de 10-03-2009.
331. [^ Medical Student](#) - Nicolae Constantin Paulescu - Accesat la data de 10.03.2009
332. [^ Travel World](#) - Victor Babeș - Accesat la data de 10.03.2009
333. [^ Craiova.ro](#) - Personalități - Gheorghe Țițeica - Accesat la data de 10.03.2009
334. [^ Centrul Național al Cinematografiei](#) - *Istoria filmului românesc în 7000 de cuvinte* - Marian Țuțui - Accesat la data de 10.03.2009
335. [^ IMDb](#) - Awards for *4 luni, 3 săptămâni și 2 zile* - Accesat la data de 10.03.2009
336. [^ UNESCO](#) - Romania, Properties inscribed on the World Heritage List - Accesat la data de 10.03.2009
337. [^ Sibiu/Hermannstadt](#) - Capitala Culturală Europeană în 2007 - Accesat la data de 10.03.2009
338. [^ Săptămâna Financiară](#) - *Înzestrarea armatei, un faliment garantat*, Radu Tudor - Accesat la data de 14.03.2009
339. [^ Mondo News](#) - *Buget MAPN: Suma alocată este cu 2 mld lei mai mică față de proiectul fostului Guvern* - Accesat la data de 14.03.2009
340. [^ Standard.ro](#) - 13 mld. € în zece ani - Accesat la data de 14.03.2009
341. [^ Defense](#) - Efective participante la misiuni internaționale - Actualizat la 9 martie 2009 - Accesat la data de 14.03.2009
342. [^ Forțele Terestre Române](#) - Misiuni internaționale - Accesat la data de 14.03.2009
343. [^ MAPN](#) - *Lege Nr. 395 din 16 decembrie 2005 privind suspendarea pe timp de pace a serviciului militar obligatoriu și trecerea la serviciul militar pe bază de voluntariat.* - Accesat la data de 14.03.2009
344. [^ HotNews](#) - *De luni, serviciul militar e facultativ* - Accesat la data de 14.03.2009
345. [^ Tion](#) - S-a eliminat obligativitatea serviciului militar - Accesat la data de 14.03.2009
346. [^ Curierul Național](#) - *În 2007, armata română va avea 90.000 de oameni* - Accesat la data de 14.03.2009
347. [^ Distribuția pe arme, estimată pentru 2007](#)
348. [^ MAPN](#) - Informații generale - Strategia de transformare a Armatei României - Accesat la data de 14.03.2009

349. ^{^ a b c d} [Reprezentanța Permanentă a României pe lângă Uniunea Europeană - Bruxelles](#) - Armata română pregătește dotarea forțelor sale cu echipamente și sisteme de armament modernizate - Accesat la data de 14.03.2009
350. [^] [MApN](#) - Repere istorice - Accesat la data de 14.03.2009
351. [^] [Forțele Terestre Române](#) - Istoricul Forțelor Terestre - Accesat la data de 14.03.2009
352. [^] [Forțele Aeriene Române](#) - Istoric - Începuturi - Accesat la data de 14.03.2009
353. [^] [Forțele Navale Române](#) - Istoric - Accesat la data de 14.03.2009
354. [^] [Marinarii](#) - Nave de istorie - Submarinul Delfinul - Accesat la data de 14.03.2009
355. [^] [Ziua](#) - „Delfinul” face valuri în Armată - Accesat la data de 14.03.2009
356. [^] [„Delfinul” - Cu submarinul la reparat](#) Jurnalul Național, 7 octombrie 2007
357. ^{^ a b c} [MApN - Statul Major General](#) - Uniforme Militare - Accesat la data de 14.03.2009
358. [^] [Statul Major General](#) - Distincțiile militare onorifice din Armata Română - Accesat la data de 14.03.2009
359. [^] [Ministerul Aparării Naționale - Statul Major General](#) - Clubul sportiv al armatei, Steaua - Accesat la data de 14.03.2009
360. [^] [Realitatea](#) - Astăzi este Ziua Armatei - Accesat la data de 14.02.2009
361. [^] [Mediafax](#) - Paradă militară de Ziua Națională a României, la Arcul de Triumf - Accesat la 14.03.2009
362. [^] [UNAP](#) - Prezentare generală - Accesat la data de 14.03.2009
363. [^] [Muzeul Militar Național Regele Ferdinand I](#) - Home - Accesat la data de 14.03.2009
364. ^{^ a b c d e} [Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică - ICI](#) - Sport - Accesat la data de 15.03.2009
365. ^{^ a b} [Comitetul Olimpic si Sportiv Roman](#) - Istoric - Accesat la data de 15.03.2009
366. [^] [Istoria oinei](#). Naționala României. Accesat la data de 15 martie 2009.
367. [^] [Originea jocului](#). Asociația Oina. Accesat la data de 15 martie 2009.
368. [^] [Federatia Romana de Fotbal](#) - Istoric - Accesat la data de 15.03.2009
369. [^] [Hagi leaves Romania post](#). BBC Sport (2001-11-26). Accesat la data de 2008-08-31.
370. [^] [Gheorghe Hagi](#) - Biografie - Accesat la data de 15.03.2009
371. ^{^ a b} [F.C. Steaua](#) - Trofee Clubului - Accesat la data de 15.03.2009
372. [^] [F.C. Dinamo](#) - Parlamares - Accesat la data de 15.03.2009
373. [^] [All-Time Medal Standings, 1896-2004](#). Accesat la data de 2008-08-31.
374. [^] [Mari români](#) - Ivan Patzaichin - Accesat la data de 15.03.2009
375. [^] [Federația Română de Canotaj](#) - Istoric - Accesat la data de 15.03.2009
376. [^] [Scurt istoric 1906-2006](#) (în Română) (PDF). Federația Română de Gimnastică. Accesat la data de 15-03-2009.
377. [^] [Rugby Românesc](#) - Istori - Accesat la data de 11.05.2009
378. [^] [Rugby.ro](#) - Pionierii - Accesat la data de 11.05.2009

379. [^] Aurel Barbu, Tiberiu Stama – „*File din istoria rugbiului românesc*”
- Editura Consiliului.
380. [^] Național pentru Educație Fizică și Sport, București, 1969.
381. [^] Dumitru Manoileanu - „*Rugby. Mică enciclopedie*” - Editura Sport-Turism, București, 1982.
382. [^] [Halfcourt.info](#) - Istoria baschetului românesc. Aspecte generale -
Accesat la data de 11.05.2009
383. [^] [Federația Română de Handbal](#) - Istoric - Accesat la data de
15.03.2009
384. [^] [Romanian Fencing](#) - Scrima în România - Accesat la data de
11.05.2009
385. [^] [Federația Română de Atletism](#) - Istoric - Accesat la data de
11.05.2009
386. [^] [Mari sportivi](#) - Gabriela Szabó - Accesat la data de 15.03.2009

[[modifică](#)] [Legături externe](#)

Puteți găsi mai multe informații despre **România** prin căutarea în proiectele similare ale Wikipediei, grupate sub denumirea generică de „[proiecte surori](#)”:

[Definiții](#) din Wikționar

[Manuale](#) de la Wikimanuale

[Citate](#) de la Wikicitat

[Texte sursă](#) de la Wikisursă

[Imagini și media](#) de la Commons

[Știri](#) de la Wikiștiri

Administrație

- [Președinția României](#)
- [Parlamentul României](#)
- [Guvernul României](#)
- [Banca Națională a României](#)
- [Ministerul Educației, Cercetării și Inovării](#)
- [Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale](#)
- [Ministerul Administrației și Internelor](#)
- [Ministerul Afacerilor Externe](#)
- [Ministerul Sănătății Publice](#)
- [Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național](#)

Informații suplimentare

- [Profilul României](#) la *The World Factbook*
- [România](#) la *Encyclopædia Britannica*
- [Profilul României](#) la *BBC*
- [România](#) la *Departamentul de Stat al SUA*
- [România](#) la *Open Directory Project*

- [en](#) [România](#) la European Library

Hărți

- [Atlasul României](#) de la [Wikimedia](#)
- [România](#) la [WikiMapia](#)

Turism

- [Despre România](#) la ICI
- [Turismul](#) în România
- [România](#) la [Wikitravel](#)

Istoria antică a Dobrogei

Coloniile grecești și primele formațiuni statale dacice.

Monede bătute la Histria

Cetatea Histria

Începând cu secolul al VIII-lea înainte de erea noastră, corăbiile [grecești](#) purtând familii întregi de negustori, meșteșugari, ostași și marinari intră în marea denumită de [Sciti](#) *Axaina* (albastru întunecat) și o denumesc *Pontos Euxeinos* (*euxeinos* însemnând în greacă *primitoare*). Zona gurilor Dunării, prin posibilitățile sale comerciale, le atrage atenția, și coloniști veniți din [Marea Egee](#) și de pe coasta de sud a *Pontului Euxin* ([Marea Neagră](#)) întemeiază aici mai multe cetăți-porturi. Printre cele mai importante dintre aceste cetăți se numără Odessos (Varna), Apollonia, Dionysopolis (Balcic), [Callatis](#), [Tomis](#),

[Histria](#), Argamum, [Halmyris](#), iar pe cursul Dunării Aegyssos ([Tulcea](#)) și Axiopolis ([Cernavodă](#)).

[Dobrogea](#) a fost locuită din timpuri străvechi de triburi [tracce](#) printre care cele de la nord erau numite geto-dace (*Geți* fiind numirea grecească iar *Daci* cea romană). Așa cum [Herodot](#) menționează în Istoriile sale, în [514](#), anul expediției lui [Darius](#), șahul persan, Dobrogea era locuită în mare parte de triburi [geto-dace](#). Chiar și sub stăpânirea [persană](#), cetățile grecești au influențat semnificativ comerțul dintre mare și [Dacia](#), marcând progresul comerțului dacilor și a civilizației acestora.

În circa [330](#), [Alexandru cel Mare](#) i-a înfrânt pe [tracii](#) vasali ai perșilor, și a ocupat Dobrogea, imperiul său ajungând până la [Dunăre](#). În [322](#), anul destrămării [imperiului lui Alexandru](#), Dobrogea este inclusă în regatul macedonian, iar geto-dacii își reiau autonomia locală de care dispuneau pe vremea perșilor.

Ulterior, cetățile grecești dobrogene au intrat în sfera de influență a regatului pontic condus de Mitridate VI Eupator.

În [55](#) Dobrogea și cetățile grecești de pe malul mării au fost înglobate în statul dac al lui [Burebista](#), până în anul [44](#).

În secolele IV-III î.Hr. sunt menționați câțiva conducători daci: [Zalmodegikos](#), [Oroles](#), [Rhemaxos](#), [Zoltes](#); iar în secolul I î.Hr. sunt menționați conducătorii: [Roles](#), în sudul Dobrogei, [Dapyx](#), în centrul Dobrogei și [Zyraxes](#), în nordul Dobrogei, ce vor fi înfrânți de romani. În urma acestei victorii, Roma își întinde stăpânirea și asupra Dobrogei ([28 î.Hr.](#)).

Dobrogea romană

Dobrogea a fost inclusă în a doua jumătate a secolului I î.Hr. în provincia romană [Moesia Inferioara](#) de către [împăratul Octavian Augustus](#).

În timpul războaielor dacice Dobrogea a fost un teatru de război între [daci](#), aliați cu [sarmații](#) contra romanilor. Una din cele mai strălucite victorii ale [romanilor](#) în aceste războaie a fost cea de la [Adamclisi \(102\)](#), unde s-a ridicat monumentul de la [Tropaeum Traiani](#).

Printre [barbarii](#) care au început să apară pe teritoriul Dobrogei în [secolul al III-lea](#) se numără [gotii](#), [gepizii](#) și [hunii](#).

Odată cu împărțirea definitivă a [imperiului roman](#) din [395](#), Dobrogea intră în componența [Imperiului Roman de Răsărit](#), treptat [creștinat](#) și denumit mai târziu (de istoricii mai recentși, începând cu [germanul Hieronymus Wolf](#)) "[Imperiul Bizantin](#)".

Istoria medievală a Dobrogei

Dobrogea bizantină

Odată cu împărțirea definitivă a imperiului (395) Dobrogea (Scythia Minor) intră în componența [Imperiului Bizantin](#).

Împăratul [Justinian I](#) a întărit cetățile de pe [Dunăre](#), cartea lui Procopius ("Despre construcții") enumerând 90 de cetăți restaurate de împărat pe acest fluviu, dintre care aproape 50 în Dobrogea. Numele acestora sunt fie cele antice (Abrittus, Aegyssus, Axiopolis, Callatis, Carsium, Durustorum, Noviodunum, Odessos, Tomis, Troesmis, Ulmetum), fie locale (Bassidina, Diniscarta, Padisara, Residina, Sacidava, Zaldapa, Zisnudava) ori adaptări din [latina vulgară](#) (A Silva, Castellonovo, Gemellomuntes, Maurovalle). Paralel cu reorganizarea militară au fost întreprinse și schimbări în domeniul bisericesc. În Scythia Minor se aflau 15 episcopate subordonate mitropoliei de la Tomis. Numărul mare de bazine creștine (spre exemplu, numai la Tropaeum erau cinci) indică importanța ierarhiei ecleziastice zonale, aceasta nefiind *in partibus*.

După anul [534](#), invazii pustiitoare ale [hunilor](#) (mai apoi ale [avarilor](#) și [bulgarilor](#)) vor avea loc și în Dobrogea, zona decăzând treptat din strălucirea sa de pe vremea lui [Justinian](#). Săpăturile arheologice au scos la iveală urmele unei părăsiri bruște și violente a teritoriului undeva la sfârșitul secolului al VI-lea (probabil faptul e legat de marea pustiire avară din [587](#)). La Tropaeum s-a purtat o bătălie importantă, care a pecetluit de altfel sfârșitul orașului antic. Urme de incendieri serioase au fost găsite la [Ulmetum](#), [Callatis](#) și [Histria](#).

În secolul VII [bulgarii](#) au invadat teritoriile la sud de Dunăre, ajungând pe râul Marița și la [Marea Adriatică](#). Prima fază a fost consumată în 679, când [hanul Asparuch](#) trece [Dunărea](#) și se instalează în [Moesia](#) și [Scythia Minor](#). Dobrogea a rămas sub dominație bulgară până în [971](#). În acest răstimp, populații [slave](#) s-au așezat printre Tracii [latinizați](#) sau elenizați din regiune. Mai târziu, când puterea bulgară a început să scadă, Dobrogea a retrecut în stăpânirea bizantină în [971](#), iar Bulgaria a fost în cele din urmă integral cucerită de bizantini în [1014](#).

În jurul anului [845](#), în zona Dunării și a Dobrogei este menționat poporul [N.nd.r.](#) (sau V.n.nd.r. după altă sursă).

Inscripția din 943

În secolul al X-lea, sunt menționați și doi jupani (conducători), probabil de origine bulgară: [Gheorghe](#) și [Dimitrie](#) (cca. 943).

Imperiul bizantin a reușit cu greu să mențină Dobrogea sub dominația sa din cauza atacurilor pecenegilor și a cumanilor și a răscoalelor bulgarilor și proto-românilor (*Valahi*). Un alt pericol l-au reprezentat armatele cneazului rus Sviatoslav, care în [971](#) au asediat [Dristra](#) (Silistra). Această cetate, împreună cu [Constanța](#) și altele s-au pus sub protecția împăratului bizantin, reușind astfel să respingă asediul.

După acest eveniment, împăratul [Ioan I Tzimiskes](#) a alcătuit în acele locuri o [themă](#), numită "Mesopotamia Apusului" cu centrul la [Licostomo](#) (*Gura Lupului* în grecește) sau la Dristra^[1]. Această themă era alcătuită din două strategate: cel de Dristra în nord și cel de Ioannopolis în sud. Primul strateg a fost un anume Leon. Prin 975 - 979, strategatul de Ioannopolis a fost încorporat în thema Thracia, în vreme ce thema Mesopotamia Apusului era împărțită într-un strategat omonim (în nordul Dobrogei) și cel de Dristra (în sudul Dobrogei). Porturile Dristra, Aegyssos și Constantia adăpostesc atunci [dromoanele](#) care apără Mesopotamia Apusului. După 986, bulgarii au cucerit strategatul Dristrei, până la linia întărită Constanța - Cernavodă. Teritoriul rămas (practic strategatul Mesopotamia Apusului și câteva fortificații dunărene între Cernavodă și Dristra) au fost reorganizate într-o toparhie cu o largă autonomie politică, administrativă și decizională. Campania din anul 1000 pornită de împăratul [Vasile II Macedoneanul](#) a readus teritoriile de est ale Bulgariei sub ascultarea unui strategat al Dristrei, thema Mesopotamia Apusului fiind desființată. Această formațiune nouă a fost pentru scurtă vreme subordonată themei Thracia, urmând ca după câțiva ani să fie separată.

După [1020](#), împăratul Vasile II a înființat o nouă themă, numită Paristrion sau Paradunavon. Aceasta cuprindea teritoriile dintre Munții Balcani, Dunăre (de la Vidin până la gurile de vărsare) și Marea Neagră. Centrul noii formațiuni era tot orașul Dristra, iar conducătorul ei se numea katepan, duce sau arhonte. Această temă, fără alte subdiviziuni, va rămâne sub stăpânirea bizantină până în secolul al XII-lea (cu scurte întreruperi în 1047/48–1053, 1056–1059, 1064–1065, 1072–1091, când granița a fost retrasă temporar pe aliniamentul Munților Balcani).

În [1072](#), împăratul [Nicefor III Botaneiates](#) l-a trimis în zona Dobrogei de sud pe generalul [Nicefor Bryennus](#) să îl pedepsească pe răsculatul [Tatrys](#).

În [1087](#), împăratul [Alexios I Comnen](#), împreună cu aliații săi cumanii, duce o campanie la nord de Dunăre împotriva pecenegilor. Sora împăratului, Anna Comnena, menționează în opera sa „Alexiada” trei mici formațiuni în Dobrogea în perioada 1086-1091: [Tatos/Chalis](#) (probabil același cu Tatrys), în zona [Silistrei](#); [Sacea \(Satz/Sata\)](#), în zona [Deltei Dunării](#) și [Sestlav](#), în zona Vicinei:

„[...] Voind să povestesc o năvălire împotriva împărăției romeilor mai groaznică și mai mare decât cea dinainte, iau lucrurile din nou de la început; căci s-au amestecat ca valurile mării. Un neam scitic, prădat zilnic de sauromați, părăsindu-și sălașele, a coborât la Danubios, căzând de acord asupra acestui lucru, au intrat în tratative cu conducătorii lor, cu Tatos, numit și Chalis, cu Sestlav și Sața, căci trebuie să amintesc și numele celor mai de seamă dintre ei, deși trupul istoriei se murdărește cu aceștia, unul, ținând în stăpânirea sa Dristra, ceilalți Vicina și celelalte.” (Anna Comnena)

Nicolae Iorga socotește că acești trei conducători ar fi fost români, iar acțiunea lor ar fi reprezentat o încercare de emancipare de sub tutela bizantină. Această ipoteză a fost susținută și de către Nicolae Bănescu și C. Brătescu, acesta din urmă comparând aceste „voievodate românești” cu cele ale lui [Litovoi](#) și [Seneslau](#). Unii istorici bulgari contestă în limbaj polemic caracterul românesc al celor trei formațiuni statale. [Gheorghe Brătianu](#) presupune că Tatos era peceneg, Sestlav un șef slav al Vicinei iar Sața un șef local, însă lasă loc la interpretări:

„Este foarte greu de stabilit precis care le este naționalitatea. Fapt este că din momentul acela Dobrogea este ocupată aproape permanent de neamuri turcești. Rând pe rând urmează pecenegi, uzi, cumani, [...] pe urmă și elemente venite din Asia Mică selgiukidă. Este deci o permanență de viață turcească [...]. Față de unele teorii emise în țara vecină cu noi dinspre sud, această constatare nu este lipsită de interes, pentru că arată că, în orice caz, sub o formă turcească, destinele Dobrogei au fost din momentul acela pentru multă vreme deosebite complet de ale Bulgariei din Balcani.” (Gheorghe Brătianu^[2])

În [1094](#) este menționat un alt conducător local al *Valahilor*, numit Pudilă.

Pe harta călătorului arab Idrisi, alcătuită în [1154](#), zona aflată între Dunăre și Marea Neagră este denumită *Burgeon* sau *Brugean*.

În [1185](#), în urma răscoalei fraților *valahi* Asan și Petru, Dobrogea intră sub dominația statului [Imperiului Vlaho-Bulgar](#), numit în documentele epocii *Regnum Valachorum*, dar în istoriografia modernă "Al doilea Imperiu Bulgar". Aceasta durează până în [1320/5](#), când devine independentă sub numele de *Principatul de Cărvuna*, denumit în istoriografia modernă "Despotatul Dobrogei". În acest timp se vorbea în zonă graiul *dician*^[3] menționat în

lucrările lui [George Vâlsan](#), un grai al limbii române influențat de limba greacă (influență perceptibilă prin unele nume de plante sau animale și îndeosebi pești, prin numiri de unelte de navigat și pescuit, unele transmise ulterior și [Lipovenilor](#)).

Conducătorii Dobrogei în sec. XIV

Dobrogea independentă în 1370

În [1320/5](#) este menționat un anume [Balică sau Balko](#) în Principatul Cărvunei ([Dobrogea](#)), care se întindea de la zona actualului Babadag în nord, până la Mesembria (azi Nesebăr) la sud. În [1346](#), fiii lui Balică, [Dobrotici](#) și [Teodor](#), se implică în luptele dinastice din [Imperiul Bizantin](#) de partea împărătesei Ana de Savoia. Din cauza aceasta, în [1347](#), din ordinul [împăratului](#) Ioan V Paleolog, un vasal al Bizanțului, emirul Bahud din Umur, conduce o expediție împotriva lui Balică, în timp ce [dromoanele](#) bizantine distrug porturile de la Marea Neagră. Balică și Teodor mor în timpul confruntării, Dobrotici devine conducător.

Între [1352-1359](#), odata cu scaderea puterii [Hoardei de Aur](#), apare un nou stat la sud de gurile [Dunării](#) sub prințul tătar creștinat Demetrius, în timp ce [Țara Românească](#) ia în stăpânire regiunile situate la nord de gurile Dunării (Vrancea, Galați, și fâșia de teritoriu de la Prut la limanul Tuzla din actualul [Bugeac](#)).

În [1357](#), Dobrotici se declară despot. În același an, pierde Mesembria și Anhialos cucerite de împăratul bizantin Ioan V Paleolog. Dar doi ani mai târziu, în [1359](#), Dobrotici cucerește gurile Dunării cu cetățile Vicina și Chilia de la Demetrius, expulzându-i de acolo pe [Genovezi](#) care păstrează doar portul [Licostomo](#). Arhiepiscopul Vicinei, Iachint, devine primul metropolit al Țării Românești tot în 1359. În [1366](#) Ioan V Paleolog vizitează [Roma](#) și [Buda](#), încercând să capete ajutor pentru campania sa împotriva Dobrogei, în cursul căreia este capturat la [Varna](#). O nouă campanie condusă de Amadeus VI de Savoia, sprijinită de [Veneția](#) și [Genova](#) încearcă să-l elibereze pe împărat. După ce Amadeus cucerește unele cetăți din sud, Dobrotici negociază pacea eliberându-l pe împărat și căsătorindu-și fiica cu Mihail, fiul împăratului.

În [1369](#), Dobrotici împreună cu aliatul său [Vladislav I al Țării Românești](#) l-au ajutat pe Ivan Strațimir să revină la tronul [Vidinului](#). Cu acest prilej cetățile Dârstor și Chilia trec în posesia Țării Românești. În [1379](#), flotele munteană și dobrogeană blochează flota genoveză în fața [Constantinopolului](#).

În [1386](#), Dobrotici moare și îi urmează la tron [Ivanko sau Ioan](#), care acceptă pacea cu [Murad I](#) al Imperiului Otoman și semnează un tratat comercial cu Genova. Ivanko moare în [1388](#) în timpul expediției Marelui Vizir Çandarli Ali Pasha împotriva Țaratului Târnovo (și a cetății [Dârstorului](#) atunci în stăpânirea Țării Românești). În urma expediției, peste jumătate din teritoriul Dobrogei cade sub dominația [Imperiului Otoman](#), în timp ce Dobrogea de Nord intră în componența [Țării Românești](#), care îl învinge pe Marele Vizir.

De notat că istoria Dobrogei independente este ocultată de aproape toate atlasurile istorice și lucrările de vulgarizare, fiind menționată doar în lucrările și articolele de specialitate, nu fără câteva polemici de altfel, dat fiind caracterul său multinațional care permite atât Bulgarilor, cât și Românilor, să revendice această istorie a Dobrogei ca parte integrantă a istoriei naționale a fiecărei țări.

Dobrogea sub Mircea cel Bătrân

 Mircea cel Bătrân, despot al Țării lui Dobrotici

[Mircea cel Bătrân](#) a alipit [Țării Românești Dobrogea](#) în [1388/9](#). În [1393](#), [Baiazid I](#) cucerește sudul Dobrogei și îl atacă pe Mircea în Țara Românească, dar fără succes, iar în [1395](#) Mircea recucerește teritoriile pierdute cu ajutorul aliaților săi, [Regatul Ungariei](#). A treia ocupație otomană a avut loc între [1397](#) și [1404](#).

Înfrângerea lui Baiazid I de către [Timur Lenk](#) la [Ankara](#) în [1402](#) deschide o perioadă de anarhie în [Imperiul Otoman](#). În [1403](#), Mircea ocupă cetatea [genoveză Licostomo](#) de la gurile [Dunării](#), iar în [1404](#) recucerește Dobrogea și se implică în luptele dinastice din Imperiul Otoman.

După moartea lui Mircea, în [1418](#), fiul său [Mihail I](#), reîncepe luptele cu turcii, pierzându-și viața într-o luptă în [1420](#). În anul acela, sultanul [Mehmed I](#) cucerește Dobrogea, Țara Românească rămânând doar cu [Delta Dunării](#), dar nu pentru mult timp.

Dobrogea sub stăpânire turcă. Scurtele reveniri la Țara Românească

În ceea ce privește momentul intrării definitive a Dobrogei sub dominația turcă, opiniile istoricilor sunt împărțite. [Nicolae Iorga](#)^[4] socotește că acest teritoriu a intrat definitiv sub stăpânirea otomană în 1416. [C. C. Giurescu](#)^[5], [Ștefan Ștefănescu](#)^[6] și [Gheorghe I. Brătianu](#)^[7] sunt de părere că acest lucru s-a întâmplat în 1417, iar [Viorica Pervain](#)^[8] — în 1420. Există, de asemenea, o serie de istorici care consideră că Dobrogea a căzut sub stăpânirea otomană treptat, în etape. Astfel, [M. M. Alexandrescu-Dersca-Bulgaru](#)^[9] este de părere

că ofensiva otomană în acest sens a început în 1417 și s-a terminat în anii 1445 - 1452, în urma cruciadei europene cu sfârșitul tragic la [Varna](#), iar [Anca Ghiata](#)^[10] plasează începutul în 1420 și finalul în 1484, când otomanii cuceresc și gurile Dunării. [Maria Chiper](#)^[11] argumentează că Dan al II-lea a stăpânit și el, vremelnic, măcar o parte din teritoriul Dobrogei, iar [Radu-Ștefan Ciobanu](#)^[12], bazându-se pe dovezile arheologice descoperite în cetatea [Enisala](#), împinge această stăpânire cu dese întreruperi a domnilor români până în vremea lui [Vlad Țepeș](#).

Stăpânirea lui Vlad Țepeș, pentru câteva luni, peste cel puțin o parte a Dobrogei este legată de campania sa pe malul drept al Dunării din primăvara lui [1462](#).

În [1594](#) și în anii următori [Mihai Viteazul](#) a condus o campanie militară la sudul Dunării, cucerind cetățile [Isaccea](#), [Măcin](#), [Cernavodă](#), [Babadag](#), [Târgul de Floci](#), [Siliștra](#) și chiar [Razgrad](#), [Rusciuc](#), [Șiștova](#), [Nicopole](#) și [Vidin](#). Potrivit istoricului Nicolae Iorga^[13], călăreții lui Mihai Viteazul ajunseseră până la [Adrianopole](#) în est și [Plevna](#) în vest. Această acțiune a fost coroborată cu cea a voievodului moldovean [Aron Tiranul](#) care a readus sub stăpânirea sa [Bugeacul](#), în aceeași perioadă. În 1601 Mihai Viteazul a preluat aceste teritorii o dată cu instalarea sa pe tronul Moldovei, astfel încât Dobrogea și gurile Dunării s-au aflat sub stăpânirea sa până la moarte.

După cucerirea Dobrogei, otomanii au transformat-o într-un sangeac al provinciei [Rumelia](#), după care, în [1599](#), a fost înființat elayetul [Siliștra](#), ce cuprindea Dobrogea (toată), Bugeacul și [Edisanul](#). În secolul al XVII-lea, acestui elayet i-au mai fost adăugate o mare parte din Bulgaria și Turcia europeană de astăzi. În [1864](#) ce mai rămăsese din elayetul Silistrei (părțile la nord de Dunăre fiind anexate de [Imperiul Rus](#)) a fost transformat în vilayetul Dunării.

Sub dominația otomană, Dobrogea, pe lângă [Turcii](#) și [Tătarii](#) musulmani așezați aici din ce în ce mai numeroși, cuprinde în continuare o populație de "Ghiauri" printre care administrația otomană îi deosebește pe *Ladinlar* (Evrei de limbă spaniolă, veniți în Imperiul otoman din Andaluzia, după cucerirea [Grenadei](#) de către catolici), pe *Ermenlar* (Armeni), pe *Gök-Oğuzlar* (Găgăuți), pe *Rumlar* (Greci), pe *Cingene* (Țigani), pe *Bulgarlar* (Bulgari) și pe *Iflaklar* (Români), aceste două ultime grupuri fiind cele mai numeroase. Românii dobrogeni băștinași, care își spuneau *Dicieni* (nume care după [George Vâlsan](#) provine de la cetatea Vicina menționată în cronicile medievale^[14]) erau *raia* (adică supuși otomani), și ca atare plăteau, ca toți *ghiaurii*, haraciul (impozit pe necredincioși), în timp ce Românii veniți din părțile [Sibiului](#), din [Moldova](#) sau din [Țara Românească](#), ziși *mocani* erau parțial scutiți. În decursul celor peste patru veacuri de stăpânire otomană, un număr neverificabil, dar însemnat de *ghiauri* s-au *turcit* pentru a scăpa de acest haraci, astfel că o parte din turco-musulmanii dobrogeni sunt, de fapt, de origine creștină.

Vezi și: [Lista beilerbeilor de Siliștra](#)

Istoria modernă a Dobrogei

Unirea Principatelor Române în anul [1859](#) a pus bazele României moderne și a reprezentat o verigă importantă în lanțul eforturilor poporului român pentru împlinirea aspirațiilor sale fundamentale de unitate națională și libertate politică. Pe fondul simțământului de neam, a conștiinței vechimii și permanenței lor, evenimentele din istoria națională a veacului al XIX-lea au avut ecou și în rândul românilor din [Dobrogea](#), acesta amplificându-se pe măsură ce întreaga națiune a simțit apropiindu-se clipa independenței statale. Escaladarea "*crizei orientale*", prin răscoalele antiotomane din [Bosnia și Herțegovina](#) din vara anului [1875](#), care s-a resimțit în Dobrogea printr-o sporire a încordării generale și printr-o înăsprire a atitudinii autorităților turcești, a oferit conducătorilor tânărului stat român prilejul de a încheia cu succes îndelungata luptă pentru independență.

Sprijinul acordat emigrației revoluționare bulgare

Mihail Kogălniceanu

Evoluțiile care au anticipat intrarea efectivă a țării noastre în luptă au reprezentat nu numai un îndelungat și asiduu efort al conducerii politice române pentru încheierea unei eventuale alianțe militare a popoarelor balcanice, aflate sub dominația Înaltei Porți, dar și un real sprijin acordat emigrației revoluționare bulgare și sârbe care lupta pentru eliberarea propriilor popoare. Mai mult, din cauza atitudinii politice amenințătoare a [Imperiului Otoman](#), sprijinul României a trebuit acordat în cel mai mare secret. Între altele menționăm că Înalta Poartă refuzase statului român dreptul de a bate monedă, de a acorda decorații și dreptul de a se numi

"România" și din cauza faptului că acesta permitea înarmarea și organizarea cetelor de bulgari și sârbi pe teritoriul său.

Acțiunea de susținere a dezideratelor naționale bulgare dura de mai multe decenii, cunoscute fiind acordarea de către cercurile conducătoare și populația românească de azil emigranților bulgari, permisiunea de a forma organizații precum [Comitetul Central Revoluționar Bulgar](#) de la [București](#), oferirea de modele de dezvoltare culturală, amplificarea dezideratelor bulgărești prin presa românească pentru a fi cunoscute de către întreaga Europă, etc.^[15].

În final, [România](#) a luat poziție deschisă față de situația din [Bulgaria](#) protestând la 20 iulie 1873, pe lângă Marile Puteri europene față de starea în care se afla poporul bulgar: *"Ororile, al căror teatru au fost și sunt încă provinciile bulgare ale Turciei, nu mai înseamnă astăzi o taină pentru nimeni. Ziarele cele mai bine informate dau amănunte cumplite asupra masacrelor din Bulgaria, garantând autenticitatea acestor informații. [...] Este o situație plină de primejdii și ar fi imposibil să ne facem cea mai mică iluzie în această privință; căci nu știu ce guvern ar putea să reziste multă vreme sentimentelor de revoltă a unei întregi populații care își vede frații și coreligionarii masacrați și bunurile lor distruse. [...] Și astăzi, când mii de bulgari și chiar români sunt uciși, când în Bulgaria se comit la lumina zilei cele mai mari atrocități, Europa creștină nu găsește în forța sa, în regulile civilizației, în legile umanității, alte mijloace să vină în ajutorul acestor nefericite populații decât o tăcere insultătoare ?"*^[16]

Participarea României la eliberarea popoarelor balcanice

Pentru detalii, vezi: [Războiul de independență \(1877-1878\)](#).

În a doua jumătate a anului 1876, pe măsură ce relațiile dintre [Imperiul Țarist](#) și [Imperiul Otoman](#) s-au deteriorat, prevestind izbucnirea războiului, guvernul român a apreciat că era imperios necesar să se ajungă la o înțelegere cu cel dintâi. Cu toate insistențele Domnitorului Carol și ale marelui om politic [Ion. C. Brătianu](#) de a încheia un tratat general care să cuprindă nu numai probleme militare, ci care să asigure și recunoașterea independenței României și să garanteze integritatea tuturor fruntariilor țării, dorința Rusiei a fost de a semna doar un tratat limitat care să evite chestiunile politice și să permită armatei țariste să traverseze teritoriul României, ceea ce a dus la încheierea Convenției din 4/16 aprilie 1877, care obliga guvernul imperial să respecte "integritatea existentă" și "drepturile politice" ale României^[17]

Ratificarea Convenției a fost urmată la scurt timp de implicarea decisă a țării noastre în evenimente, prin declarația de război adresată Imperiului Otoman, urmare a generării unei stări conflictuale "de facto" de către acesta pe întreaga linie a Dunării. La 9 mai 1877 [Adunarea Deputaților](#) a proclamat independența de stat a României. De la tribuna Parlamentului, [Mihail Kogălniceanu](#), ministrul de externe, declara: *"Sîntem independenți, sîntem națiune de sine stătătoare. [...] Sîntem o națiune liberă și independentă"*.

Proclamarea independenței era expresia voinței tuturor românilor, dar în capitalele europene gestul României a fost privit diferit în funcție de interesele particulare ale respectivelor state. Se încheia o etapă istorică, dar trebuia parcursă o alta, aceea a obținerii recunoașterii independenței pe câmpul de luptă pentru a putea fi impusă Porții Otomane, singura cale de urmat în situația dată.

Războiul ruso-otoman a început în primăvara anului [1877](#) și s-a desfășurat pe 2 fronturi: unul în [Balcani](#) și altul în [Caucaz](#). Alături de armatele ruse a luptat armata română, la solicitarea expresă a Curții de la [Sankt-Petersburg](#), dar și sârbi, muntenegreni și bulgari, organizați în trupe de voluntari pe teritoriul României. Principalele operațiuni s-au desfășurat în Balcani. Dealtfel, utilizarea teritoriului românesc de către armata rusă avea un rol definitoriu în planurile făcute de Imperiul Țarist.

Un tratat de alianță militară între Rusia și România nu a existat, dar a devenit o realitate prin îndeplinirea de către armata română a unor operațiuni militare în lunile aprilie-iulie 1877, care au constat în ocuparea unor dispozitive de apărare în lungul Dunării de la [Turnu Severin](#) la [Ismail](#), concentrarea în [Oltenia](#) a 4 divizii care au asigurat flancul drept al dispozitivului strategic rus de pe Dunăre și imobilizarea unor forțe turcești care nu au putut astfel interveni în sectorul unde rușii forțau Dunărea, dar și înlocuirea de către divizia 4 română a trupelor ruse care asigura garnizoana cetății [Nicopole](#) pentru că aceasta din urmă să poată lua parte la a doua luptă de la Plevna. [\[18\]](#)

În august 1877, ca urmare a telegramei marelui duce [Nicolae](#) către Principele [Carol I](#) în care solicita ajutorul românesc, are loc intrarea efectivă în luptă a armatei române. Trei divizii românești au participat la a treia bătălie a Plevnei, până la capitularea ei, ceea ce a însemnat o importantă jertfă pentru țara noastră. [\[19\]](#)

În octombrie trupele române au luat parte la luptele de la [Teliș-Gorni-Dubnik](#) și [Semeraț-Trestenik](#); cucerirea [Rahovei](#) a reprezentat un succes nemijlocit românesc în noiembrie 1877. La 28 noiembrie armata română cucerea fortificațiile de la [Opanez](#) pentru ca în prima parte a lunii ianuarie, divizia română a II-a infanterie să elibereze vatra românească a [Vidinului](#) (*A.M.A.Ef.* 130-335). Aceasta, împreună cu întreaga Vale a [Timocului](#) era strâns legată de România, prin numeroasa sa populație românească (vlahă) aflată în contact neîntrerupt de-a lungul timpului și în pofida tuturor vicisitudinilor istorice cu malul stâng al Dunării, cu patria-mamă. O demonstrează și primirea pe care [Primarul Vidinului](#) și locuitorii săi au făcut-o armatei române și principelui [Carol](#), care a fost una extrem de entuziastă. [\[20\]](#)

Luptele de la Grivița

La 23 ianuarie 1878 Imperiul Otoman a cerut armistițiul care s-a încheiat la [Kazanlık](#).

România a participat la război cu o armată de 58700 oameni și 190 de tunuri moderne. Pierderile de vieți omenești s-au ridicat la peste 10000 persoane. Curajul și abnegația cu care au luptat românii au fost apreciate în repetate rânduri în presa românească, în presa străină și de către personalități europene precum marchizul [Gramez de Wardes](#), [Printul Gorceakov](#) sau [Izzet Fuad Pașa](#). Edificatoare în acest sens sunt cuvintele lui Mihail Kogălniceanu din scrisoarea trimisă către agentul diplomatic al României la Viena, [Ion Bălăceanu](#), care spunea: „*România a participat la războiul din 1877-1878 în modul cel mai activ și mai onorabil, ea a adus servicii de seamă acțiunii militare dusă în comun. În timpul cât s-au purtat lupte, România a avut în chip notoriu și oficial rolul unui stat aliat și nu a precupețit nimic pentru a-și îndeplini cu lealitate acest rol.*”^[21].

Pacea de la San-Stefano și Berlin

Pacea de la Berlin

Modificările teritoriale hotărâte

Românii aduseseră un aport militar foarte important, în anumite momente hotărâtor pentru campania antiotomană, în interesul general al tuturor popoarelor balcanice asuprite de Semilună, care a ușurat și a scurtat durata războiului. Cu toate acestea, delegatul guvernului român nu a fost admis să participe la negocierile de armistițiu și de pace, care s-au încheiat prin Tratatul ruso-turc de la [San Stefano](#), lângă [Constantinopol](#), la 19 februarie 1878. [România](#), [Serbia](#) și [Muntenegru](#) au fost recunoscute ca state independente, iar [Bulgaria](#) a devenit autonomă. Totodată se hotăra autonomia administrativă a Bosniei și Herțegovinei. Pentru o parte a despăgubirilor de război pe care trebuia să le plătească, Imperiul Otoman ceda Rusiei [Dobrogea](#), pe care aceasta din urmă își rezerva dreptul de a o schimba cu partea Basarabiei, pierdută pe nedrept în opinia Curții de la Sankt-Petersburg la 1856.

Conform tratatului de la San Stefano, granița româno-bulgară în Dobrogea pornea de la un punct de pe malul Dunării situat la nord de localitatea [Rasova](#), și ajungea la mare într-un punct situat la sud de localitatea [Agigea](#).

Dar tratatul de la San Stefano, prin modul în care fusese încheiat și prin prevederile sale, leza interesele Marilor Puteri europene, creând un dezechilibru strategic în regiune în beneficiul Imperiului Țarist, prin apariția unui puternic stat al Bulgariei, căruia îi atribuia cea mai mare parte a fostelor provincii otomane din [Peninsula Balcanică](#) (cu excepția orașului Salonic, care ar fi devenit o enclavă), care ar fi avut un litoral întins la Marea Egee, și ar fi

fost un primejdios cap de pod al tradiționalelor interese rusești în zona Strâmtorilor. Astfel s-a impus reluarea negocierilor de pace în numele păstrării echilibrului de forțe paneuropean.

Ca urmare în iunie 1878 avea loc Congresul de Pace de la [Berlin](#). România (și Serbia) nu erau admise să participe decât cu rol consultativ pe motiv că independența acestora nu fusese încă recunoscută "de jure". Primul-ministru român, [Ion C. Brătianu](#) și ministrul de externe, [Mihail Kogălniceanu](#) au reprezentat România la Berlin și au susținut poziția țării conform „dreptului cel vechi” și jertfelor făcute în război. Expunerea delegaților români nu a fost luată însă în considerație.

Prin Tratat s-a recunoscut independența României în a cărei componență intrau [Delta Dunării](#), [Insula Șerpilor](#) și [Dobrogea](#) până la linia de la est de [Silistra](#) - sud de [Mangalia](#).^[22]

Opoziția categorică a delegației țariste, lesne de înțeles prin prisma intereselor sale urmărite sub stindardul al panslavismului, a dus la eșecul intenției puterilor europene de a stabili frontiera Dobrogei la sud de Silistra și de capul Caliacra, traseul definitiv al frontierei româno-bulgare urmând a fi stabilit abia în 1880 de către o comisie internațională.

Cele trei județe românești din sudul Basarabiei - [Cahul](#), [Bolgrad și Ismail](#) - reveneau Rusiei, însă Tratatul de la Berlin nu a pus în legătură revenirea Dobrogei la România cu cedarea celor trei județe mai sus-amintite. O va face însă Curtea imperială de la Sankt-Petersburg, prin "forțarea" unui schimb de teritorii românești, care nu i-au aparținut niciodată de drept, stârnind revolta unanimă a clasei politice românești față de cedarea Bugeacului în schimbul Dobrogei, stare de altfel interpretată ulterior de istoriografia bulgară ca fiind o lipsă de dorință a românilor pentru a prelua teritoriul "eminamente bulgăresc" dintre Dunăre și Marea Neagră.

Alipirea Dobrogei la Regatul României

Intrarea Armatei Române în Dobrogea

Unirea Dobrogei, străvechi pământ getic intrat primul în lumina istoriei, a însemnat în realitate împlinirea aspirațiilor românilor dobrogeni. Pe tot parcursul războiului, românii dobrogeni, autohtoni ai regiunii, au sperat

victoria armatei române și posibilitatea unirii cu România, după cum o demonstrează primirea cu toată cinstea din iunie 1877 făcută la [Măcin](#) trupelor ruse și apoi în decembrie 1877 petiția dobrogenilor care, acoperită de nume și semnături, cerea unirea Dobrogei cu România. ^[23]

Mai mult, numeroși români dobrogeni s-au înrolat în armată ca voluntari în timpul războiului. ^[24]

Unirea Dobrogei cu țara a fost dorința guvernului și populației românești în aceeași măsură și nu o situație impusă de ruși, pe care oamenii politici români ar fi încercat să o evite. (Geograful [Grigore Cobălcescu](#) scria referindu-se la Dobrogea: "*În aceste circumstanțe nu văd ce am putea face decât să privim Dobrogea ca o proprietate a noastră și să ne gândim ce vom face cu ea, pentru a profita de această stăpânire legală, și desigur să facem tot ce putem pentru a-i mulțumi pe etnicii stabiliți pe acest pământ și să căutăm să păstrăm frăția lor.*"; poetul [Mihai Eminescu](#) vorbind despre Dobrogea afirma: "*Din punct de vedere istoric, noi avem dreptul indisputabil asupra Dobrogei. Roman în perioada lui Augustus, locul de exil al lui Ovidius, marele poet, cândva a bizantinilor, trecând de la dinastia Assanizilor la Valahia, a continuat să rămână Valahiei, până la momentul când ne-a fost luată de turci*"; [I. C. Brătianu](#), cu ocazia unui discurs în Senat pe 28 septembrie 1878 pleda de asemenea pentru dreptul istoric al României asupra Dobrogei: "*Provoc pe oricine poate demonstra cu dovezi că Dobrogea ar fi aparținut statului bulgar. La începutul secolului al XV-lea turcii au furat Dobrogea de la noi cu sabia. [...] Nimeni nu trebuie să îndrăznească să spună că Dobrogea a aparținut Bulgariei; noi suntem stăpânii legali prin sânge, am pierdut-o prin sabie și acum este a noastră... prin sabie!*")

Ceea ce a încercat în fapt clasa politică românească, a fost evitarea pierderii sudului Basarabiei, pentru că nu s-a dorit o tranzacție teritorială pe seama unor teritorii românești. România obținea deci, prin ceea ce avea să devină cunoscut drept "*Războiul de Independență*", recunoașterea suveranității sale asupra teritoriului dintre Dunăre și Marea Neagră. ^[25]

Participarea României la războiul din 1877-1878 și cucerirea independenței de stat a însemnat egalitatea juridică cu toate statele suverane, având o adâncă semnificație morală pentru că a ridicat conștiința națiunii române libere și a permis realizarea în perspectivă, atunci când istoria a permis-o, a Marii Uniri de la 1918. Nu mai puțin important a însemnat eliberarea altor populații balcanice de sub dominația otomană, contribuind decisiv la evoluția acestora ca state moderne într-o epocă de afirmare a spiritului național.

Al doilea război balcanic. Alipirea Cadrilaterului

Pentru detalii, vezi: [Al doilea război balcanic](#).

Cu totul altfel stau însă lucrurile, în privința Dobrogei de Sud ([Cadrilaterul](#)), unde populația de creștini (minoritară față de Turci) era bulgărească în

proporție de opt zecimi conform recensământului otoman, și pe care România nu o revendicase niciodată (cu excepția [Silistrei](#)) înainte de 1913. [Constantin Dobrogeanu-Gherea](#) a protestat vehement împotriva acestei politici care, afirma el, va provoca dușmănia vecinilor sudici ai României pe o frontieră de peste 700 de km. Dacă populația turcească, majoritară în cele două noi județe [Durostor](#) și [Caliacra](#), a primit alipirea la România cu indiferență sau chiar favorabil (România fiind pentru Turci un stăpân mai puțin anti-otoman), populația bulgărescă în schimb s-a socotit ocupată, colonizată, și a rezistat prin toate mijloacele, inclusiv violente (condiții evocate de filmul *O vară de neuitat* de [Lucian Pintilie](#)).

Dobrogea și "Marele Război"

Desăvârșirea unității naționale a tuturor românilor la sfârșitul primei conflagrații mondiale trebuie înțeleasă ca o firească împlinire, ca o fructificare promptă a unor circumstanțe politice niciodată mai favorabile, mai puțin ca rezultanta efortului militar al României, ce-i drept inegalabil, pe teatrul de război est-european.

Nu "*Marele Război*", cum a rămas prima conflagrație mondială în conștiința contemporanilor și în paginile istoriografiei mondiale, a creat România Mare. El a fost doar ocazia. România a intrat în acest război pentru eliberarea provinciilor asuprite și pentru întregirea neamului, idealul Unirii afirmându-se intens prin eforturi, jertfe și eroism pe câmpurile de luptă din [Transilvania](#) și [Dobrogea](#), de pe [Valea Jiului](#) și de pe [Argeș](#), ca și pe cele de la [Mărăști](#), [Mărășești](#) și [Oituz](#). Sacrificiile în campaniile militare ale anilor 1916-1917 au fost răsplătite prin izbânda idealului național, în condițiile prăbușirii marilor imperii și afirmării dreptului popoarelor la autodeterminare pe baza principiului naționalităților.

În primăvara și vara anului 1915, în condițiile intrării Italiei în război alături de [Antanta](#), asupra României neutre s-au făcut noi presiuni din direcția ambelor tabere beligerante. Drept consecință, țara noastră a acceptat să intre în război alături de Antanta, singura alianță militară care a promis împlinirea dezideratelor naționale românești, declarând război [Austro-Ungariei](#).

Astfel, în vara lui 1916 România se afla în război cu Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Imperiul Otoman. Primele succese ale armatei române în eliberarea Transilvaniei nu au putut fi consolidate. Din partea alianței [Puterilor Centrale](#), Bulgaria intrase în război cu interesul manifestat deja în numeroase rânduri, al reanexării Dobrogei de Sud (Cadrilaterului), ce revenise României prin tratat în urma războaielor balcanice din anii 1912-1913. ^[26]

Trecerea Carpaților în 1916

Ofensiva trupelor bulgare începe chiar înainte ca declarația de război să fie înaintată ministrului României la [Sofia](#). De partea românilor, Dunărea și frontiera terestră erau apărate de Armata a III-a, aflată în vara anului 1916 într-o poziție de inferioritate față de Armata a III-a bulgară, bine dotată grație armamentului austro-german, beneficiind de susținerea ofițerilor și trupelor specializate germane. Elementul esențial care dădea forță acestei armate îl reprezenta comandamentul său german și însăși experiența șefului ei suprem, mareșalul [von Mackensen](#).

În aceste condiții, la [1 septembrie 1916](#) a avut loc bătălia de la [Turtucaia](#), ce avea să marcheze prima mare înfrângere militară a României în acest război. După cinci zile, în urma gravelor pierderi suferite, silit să facă față inevitabilului, anume războiului pe două fronturi, tânărul stat modern român avea să piardă întregul teritoriu al Dobrogei. În această bătălie, conform prevederilor lui C. Dobrogeanu-Gherea cu trei ani mai devreme, ostașii români măcelăriți (inclusiv o parte din răniți și din prizonieri) de armata bulgară îndoctrinită cu ura față de *ocupantul român*, au plătit un sângeros tribut pentru politica de extindere teritorială voită de cercurile politice și militare bucureștene în 1913.

Sub ocupația Bulgariei

La 22 octombrie [1916](#), coloane de trupe germano-bulgare își făceau intrarea în [Constanța](#), devastată de bombardamente și în mare parte pustie, autoritățile și populația românească locală fiind în prealabil evacuate. Ceea ce îndeobște se cunoaște mai puțin de către publicul larg, este că ocuparea vechii cetăți a Tomisului a reprezentat un episod tragic, nedemn față de secolul în care se desfășura. Soldații bulgari, în ciuda regulilor războiului și a acordurilor internaționale în vigoare privind teritoriile ocupate, populația civilă și prizonierii de război, se simțeau eliberați de orice regulă, în numele răzbunării pentru pierderea Cadrilaterului în 1913, și s-au dedat la acte de o cruzime deosebită, comportament cu totul diferit de cel al aliaților germani, "oameni practici" care, deși aflați în stare război au oprit abuzurile.^[27]

[Constanța](#), la momentul ocupării de către trupele Puterilor Centrale, reprezenta principalul debaraj economic al României și cel mai mare port comercial la [Marea Neagră](#), găsindu-se într-o situație prosperă, dacă ar fi să

dăm ca exemplu doar faptul că *"nu era an să nu se construiască 300-400 locuințe"*^[28]

Poate tocmai de aceea, orașul de la malul mării a avut de suferit de pe urma distrugerilor ocupantului bulgar. Acestea, pe lângă rechiziția militară de bunuri, au permis etnicilor bulgari din Constanța să dispună și de avutul românilor evacuați. Statuia lui [Ovidius](#) a fost dată jos de pe soclu și a trebuit intervenția superiorilor militari germani pentru ca statuia să fie repusă la locul său.)^[29]

 Bătălia de la Mărășești 1917

Vara anului 1917 avea să aducă însă victoriile românești istorice de pe frontul din sudul Moldovei, de la [Mărăști](#), [Mărășești](#) și [Oituz](#), care au răsturnat toate calculele militare pe Frontul de est, spulberând mitul invincibilității armatelor Kaiserului. La aceste momente de epopee militară și-au adus o importantă contribuție și ostașii Diviziei a 9-a Constanța.

Din păcate, retragerea Rusiei din război a izolat total România în fața puterilor centrale. În ciuda victoriilor de la Mărăști, Mărășești și Oituz care au permis menținerea unei *"României Libere"* în teritoriul [Moldovei](#) dintre [Carpați](#), [Siret](#) și [Prut](#), Regatul României, prin tratatul de pace de la 9 decembrie 1917, a fost obligat să cedeze Austro-Ungariei pasurile Carpaților și o fâșie de teritoriu de-a lungul graniței comune, iar Bulgariei teritoriul Dobrogei situat la sud de o linie Rasova-Techirghiol (nordul Dobrogei, lăsat României, rămânând totuși sub ocupația militară Bulgaro-Germană).

La sud de linia Rasova-Techirghiol, limba bulgară era declarată limbă oficială, făcându-se totodată importante schimbări de denumiri toponimice în sens favorabil intereselor Regatului Bulgar. Constanța și Dobrogea aveau să rămână sub această grea ocupație timp de doi ani.

Aceasta era, de altfel, situația și în cea mai mare parte a întregii țări, unde distrugerile materiale și umane erau extrem de mari. Două treimi din teritoriul statului român antebelic erau sub ocupație militară străină (cca. 100.000

km.p. și 3,5 milioane de locuitori), fiind supus unui regim de exploatare a tuturor resurselor naturale și economice. Pierderea Constanței și a Dobrogei la sud de linia Rasova-Techirghiol a implicat și slăbirea considerabilă a forțelor militare românești.^[30]

Reîntregirea

Situația României se va agrava însă odată cu ieșirea Rusiei Sovietice din război și încheierea armistițiului de la [Bresk-Litovsk](#) (22 noiembrie/5 decembrie 1917). Rămasă singură, România a fost obligată să încheie Armistițiul de la [Focșani](#) la 7-9 decembrie 1917 și apoi să ia în discuție Pacea de la [Buftea](#) la 24 aprilie/7 mai 1918, prin care recunoștea ocupația militară a Puterilor Centrale asupra teritoriului dobrogean, Bulgaria anexând teritoriul situat la sud de linia Rasova-Techirghiol, iar accesul României la [Marea Neagră](#) fiind permis numai de-a lungul unui îngust drum militarizat Cernavodă-Constanța. Tratatul nu a fost niciodată ratificat de către regele Ferdinand, astfel încât acesta a rămas nul de drept.

Toamna lui 1918 a înclinat definitiv balanța armelor de partea [Antantei](#) pe Frontul de Vest, momentul de derută al Puterilor Centrale fiind în mod just sesizat de conducerea politico-militară a României, care a decis reintrarea în "*Marele Război*" pentru eliberarea teritoriilor ocupate vremelnic de forțele militare străine și pentru împlinirea idealului național al tuturor românilor: Marea Unire. Astfel, după ce în septembrie 1918 Bulgaria a fost înfrântă decisiv de Antantă, Dobrogea a redevenit parte a României. Armistițiul cu Germania (11 noiembrie 1918) avea să găsească România în stăpânirea teritoriului dintre Dunăre și Marea Neagră.

Populația dobrogeană a reușit să înlăture în mod rapid toate vicisitudinile create de război, ceea ce o demonstrează nivelul dezvoltării sale generale din perioada interbelică. Unirea tuturor românilor într-un singur stat național n-ar fi cunoscut împlinirea fără revenirea Dobrogei, cu accesul la Marea Neagră, la patria-mamă. Cu ocazia mării sărbători închinată acestui act, la Iași, la 7 decembrie [1918](#), un student constănțean afirma: "*Noi dobrogenii privim cu bucurie și cu veselie acest ceas ce ne-a fost dat să trăim, ca să vedem după atâtea jertfe unirea tuturor românilor în România Mare*".^[necesită citare]

Istoria contemporană a Dobrogei

Dezvoltarea regiunii în cadrul României mari

Al Doilea Război Mondial în Dobrogea. Tratatul de la Craiova

Dobrogea în timpul comunismului. Lagărele de „reeducare”

După 1989

Vedeți și

- [Cadrilater](#)
- [Războiul de independență \(1877-1878\)](#)
- [Germani dobrogeni](#)

Note

1. [^ Dr. Vasile Mărculeț - Asupra organizării teritoriilor bizantine de la Dunărea de jos în secolele X - XII...](#)
2. [^ Gheorghe I. Brătianu, Marea Neagră de la origini până la cucerirea otomană](#), ediția a II-a rev., Ed. Polirom, Iași, 1999, p. 241
3. [^ *George Vâlsan, „Graiul românesc”, I, 1927, nr. 7, p. 142 și Opere postume, București, 1936, p. 49](#)
 - o [\[1\]](#)
 - o [\[2\]](#)
4. [^ Nicolae Iorga, Studii istorice asupra Chilie și Cetății Albe](#), București, 1898, p. 70 - 71
5. [^ Constantin C. Giurescu, Istoria Românilor, I, București, 1938, p. 469](#)
6. [^ Ștefan Ștefănescu, Țara Românească de la Basarab I „Întemeietorul” până la Mihai Viteazul](#), București, 1970, p. 59
7. [^ Gheorghe I. Brătianu, Marea Neagră](#), București, 1988, p. 238
8. [^ Viorica Pervain, Lupta antiotomană a țărilor române în anii 1419 - 1420, AIIA, Cluj-Napoca, 19, 1976, p. 73](#)
9. [^ M. M. Alexandrescu-Dersca-Bulgaru, Aspecte ale vieții economice din târgurile și orașele Dobrogei sub stăpânire otomană \(sec. XV - XVII\) în „Studii.Revista.Istorică”, 1, 26, 1973, 1, p. 33 - 36](#)
10. [^ Anca Ghiață, Condițiile instaurării dominației otomane în Dobrogea, în SISEE, I, 1974, p. 43 și urm.](#)
11. [^ Maria Chipper, Dan al II-lea, domn până la „Marea cea Mare”. Tradiție și realitate în RRH, 40, 1987, 10, p. 974](#)
12. [^ Radu-Ștefan Ciobanu, Lupta domnilor Țării Românești - de la Mihail până la Vlad Țepeș - pentru apărarea unității cu Dobrogea în MN, Volum omagial dedicat centenarului independenței României, IV, 1978, p. 87 - 90](#)
13. [^ Nicolae Iorga, Chestiunea Dunării](#), Institutul European, 1998, p. 245
14. [^ George Vâlsan, „Graiul românesc”, I, 1927, nr. 7, p. 142 et Opere postume, București, 1936, p. 49](#)
15. [^ Studiul lui Constantin Velichi, România și Renașterea Bulgară](#), Editura Științifică și Enciclopedică, 1980
16. [^ Mihail Kogălniceanu, Documente diplomatice](#), ed. George Macovescu, Dinu C. Giurescu și Constantin I.Turcu, București, 1972, p. 133-136.
17. [^ Arhiva Ministerului Afacerilor Externe \(A.M.A.E\), fond Războiul de independență 1877-1878, 1b, vol. 25, dosar 71, f. 3-8.](#)
18. [^ N. Ciachir, I. Focșeneanu, Acțiuni militare ruso-româno-bulgare în războiul din 1877-1878](#), Editura Militară a Ministerului Forțelor Armate ale R.P.R., București, 1957, p. 84-86).
19. [^ A.M.A.E, fond Războiul de independență 1877-1878, 1b, vol. 25, dosar 71, MO nr. 199, septembrie 1877.](#)
20. [^ Carol I, regele al României, Cuvântări și scrisori](#), tom II 1877-1886, Institutul de Arte Grafice Carol Gobl, București, 1909, p. 205.

21. [^] Mihail Kogălniceanu, *op. cit.*, p. 235
22. [^] *A.M.A.E, fond Războiul de independență 1877-1878*, vol. 82, dosar 71c.
23. [^] *Dobrogea românească*, lucrare îngrijită de Elsa și Dumitru Gereș, București, 1938, p. 59-61.
24. [^] Adrian Rădulescu, Ion Bitoleanu, *Istoria românilor dintre Dunăre și Mare. Dobrogea*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979, p. 277-278.
25. [^] vezi articolele din presa românească de după războiul de independență Români în Dobrogea înainte de 1877 în "*Marea Neagră*", nr. 37-38, 25 aprilie 1927, p.1 și *Români și Bulgari* în "*Voința Tulcei*", nr. 36, 25 iulie 1897, p. 3.
26. [^] Vezi pentru demersurile Bulgariei studiul lui Ion Agrigoroaiei, *România în fața pretențiilor Bulgariei asupra Dobrogei (1917-1918)*, în „Dobrogea. Repere istorice”, coordonator Mihai Lupu, Constanța, Editura Europolis, 2000, p. 110-121.
27. [^] Constantin Kirițescu, *Istoria Războiului pentru întregirea României (1916-1919)*, vol. I, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989, p. 383
28. [^] Arhivele Naționale Istorice- filiala Constanța, fond Primăria, dosar 46/1916, f. 152.
29. [^] *Ibidem*, f. 153-162.
30. [^] Constantin Kirițescu, *op. cit.*, p. 389.

Bibliografie

- Adăniloie, Nicolae, *Cucerirea independenței de stat a României. 1877-1878*, Editura Politică, București, 1973.
- Agrigoroaie, Ion, *România în fața pretențiilor Bulgariei asupra Dobrogei (1917-1918)*, în „Dobrogea. Repere istorice”, coordonator Mihai Lupu, Constanța, Editura Europolis, 2000.
- Barnea, Ion, Ștefănescu, Ștefan, *Din istoria Dobrogei III*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1971.
- "Carol I, Rege al României, *Cuvântări și scrisori*, tom II 1877-1886, Institutul de Arte Grafice Carol Gobl, București, 1909.
- Ciachir, Nicolae, Bercan, Gheorghe, *Diplomația europeană în epoca modernă*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984.
- Ciachir, Nicolae, Focșeneanu, Ion, *Acțiuni militare ruso-româno-bulgare în războiul din 1877-1878*, Editura Militară a Ministerului Forțelor Armate ale R.P.R., București, 1957.
- *Dobrogea românească*, lucrare îngrijită de Elsa și Dumitru Gereș, București, 1938.
- Kirițescu, Constantin, *Istoria Războiului pentru întregirea României (1916-1919)*, vol. I, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
- Kogălniceanu, Mihail, *Documente diplomatice*, (red. George Macovescu, Dinu C. Giurescu și Constantin I. Turcu), București, 1972.
- Rădulescu, Adrian, Bitoleanu, Ion, *Istoria românilor dintre Dunăre și Mare. Dobrogea*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979.
- *Correspondența Generalului Iancu Ghica 2 aprilie 1877-8 aprilie 1878*, publicată cu o introducere și note de Generalul Radu Rosetti, Cartea Românească, București, 1930.
- Sallanz, Josef, *Bedeutungswandel von Ethnizität unter dem Einfluss von Globalisierung. Die rumänische Dobrudscha als Beispiel*, Potsdam, Universitätsverlag Potsdam, 2007. [ISBN 978-3-939469-81-5](https://doi.org/10.1007/978-3-939469-81-5).

- Stănciugel, Robert, Bălașa, Liliana Monica, *Dobrogea în secolele VII-XIX. Evoluție istorică*, București, Editura DC Promotions, 2005. [ISBN 973-86782-3-4](#).
- Velichi, Constantin, *România și Renașterea Bulgară*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980.

Istoria vlahilor de la sud de Dunăre

Origini

Vlahii au fost și sunt populațiile romanizate de origine [dacică](#), [tracică](#), [ilirică](#) sau [greacă](#) din [Peninsula Balcanică](#). Locul de origine e greu de determinat, deoarece, fiind în mare parte [negustori](#) și [ciobani](#), erau mereu în căutare de noi locuri pentru [comerț](#) sau pentru [pășuni](#) mai fertile, practicând [transhumanța](#), astfel că minorități se găsesc în aproape orice colț al peninsulei balcanice. În baza mai multor indicii de ordin lingvistic, originea este presupusă a fi fost în teritoriul de romanizare situat la nord de liniile propuse de savanții [Petar Skok](#) și [Konstantin Jireček](#). Vezi [Originea românilor](#) pentru mai mult despre acest subiect.

Colonizarea cu populații romanice a început imediat după ce teritoriile balcanice au fost transformate în provincii romane după [cucerirea romană](#). Inițial, populația romanică era concentrată în orașe, numite [colonii](#), dar, după împărțirea imperiului și valuri de popoare migratoare, este posibil să fi existat o migrație spre dealuri și munți, mult mai ușor de apărut.

Denumirea „vlah” (sau „valah”) a fost folosită de [slavi](#), fiind preluată prin intermedierea [germanilor](#) de la [celți](#), inițial însemnând „străin” (înruit cu cuvintele [Valonia](#) și [Wales](#)), dar apoi a fost folosită doar pentru a desemna [popoarele romanice](#) (în poloneză, „Włochy” înseamnă [Italia](#)).

Imperiul Bizantin

La scurt timp după împărțirea Imperiului Roman, în [Imperiul Bizantin](#), limba oficială a devenit [greaca](#), iar în imperiu există puține înregistrări scrise despre alte limbi, dar, [limba aromână](#) și [limba albaneză](#) sunt două dovezi că acestea existaseră.

În schimb, se pot găsi urme în numele de origine latină ale unor fortărețe din [secolul V](#), printre care *Skeptekasas* („Șapte case”), *Burgulatu* (*Cetate lată*), *Lupofantana* („Fântâna lupului”), *Gemellomuntes* („Munții gemeni”).^[1]

Prima menționare în scris a unor cuvinte din latina vulgară autohtonă în Peninsula Balcanică apare, potrivit unei cronici bizantine, în [586](#), în timpul unei campanii militare împotriva [avarilor](#), în estul Balcanilor. Atunci, când

încărcătura de pe un măgar căzu, cineva a strigat în limba sa maternă: [Torna, torna, fratre!](#)^{[2][3][4]}

În lucrarea sa *Strategikon* din 602, împăratul [Maurikios](#) (Mauriciu) îi numește „romani” pe unii indivizi refugiați în Imperiul Bizantin din teritorii nord-dunărene și care aveau funcția de călăuze în cadrul armatei bizantine.^[5] Unii oșteni romani din oastea bizantină foloseau cuvinte din limba lor maternă, de exemplu „*clisura*”, „*sculca*” etc.^[6]

Însemnarea de la [Mănăstirea Kastamonitu](#) din sec. al VIII-lea atestă *blachorechinos*-i din jurul [Salonicului](#). [Constantin al VII-lea Porfirogenetul](#), împărat din sec. al X-lea, face distincția între *romei*, populația greacă, și *romani*, adică populația vorbitoare a unor dialecte neoromane din Imperiul Bizantin. [Vasile al II-lea Bulgarohtonul](#) îi menționează pe [vlahi](#) într-un hrisobul (chrysobul; „[bulă de aur](#)”, „decret”)^[7] din 980 în contextul [Vlăhiilor](#) din Peninsula Balcanică. Despre aceasta relatează cronicarul bizantin [Kekaumenos](#) (sec. XI).^[8]

[Ioan Skylitzes](#), a cărui scriere, datând din sec. XI, este inserată în cronograful lui [Giorgios Kedrenos](#) (latinizat [Georgius Cedrenus](#)), tot din sec. XI, relatează că *David*, unul dintre frații lui *Samuil*, împărat la acea vreme, a fost ucis între [Castoria](#) și [Prespa](#), în locul numit *Kalai drues* („Stejarii frumoși”) de către vlahii *hoditai* („*chervănari*”, „cărăuși”)^[9].

Într-un alt pasaj, Kedrenos^[10] menționează o formațiune politică străromânească cu centrul la [Constanțea](#) și având mai multe localități întărite, în apropiere de [Durostorum](#) ([Dârstor](#) sau [Silistra](#)), supranumită de [Nicolae Iorga](#) „[Vlașca](#) de Dârstor”.

Nume romane se întâlnesc în Balcani printre hani primului stat (proto)bulgar^[11] de la Dunăre: [Sabinus](#) (sau [Sabenos](#)) (765-767) și [Paganus](#) (la putere în 767-768).^[12] Paganus a fost probabil o latinizare a numelui [Bayan](#) sau [Boyan](#).^[13]

În 1066, are loc în [Tesalia](#) o mare răscoală a vlahilor condusă de *Berivoi*, *Niculitza* și *Slavotza*, în urma căreia vlahii obțin privilegii economice și militare. La victoria împăratului *Alexios I Comnenul* împotriva *cumanilor* de la *Lebunion* din 29 aprilie 1091 un rol deosebit l-au jucat oștenii vlahi din care era formată armata sa, oșteni recrutați din părțile [Vardarului](#) și [Strumei](#), din [Macedonia](#). Același împărat Alexios I apelează la ajutorul lui [Pudilă](#), un fruntaș vlah, pentru a opri năvălirea cumană din 1094. Toate acestea pregătesc răscoala de proporții a românilor din 1186-1187, conduși de Petru și Asan^[14], în urma căreia a luat ființă [statul româno-bulgar](#).

Imperiul vlahilor și bulgarilor

În 1185, trei frați vlahi: Petru, Asan și Caloian, au condus o revoltă în Bulgaria împotriva Imperiului Bizantin, conducătorul noului stat fiind Țarul Petru al II-

lea. Anul următor, bizantinii vor fi forțați să recunoască independența noului „Țarat al bulgarilor, vlahilor și grecilor” cu capitala la [Târnovo](#), care avea controlul asupra regiunii de la nord de [Munții Balcani](#).

Cinci ani mai târziu, în [1190](#), Petru va renunța la tron în favoarea fratelui său Asan, un conducător politic mult mai bun, care reușește prin forță militară să apere independența statului său. Acesta însă este ucis în [1195](#) de niște [boieri](#) care conspirau împotriva sa, iar Petru redevine țar, dar pentru scurt timp, pentru că rivalii săi îl vor ucide și pe el doar un an mai târziu.

Caloian, fratele mai mic al lui Petru și Asan, devine țar, se înțelege la pace cu grecii ([1201](#)) și face niște incursiuni militare împotriva [sârbilor](#) și [ungurilor](#), apoi ocupă întreagă [Macedonia](#), dar este ucis în bătălia pentru [Salonic](#).

Megale Vlahia

Prima atestare a unei organizări militare românești în Thesalia este dată de răscoala militară a românilor din această zonă de la [1066](#). Nemulțumiți de politica fiscală excesivă practică de imperiu față de păstori, vlahii organizează o acțiune militară condusă de Niculiță și Berivoi, ambii din [Larissa](#), și Slavotă al lui Carmalac. În urma revoltei se abolesc vechile biruri, iar privilegiile păstorilor români sunt restabilite. Răscoala demonstrează existența unei stratificări sociale superioare a vlahilor, precum și prezența lor în orașe. Se știe că în această perioadă comercianți vlahi înstăriți, ce intermediu negoțul cu brânză și alte produse păstorești ale vlahilor, locuiau în orașe, în acest caz Larissa, având funcții importante în organizarea lor. Această categorie este esențială în dezvoltarea militară și apoi statală a Thesaliei valahe. Începând cu [1250](#), regiunea grecească Thesalia era considerată un stat independent sub denumirea (dată de cronicarii greci) „Megale Vlahia” („Valahia Mare”), condusă de clasa militară și negustorească vlahă, ce se baza pe forța păstorilor români de aici, care alcătuiau, după unele estimări, o treime din populația regiunii.

Legată de existența Valahiei Mari este și ctitorirea complexului mănăstiresc de la Meteora. Deși Valahia Mare făcea parte în această perioadă din Imperiul Sârb, și multe mănăstiri au fost ctitorite de dregători sârbi, elementul românesc ce a contribuit nu este neglijabil. La moartea lui Athanasie în [1383](#), întemeietorul mănăstirii Megalo Meteora, ca stareț al acestui așezământ urmează regele vlah de viță imperială Ioan Duca Paleologul, cu numele monahal Ioasaf. Urmașul său, Alexie Anghel, semna într-un document cu cerneală verde „Cesar al Valahiei”. Astfel, în anele mănăstirilor, construite pe teritoriul acestei formațiuni politice românești apar nume de dregători vlahi precum Petriță, Dragu, Calotă, Bunilă. Ioan Cantacuzino, alt rege al Vlahiei Mari, a fost ctitorul Mănăstirii Sf. Ștefan.

Valahia Mare a avut un rol strategic important în Imperiul Sârb al lui [Ștefan Dușan](#), însă odată cu expansiunea Imperiului Otoman în regiune, această formațiune este încorporată în anul [1394](#). În Imperiul Otoman, organizarea

militară a vlahilor din Thesalia este menținută, trupele vlahe fiind folosite în repetate acțiuni militare turcești.

Imperiul Otoman

(...)

Moscopole

Odată cu dezvoltarea comerțului în Balcani, mai ales oprirea invaziilor barbare odată cu stăpânirea otomană, vlahii au căpătat un rol important în economia locală. Anumite estimări pentru [secolul XIX](#) dau numărul lor la 4,5 milioane.

Centrul cultural și economic al vlahilor era orașul [Moscopole](#), astăzi pe teritoriul [Albaniei](#), care avea în [1760](#) o populație de 60.000 de locuitori, 14 bresle de meșteșugari, o tipografie, o bibliotecă și o universitate. Însă această bunăstare a fost oprită de numeroase atacuri (1760-1790) ale armatei otomane, condusă de Mehmet Pașa și Ali Pașa, care au jefuit și ars orașul, vlahii fiind fie uciși, fie obligați să se refugieze, astfel că mulți vlahi au fugit în Țările Române, [Transilvania](#), [Austria](#) și [Ungaria](#).

Timpurile moderne

(...)

Vezi și

[Imperiul Vlaho-Bulgar](#).

Referințe

1. [^](#) Procopius, în 550
2. [^](#) Theophylactus Simocatta, *Historiae*, II, 15 (ediția Carl de Boor, Leipzig, 1887)
3. [^](#) Theophanes Confessor, 6079 (587), p. 258, 1-22 (ediția Carl de Boor)
4. [^](#) Nicolae Iorga, *Les plus anciens états slavo-roumains sur la rive gauche de Danube (VIIe siècle)*. În: *Revue des Études Slaves*, 1925 (tome V, fasc. 3-4, p. 173)
5. [^](#) [Maurikios](#), *Strategikon*, 30, 25 respectiv XI, 4, 31
6. [^](#) [P. P. Panaitescu](#), *Introducere în istoria culturii românești*, Editura științifică, București, 1969
7. [^](#) *bullă aurea*
8. [^](#) [George Murnu](#), *Prima apariție a românilor în istorie*. În: George Murnu, *Studii istorice privitoare la trecutul românilor de peste Dunăre*. Ediția Nicolae-Șerban Tanașoca, București, 1984
9. [^](#) [Tom J. Winniffrith](#), *The Vlachs of Greece*
10. [^](#) Giorgios Kedrenos, *Compendium*, vol. III, p. 141
11. [^](#) [Primul „țarat” bulgar](#)

12. [^] [Theophanes Confessor](#), 436 și 447
13. [^] [Bahši Iman](#), *Džagfar Tarihi*, vol. III, Orenburg 1997
14. [^] [vezi *Dinastia Asăneștilor*](#)

Lista domnilor Țării Românești

De la **Wikipedia**, enciclopedia liberă

Salt la: [Navigare](#), [căutare](#)

[Wikimedia Commons](#) conține materiale multimedia legate de **[Domnii Țării Românești](#)**

Mai jos se află o listă de [domni](#) ai [Țării Românești](#), de la prima sa mențiune până la unirea din [1859](#) cu [Moldova](#).

Este de menționat faptul că până la Basarab I - Întemeietorul, cnezii și voievozii amintiți au stăpânit doar câte o porțiune din viitoarea formațiune statală.

Perioadă	Nume	Genealogie
12??- 1241	Bezerenbam	voievod al Țării Ilaut (Oltenia?)
12??- 1241	Mișelav	voievod al formațiuni statale de pe râul Argeș
1247-1277/9	Litovoi (Lytuoy / Lytuon / Litavor)	voievod al unei formațiuni statale din Oltenia (Țara Litua); urmașul lui Bezerenbam ?
1247-1272/5	Seneslav	voievod al unei formațiuni statale de pe râul Argeș; urmașul lui Mișelav ?
1247-1272/5	Ioan	cneaz (voievod?) al unei formațiuni dintre Jiu și Olt
1247-1272/5	Farcaș (Fărcaș)	cneaz (voievod?) al unei formațiuni din Vâlcea, probabil pe Lotru
1277/9- c. 1290	Bărbat	voievod al unei formațiuni statale din Oltenia ; fratele lui Litovoi
c. 1290 - c. 1300	Negru Vodă - nesigur	voievod al unei formațiuni statale de pe râul Argeș
c. 1290 sau 1300 - c. 1310	Thocomerius (Tocomer / Tihomir / Tugomir / Toctomerie)	tatăl lui Basarab I - Întemeietorul
c. 1310 - 1352	Basarab I - Întemeietorul	fiul lui Thocomerius ; prima mențiune sigură: 1319 , domn al

		Țării Românești; stăpânea și Basarabia veche (Bugeac)
1352 - 16 nov. 1364	Nicolae Alexandru	fiul lui Basarab I - Întemeietorul
16 nov. 1364 - c. 1377	Vladislav I (Vlaicu Vodă)	fiul lui Nicolae Alexandru
c. 1377 - 1383	Radu I	fiul lui Nicolae Alexandru
c. 1383 - sep. 1386	Dan I	Fiul lui Radu I
sep. 1386 - nov. 1394	Mircea cel Bătrân	Fiul lui Radu I
nov. 1394 - ian. 1397	Vlad I	Fiul lui Dan I
ian. 1397 - ian. 1418	Mircea cel Bătrân	Fiul lui Radu I
ian. 1418 - aug. 1420	Mihail I	Fiul lui Mircea cel Bătrân
aug. 1420 - 1422	Radu al II-lea Prasnaglava (<i>Chelul</i>)	Fiul lui Mircea cel Bătrân
1422	Dan al II-lea	Fiul lui Dan I
1423	Radu al II-lea Prasnaglava (<i>Chelul</i>)	Fiul lui Mircea cel Bătrân
1423 - 1424	Dan al II-lea	Fiul lui Dan I
1424 - 1426	Radu al II-lea Prasnaglava (<i>Chelul</i>)	Fiul lui Mircea cel Bătrân
1426 - 1427	Dan al II-lea	Fiul lui Dan I
1427	Radu al II-lea Prasnaglava (<i>Chelul</i>)	Fiul lui Mircea cel Bătrân
1427 - 1431	Dan al II-lea	Fiul lui Dan I
1431 - dec. 1436	Alexandru I (Aldea)	Fiul lui Mircea cel Bătrân
dec. 1436 - 1442	Vlad al II-lea Dracul	Fiul lui Mircea cel Bătrân
1442	Mircea al II-lea	Fiul lui Vlad al II-lea Dracul
august 1442 - 1443	Basarab al II-lea	Fiul lui Dan al II-lea
1443 - 1447	Vlad al II-lea Dracul	Fiul lui Mircea cel Bătrân
1447 - 1448	Vladislav al II-lea	Fiul lui Dan al II-lea
1448	Vlad al III-lea Țepeș	Fiul lui Vlad al II-lea Dracul
1448 - 1456	Vladislav al II-lea	Fiul lui Dan al II-lea
1456 - nov.	Vlad al III-lea Țepeș	Fiul lui Vlad al II-lea Dracul

1462		
nov. 1462 -	Radu al III-lea cel Frumos	Fiul lui Vlad al II-lea Dracul
nov. 1473		
nov. 1473 -	Basarab al III-lea cel Bătrân	Fiul lui Dan al II-lea
dec. 1473	(Laiotă)	
dec. 1473 -	Radu al III-lea cel Frumos	Fiul lui Vlad al II-lea Dracul
1474		
1474	Basarab al III-lea cel Bătrân	Fiul lui Dan al II-lea
	(Laiotă)	
oct. 1474 -	Radu al III-lea cel Frumos	Fiul lui Vlad al II-lea Dracul
ian. 1475		
ian. 1475 -	Basarab al III-lea cel Bătrân	Fiul lui Dan al II-lea
nov. 1476	(Laiotă)	
nov. 1476 -	Vlad al III-lea Țepeș	Fiul lui Vlad al II-lea Dracul
dec. 1476		
dec. 1476 -	Basarab al III-lea cel Bătrân	Fiul lui Dan al II-lea
nov. 1477	(Laiotă)	
nov. 1477 -	Basarab al IV-lea cel Tânăr	Fiul lui Basarab al II-lea
sep. 1481	(Țepeluș)	
1481	Mircea al II-lea (<i>Domnie incertă</i>)	Fiul lui Vlad al II-lea Dracul
sep. 1481 -	Vlad al IV-lea Călugărul	Fiul lui Vlad al II-lea Dracul
nov. 1481		
nov. 1481 -	Basarab al IV-lea cel Tânăr	Fiul lui Basarab al II-lea
apr. 1482	(Țepeluș)	
apr. 1482 -	Vlad al IV-lea Călugărul	Fiul lui Vlad al II-lea Dracul
sep. 1495		
sep. 1495 -	Radu cel Mare (al IV-lea)	Fiul lui Vlad al IV-lea Călugărul
apr. 1508		
apr. 1508 -	Mihnea I cel Rău	Fiul lui Vlad al III-lea Țepeș
oct. 1509		
oct. 1509 -	Mircea al III-lea (Miloș)	Fiul lui Mihnea I cel Rău
feb. 1510		
feb. 1510 -	Vlad al V-lea cel Tânăr	Fiul lui Vlad al IV-lea Călugărul
ian. 1512	(Vlăduț)	
ian. 1512 -	Neagoe Basarab	Fiul lui Pirvu Craiovescu
sep. 1521		
sep. 1521 -	Teodosie	Fiul lui Neagoe Basarab
oct. 1521		
oct. 1521 -	Vlad (Dragomir Călugărul)	filiație necunoscută
nov. 1521		
nov. 1521 -	Teodosie	Fiul lui Neagoe Basarab
dec. 1522		

dec. 1522 -	Radu de la Afumați (al V-lea)	Fiul lui Radu cel Mare
apr. 1523		
apr. 1523 -	Vladislav al III-lea	Nepotul lui Vladislav al II-lea
nov. 1523		
nov. 1523 -	Radu al VI-lea Bădica	Fiul lui Radu cel Mare
ian. 1524		
ian. 1524 -	Radu de la Afumați (al V-lea)	Fiul lui Radu cel Mare
iun. 1524		
iun. 1524 -	Vladislav al III-lea	Nepotul lui Vladislav al II-lea
sep. 1524		
sep. 1524 -	Radu de la Afumați (al V-lea)	Fiul lui Radu cel Mare
apr. 1525		
apr. 1525 -	Vladislav al III-lea	Nepotul lui Vladislav al II-lea
aug. 1525		
aug. 1525 -	Radu de la Afumați (al V-lea)	Fiul lui Radu cel Mare
ian. 1529		
ian. - feb. 1529	Basarab al V-lea (<i>Domnie incertă</i>)	Probabil strănepot al lui Mihail I
ian. 1529 -	Moise Vodă	Fiul lui Vladislav al III-lea
iun. 1530		
iun. 1530 -	Vlad al VI-lea Înecatul	Fiul lui Vlad al V-lea cel Tânăr
sep. 1532		
sep. 1532 -	Vlad al VII-lea Vintilă (de la Slatina)	Fiul lui Radu cel Mare
sep. 1534 -	Radu Paisie (Petru de la Argeș)	Fiul lui Radu cel Mare
nov. 1534		
nov. 1534 -	Vlad al VII-lea Vintilă (de la Slatina)	Fiul lui Radu cel Mare
iun. 1535		
iun. 1535 -	Radu Paisie (Petru de la Argeș)	Fiul lui Radu cel Mare
mar. 1545		
mar. 1545 -	Mircea Ciobanul	Fiul lui Radu cel Mare
nov. 1552		
nov. 1552 -	Radu Ilie Haidăul	
mai 1553		
mai 1553 -	Mircea Ciobanul	Fiul lui Radu cel Mare
feb. 1554		
mar. 1554 -	Pătrașcu cel Bun	Fiul lui Radu Paisie
dec. 1557		
ian. 1558 -	Mircea Ciobanul	Fiul lui Radu cel Mare
sep. 1559		
sep. 1559 -	Petru cel Tânăr	Fiul lui Mircea Ciobanul
iun. 1568		
iun. 1568 -	Alexandru al II-lea Mircea	Nepotul lui Mihnea I cel Rău

apr. 1574	Vintilă (<i>a domnit 4 zile</i>)	Fiul lui Pătrașcu cel Bun
mai 1574	Alexandru al II-lea Mircea	
mai 1574 - sep. 1577	Alexandru al II-lea Mircea	
sep. 1577 - iul. 1583	Mihnea al II-lea Turcitul	Fiul lui Alexandru al II-lea Mircea
iul. 1583 - apr. 1585	Petru Cercel	Fiul lui Pătrașcu cel Bun
apr. 1585 - mai 1591	Mihnea al II-lea Turcitul	Fiul lui Alexandru al II-lea Mircea
mai 1591 - aug. 1592	Ștefan Surdul	Fiul lui Ioan Vodă cel Viteaz
sep. 1592 - sep. 1593	Alexandru al III-lea cel Rău	Nepotul lui Alexandru Lăpușneanu
sep. 1593 - aug. 1601	Mihai Viteazul	
sep. 1601 - mar. 1602	Radu Mihnea	Fiul lui Mihnea al II-lea Turcitul
aug. 1602 - dec. 1610	Radu Șerban	
dec. 1610 - mar. 1611	<i>Ocupația principelui Transilvaniei Gabriel Bathory</i>	
mar. 1611 - mai 1611	Radu Mihnea	
iun. 1611 - sep. 1611	Radu Șerban	
sep. 1611 - aug. 1616	Radu Mihnea	
aug. 1616	Gavril Movilă	Fiul lui Simion Movilă
sep. 1616 - mai 1618	Alexandru Iliăș	
iun. 1618 - iul. 1620	Gavril Movilă	Fiul lui Simion Movilă
aug. 1620 - aug. 1623	Radu Mihnea	
aug. 1623 - nov. 1627	Alexandru Coconul	Fiul lui Radu Mihnea
nov. 1627 - oct. 1629	Alexandru Iliăș	
oct. 1629 - iul. 1632	Leon Tomșa	Pretins fiu al lui Ștefan Tomșa , domnitorul Moldovei
iul. 1632 - sep. 1632	Radu Iliăș	Fiul lui Alexandru Iliăș

sep. 1632 -	Matei Basarab	Descendent al boierilor Craiovești
apr. 1654		
apr. 1654 -	Constantin Șerban Basarab	Fiul lui Radu Șerban
ian. 1658		
mar. 1658 -	Mihnea al III-lea	Pretins fiu al domnitorului Radu Mihnea
nov. 1659		
nov. 1659 -	Gheorghe Ghica	
sep. 1660		
sep. 1660 -	Grigore I Ghica	Fiul lui Gheorghe Ghica
nov. 1664		
dec. 1664 -	Radu Leon	Fiul lui Leon Tomșa
mar. 1669		
mar. 1669 -	Antonie Vodă din Popești	
feb. 1672		
feb. 1672 -	Grigore I Ghica	Fiul lui Gheorghe Ghica
nov. 1673		
nov. 1673 -	Gheorghe Duca	
nov. 1678		
nov. 1678 -	Șerban Cantacuzino	Nepotul lui Radu Șerban
oct. 1688		
oct. 1688 -	Constantin Brâncoveanu	Nepotul lui Șerban Cantacuzino
mar. 1714		
mar. 1714 -	Ștefan Cantacuzino	Nepotul lui Șerban Cantacuzino
dec. 1715		
dec. 1715 -	Nicolae Mavrocordat	Strănepotul lui Alexandru Iliăș
nov. 1716		
nov. 1716 -	Ioan Mavrocordat	Fratele lui Nicolae Mavrocordat
feb. 1719		
mar. 1719 -	Nicolae Mavrocordat	Strănepotul lui Alexandru Iliăș
sep. 1730		
sep. 1730 -	Constantin Mavrocordat	Fiul lui Nicolae Mavrocordat
oct. 1730		
oct. 1730 -	Mihai Racoviță	
oct. 1731		
oct. 1731 -	Constantin Mavrocordat	Fiul lui Nicolae Mavrocordat
apr. 1733		
apr. 1733 -	Grigore al II-lea Ghica	
nov. 1735		
nov. 1735 -	Constantin Mavrocordat	Fiul lui Nicolae Mavrocordat
sep. 1741		
sep. 1741 -	Mihai Racoviță	
iul. 1744		
iul. 1744 -	Constantin Mavrocordat	Fiul lui Nicolae Mavrocordat

[apr. 1748](#)
[apr. 1748](#) - [Grigore al II-lea Ghica](#)
[aug. 1752](#)
[aug. 1752](#) - [Matei Ghica](#) Fiul lui [Grigore al II-lea Ghica](#)
[iun. 1753](#)
[iun. 1753](#) - [Constantin Racoviță](#)
[feb. 1756](#)
[feb. 1756](#) - [Constantin Mavrocordat](#) Fiul lui [Nicolae Mavrocordat](#)
[aug. 1758](#)
[aug. 1758](#) - [Scarlat Ghica](#)
[iun. 1761](#)
[iun. 1761](#) - [Constantin Mavrocordat](#) Fiul lui [Nicolae Mavrocordat](#)
[mar. 1763](#)
[mar. 1763](#) - [Constantin Racoviță](#)
[ian. 1764](#)
[ian. 1764](#) - [Ștefan Racoviță](#) Fiul lui [Mihai Racoviță](#)
[aug. 1765](#)
[aug. 1765](#) - [Scarlat Ghica](#)
[dec. 1766](#)
[dec. 1766](#) - [Alexandru Ghica](#) Fiul lui [Scarlat Ghica](#)
[oct. 1768](#)
[oct. 1768](#) - [Grigore al III-lea Ghica](#) Nepotul lui [Grigore al II-lea Ghica](#)
[nov. 1769](#)
[nov. 1769](#) - *Administrație militară rusă*
[mai 1770](#)
[mai 1770](#) - [Emanuel Giani-Ruset](#)
[oct. 1771](#)
[oct. 1771](#) - *Administrație militară rusă*
[iul. 1774](#)
[iul. 1774](#) - [Alexandru Vodă Ipsilanti](#)
[sep. 1774](#)
[sep. 1774](#) - [Alexandru Vodă Ipsilanti](#)
[oct. 1782](#)
[oct. 1782](#) - [Nicolae Caradja](#)
[iul. 1783](#)
[iul. 1783](#) - [Mihai Suțu](#)
[mar. 1786](#)
[mar. 1786](#) - [Nicolae Mavrogheni](#)
[iun. 1790](#)
[iun. 1790](#) - [Mihai Suțu](#)
[mar. 1791](#)
[mar. 1791](#) - [Mihai Suțu](#)
[ian. 1793](#)
[ian. 1793](#) - [Alexandru Moruzi](#)
[1796](#)
[1796](#) - [Alexandru Moruzi](#)
[aug. 1796](#)
[aug. 1796](#) - [Alexandru Vodă Ipsilanti](#)
[nov. 1797](#)
[nov. 1797](#) - [Alexandru Vodă Ipsilanti](#)

- [nov. 1797](#) - [Constantin Hangerli](#)
[ian. 1799](#)
[feb. 1799](#) - [Alexandru Moruzi](#)
[oct. 1801](#)
[oct. 1801](#) - [Mihai Suțu](#)
[mai 1802](#)
[iun. 1802](#) - *Caimacam:* [Alexandru Suțu](#) Nepotul lui [Mihai Suțu](#)
[aug. 1802](#)
[aug. 1802](#) - [Constantin Ipsilanti](#)
[aug. 1806](#)
[aug. 1806](#) - [Alexandru Suțu](#)
[oct. 1806](#)
[oct. 1806](#) - [Constantin Ipsilanti](#)
[mai 1807](#)
[dec. 1806](#) - *Administrație militară rusă*
[mai 1812](#)
[aug. 1812](#) - [Ioan Gheorghe Caradja](#)
[sep. 1818](#)
[nov. 1818](#) - [Alexandru Suțu](#) Nepotul lui [Mihai Suțu](#)
[ian. 1821](#)
[mar. 1821](#) - [Tudor Vladimirescu](#)
[mai 1821](#)
[mai 1821](#) - *Administrație militară turcă*
[iun. 1822](#)
[iun. 1822](#) - [Grigore al IV-lea Ghica](#)
[apr. 1828](#)
[mai 1828](#) - *Administrație militară rusă*
[apr. 1834](#) condusă de [Pavel Kiseleff](#)
[apr. 1834](#) - [Alexandru D. Ghica](#) Fratele lui [Grigore al IV-lea Ghica](#)
[oct. 1842](#)
[dec. 1842](#) - [Gheorghe Bibescu](#)
[iun. 1848](#)
[14 iun. 1848](#) *Guvernul revoluționar*
[- 28 iul. 1848](#) *provizoriu*
[28 iul. 1848](#) - *Locotenentă domnească*
[13 sep. 1848](#)
[sep. 1848](#) - *Caimacam:* [Constantin](#)
[iun. 1849](#) [Cantacuzino](#)
[iun. 1849](#) - [Barbu Știrbei](#)
[oct. 1853](#)
[oct. 1853](#) - *Administrație militară rusă*
[iul. 1854](#)
[iul. 1854](#) - *Administrație militară turcă*

[aug. 1854](#)

[aug. 1854](#) - *Administrație militară austriacă*

[mar. 1856](#) - [Barbu Știrbei](#)

[sep. 1854](#) - *Caimacam: Alexandru D. Ghica*

[iun. 1856](#) - *Caimacami: Ioan Manu, Emanoil Băleanu, Ioan Al.Filipide*

[oct. 1858](#) - [Alexandru Ioan Cuza](#)

Legături externe

- [Basarabii](#)
- [Principato di Valacchia](#)

Adus de la

http://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_domnilor_%C5%A2%C4%83rii_Rom%C3%A2ne%C5%9Fti

Categorii: [Domnitori ai Țării Românești](#) | [Liste legate de România](#)

Lista domnilor Moldovei

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

Salt la: [Navigare](#), [căutare](#)

[Wikimedia Commons](#) conține materiale multimedia legate de [Domnii Moldovei](#)

Aceasta este o listă de domnitori ai [Moldovei](#), de la primele atestări în secolul XIII la unirea cu [Țara Românească](#), proclamată de [Alexandru Ioan Cuza](#) la [24 ianuarie](#) (pe stil vechi) [1859](#).

[Primele atestări](#)

cca.[1247](#)

[Olaha](#)

secolul al XIV-lea

[Costea](#)

[Marca de apărare a lui Dragoș](#)

[1351/2](#) - [1353/4](#)

[Dragoș](#)

[1354](#) - [1358](#)

[Sas](#)

[1359](#)

[Balc](#)

[Statul independent Moldova](#)

<u>1359 - 1365</u>	<u>Bogdan I</u>
<u>1365 - 1373</u>	<u>Lațcu</u>
<u>1373 - 1375</u>	<u>Costea</u>
<u>1375 - 1391</u>	<u>Petru I</u>
<u>1391 - 1394</u>	<u>Roman I</u>
<u>1394 - 1399</u>	<u>Ștefan I</u>
<u>1399 - 1400</u>	<u>Iuga</u>
<u>1400 - 1432</u>	<u>Alexandru cel Bun</u>
<u>1432 - 1433</u>	<u>Iliaș I</u>
<u>1433 - 1435</u>	<u>Ștefan al II-lea</u>
<u>1435 - 1436</u>	<u>Iliaș I</u>
<u>1436 - 1442</u>	<u>Iliaș I și Ștefan al II-lea</u>
<u>1442 - 1447</u>	<u>Ștefan al II-lea</u>
<u>1447</u>	<u>Petru al II-lea</u>
<u>1447 - 1448</u>	<u>Roman al II-lea</u>
<u>1448 - 1449</u>	<u>Petru al II-lea</u>
<u>1449</u>	<u>Ciubăr Vodă</u>
<u>1449</u>	<u>Alexăndrel</u>
<u>1449 - 1451</u>	<u>Bogdan al II-lea</u>
<u>1451 - 1452</u>	<u>Petru Aron</u>
<u>1452 - 1454</u>	<u>Alexăndrel</u>
<u>1454 - 1455</u>	<u>Petru Aron</u>
<u>1455</u>	<u>Alexăndrel</u>
<u>1455 - 1457</u>	<u>Petru Aron</u>
<u>1457 - 1504</u>	<u>Ștefan cel Mare</u>
<u>1504 - 1517</u>	<u>Bogdan al III-lea cel Orb</u>
<u>1517 - 1527</u>	<u>Ștefan al IV-lea sau Ștefăniță</u>
<u>1527 - 1538</u>	<u>Petru Rareș</u>
<u>1538 - 1540</u>	<u>Ștefan Lăcustă</u>
<u>1540 - 1541</u>	<u>Alexandru Cornea</u>
<u>1541 - 1546</u>	<u>Petru Rareș</u>
<u>1546 - 1551</u>	<u>Iliaș al II-lea Rareș</u>
<u>1551 - 1552</u>	<u>Ștefan al VI-lea Rareș</u>
<u>1552</u>	<u>Ioan Joldea</u>
<u>1552 - 1561</u>	<u>Alexandru Lăpușneanu</u>
<u>1561 - 1563</u>	<u>Despot Vodă</u>
<u>1563 - 1564</u>	<u>Ștefan Tomșa</u>
<u>1564 - 1568</u>	<u>Alexandru Lăpușneanu</u>
<u>1568 - 1572</u>	<u>Bogdan Lăpușneanu</u>

<u>1572 - 1574</u>	<u>Ioan Vodă cel Viteaz (cel Cumplit)</u>
<u>1574 - 1577</u>	<u>Petru Șchiopul</u>
<u>1577</u>	<u>Ioan Potcoavă</u>
<u>1578 - 1579</u>	<u>Petru Șchiopul</u>
<u>1579 - 1582</u>	<u>Iancu Sasul</u>
<u>1582 - 1591</u>	<u>Petru Șchiopul</u>
<u>1591 - 1592</u>	<u>Aron Tiranul</u>
<u>1592</u>	<u>Alexandru cel Rău</u>
<u>1592</u>	<u>Petru Cazacul</u>
<u>1592 - 1595</u>	<u>Aron Tiranul</u>
<u>1595</u>	<u>Ștefan Răzvan</u>
<u>1595 - 1600</u>	<u>Ieremia Movilă</u>
<u>1600</u>	<u>Mihai Viteazul</u>
<u>1600 - 1606</u>	<u>Ieremia Movilă</u>
<u>1606 - 1607</u>	<u>Simion Movilă</u>
<u>1607</u>	<u>Mihail Movilă</u>
<u>1607</u>	<u>Constantin Movilă</u>
<u>1607</u>	<u>Mihail Movilă</u>
<u>1607 - 1611</u>	<u>Constantin Movilă</u>
<u>1611 - 1615</u>	<u>Ștefan al IX-lea Tomșa</u>
<u>1615 - 1616</u>	<u>Alexandru Movilă</u>
<u>1616 - 1619</u>	<u>Radu Mihnea</u>
<u>1619 - 1620</u>	<u>Gaspar Graziani</u>
<u>1620 - 1621</u>	<u>Alexandru Iliăș</u>
<u>1621 - 1623</u>	<u>Ștefan al IX-lea Tomșa</u>
<u>1623 - 1626</u>	<u>Radu Mihnea</u>
<u>1626 - 1629</u>	<u>Miron Barnovschi-Movilă</u>
<u>1629 - 1630</u>	<u>Alexandru Coconul</u>
<u>1630 - 1631</u>	<u>Moise Movilă</u>
<u>1631 - 1633</u>	<u>Alexandru Iliăș</u>
<u>1633</u>	<u>Miron Barnovschi-Movilă</u>
<u>1633 - 1634</u>	<u>Moise Movilă</u>
<u>1634 - 1653</u>	<u>Vasile Lupu</u>
<u>1653 - 1658</u>	<u>Gheorghe Ștefan</u>
<u>1658 - 1659</u>	<u>Gheorghe Ghica</u>
<u>1659</u>	<u>Constantin Șerban Basarab</u>
<u>1659 - 1661</u>	<u>Ștefăniță Lupu</u>
<u>1661</u>	<u>Constantin Șerban Basarab</u>
<u>1661</u>	<u>Ștefăniță Lupu</u>

[1661 - 1665](#)

[1665 - 1666](#)

[1666 - 1668](#)

[1668 - 1672](#)

[1672 - 1673](#)

[1673](#)

[1673 - 1674](#)

[1674 - 1675](#)

[1675 - 1678](#)

[1678 - 1683](#)

[1683 - 1684](#)

[1684 - 1685](#)

[1685 - 1693](#)

[1693](#)

[1693 - 1695](#)

[1695 - 1700](#)

[1700 - 1703](#)

[1703](#)

[1703 - 1705](#)

[1705 - 1707](#)

[1707 - 1709](#)

[1709 - 1710](#)

[1709 - 1710](#)

[1710 - 1711](#)

Epoca Fanariotă

[1711](#)

[1711](#)

[1711 - 1715](#)

[1715 - 1726](#)

[1726 - 1733](#)

[1733 - 1735](#)

[1735 - 1739](#)

[1739](#)

[1739 - 1741](#)

[1741 - 1743](#)

[1743 - 1747](#)

[1747 - 1748](#)

[1748 - 1749](#)

[1749](#)

[Eustatie Dabija](#)

[Gheorghe Duca](#)

[Iliș Alexandru](#)

[Gheorghe Duca](#)

[Ștefan Petriceicu](#)

[Dumitrașcu Cantacuzino](#)

[Ștefan Petriceicu](#)

[Dumitrașcu Cantacuzino](#)

[Antonie Ruset](#)

[Gheorghe Duca](#)

[Ștefan Petriceicu](#)

[Dumitrașcu Cantacuzino](#)

[Constantin Cantemir](#)

[Dimitrie Cantemir](#)

[Constantin Duca](#)

[Antioh Cantemir](#)

[Constantin Duca](#)

Logofăt [Ioan Buhuș](#)

[Mihai Racoviță](#)

[Antioh Cantemir](#)

[Mihai Racoviță](#)

Logofăt [Ioan Buhuș](#)

[Nicolae Mavrocordat](#)

[Dimitrie Cantemir](#)

Caimacam [Lupu Costachi](#)

Caimacam [Ioan Mavrocordat](#)

[Nicolae Mavrocordat](#)

[Mihai Racoviță](#)

[Grigore al II-lea Ghica](#)

[Constantin Mavrocordat](#)

[Grigore al II-lea Ghica](#)

Ocupația rusă

[Grigore al II-lea Ghica](#)

[Constantin Mavrocordat](#)

[Ioan N. Mavrocordat](#)

[Grigore al II-lea Ghica](#)

[Constantin Mavrocordat](#)

[Iordache Stavrachi](#)

1749 - 1753	Constantin Racoviță
1753 - 1756	Matei Ghica
1756 - 1757	Constantin Racoviță
1757 - 1758	Scarlat Ghica
1758 - 1761	Ioan Teodor Callimachi
1761 - 1764	Grigore Callimachi
1764 - 1767	Grigore al III-lea Ghica
1767 - 1769	Grigore Callimachi
1769	Constantin Mavrocordat
1769 - 1774	Ocupația rusă
1774 - 1777	Grigore al III-lea Ghica
1777 - 1782	Constantin Moruzi
1782 - 1785	Alexandru I Mavrocordat Deliberiu
1785 - 1786	Alexandru II Mavrocordat Firaris
1786 - 1788	Alexandru Vodă Ipsilanti
1787 - 1791	Ocupația austriacă
1788 - 1789	Emanuel Giani-Ruset
1788 - 1791	Ocupația rusă
1792	Alexandru Moruzi
1792 - 1795	Mihai Suțu "Draco"
1795 - 1799	Alexandru Callimachi
1799 - 1801	Constantin Ipsilanti
1801 - 1802	Alexandru Suțu
1802	Logofăt Iordache Conta și alți caimacami
1802 - 1806	Alexandru Moruzi
1806	Scarlat Callimachi
1806 - 1807	Alexandru Moruzi
1806 - 1812	Ocupația rusă
1807	Alexandru Hangerli
1807 - 1810	Scarlat Callimachi (nu a condus propriu-zis)
1806	Caimacam Iordache Ruset-Roznovanu
1807 - 1812	Mitropolit Veniamin Costache și alți caimacami
1812 - 1819	Scarlat Callimachi
1819	Seneschals Manu și Iacovachi Rizos- Nerulos (?)
1819 - 1821	Mihail Suțu
1821	Mitropolit Veniamin Costache

[1821](#)

[1821](#) - [1822](#)

[1821](#) - [1822](#)

[1822](#) - [1828](#)

[1828](#) - [1834](#)

[1834](#) - [1849](#)

[1849](#) - [1853](#)

[1853](#) - [1854](#)

[1854](#) - [1856](#)

[3 iunie](#) - [10 iunie 1856](#)

[1856](#) - [1857](#)

[17 februarie](#) (pe stil vechi) [1857](#) - [octombrie 1858](#)

[octombrie 1858](#) - [5 ianuarie](#) (pe stil vechi) [1859](#)

[Unirea de la 1859](#)

[5 ianuarie](#) (pe stil vechi) [1859](#) - [24 ianuarie](#) (pe stil vechi) [1862](#)

[Eteria](#) lui [Alexandru Ipsilanti](#)

Caimacam [Ștefan Vogoride](#)

Ocupația turcă

[Ioniță Sandu Sturdza](#)

Ocupația rusă

[Mihail Sturdza](#)

[Grigore Alexandru Ghica](#)

Ocupația rusă

[Grigore Alexandru Ghica](#)

Consiliu administrativ extraordinar

[Teodor Balș](#)

[Nicolae Vogoride](#)

Căimăcămia de trei: [Ștefan Catargiu](#) (se retrage la [20 octombrie 1858](#), îi urmează [I. A. Cantacuzino](#)); [Vasile Sturdza](#) și [Anastasia Panu](#)

[Alexandru Ioan Cuza](#)

La [20 noiembrie](#) (pe stil vechi) [1861](#) Înalta Poartă a adoptat "Firmanul de organizare administrativă a Moldovei și Valahiei" prin care a admis unirea politică și administrativă a Principatelor Moldova și Țara Românească, teritorii autonome aflate în componența Imperiului Otoman. Pe [11 decembrie 1861](#) [Alexandru Ioan Cuza](#), domn al Moldovei și totodată domn al Țării Românești (cu guverne și adunări separate până la acea dată), a dat publicității proclamația prin care a adus oficial la cunoștință că "naționalitatea română este întemeiată". La [22 ianuarie](#) (pe stil vechi) [1862](#) s-a format primul guvern unitar al României. Două zile mai târziu, pe [24 ianuarie 1862](#), adunările Moldovei și Țării Românești, reunite în ședință comună, au proclamat orașul [București](#) drept capitală a întregii țări. De la acea dată Principatul Moldova și-a încetat existența.

Legături externe

- [DOMNII DIN MOLDOVA PÂNĂ ÎN 1859](#)

Listă de voievozi ai Transilvaniei

Voievozi ai [Transilvaniei](#)

Primul stat Transilvănean

Înainte de [900](#) sunt pomeniți în scrierea [Gesta Hungarorum](#) trei voievozi (dux) locali: [Gelu](#) , [Glad](#) și [Menumorut](#).

- [Gelu](#) ; ? - [904](#) ; "*Gelou Dux Ultrasilvanus*" Dupa istoricul Tudor Salagean, "Este posibil ca Gelou să fi purtat titlul de "voievod", dar acest lucru nu este sigur."
- [Tuhutum](#) ; [904](#) - ?
- [Gyula](#) ; înainte [953](#) - [1003](#)

În urma unei confruntări cu regele maghiar [Ștefan I](#), Gyula este luat prizonier și dus în [Ungaria](#). Regele Ștefan a încorporat statul transilvănean în Regatul Ungar, dar păstrând ca formă de organizare voievodatul.

- [Zoltan Erdöelvi](#) ; c.[1003](#)
- [Mercurius](#), princeps Ultrasilvanus ; [1103](#), [1111](#) - [1113](#)

Voievodatul Transilvaniei

Ioan de Hunedoara

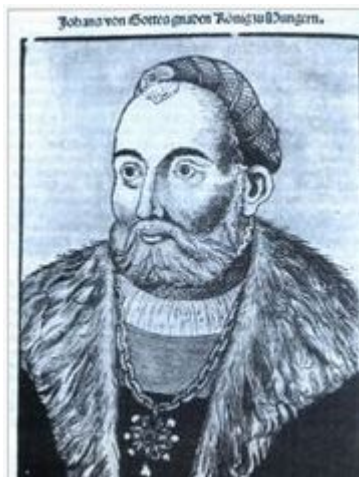
 Regele Ungariei Matei Corvin

- [Leustachius Rátót](#) (Eustachius), voievod al Transilvaniei ; cca.[1164](#) - [1176](#)
- [Legforus](#) (Szegfor) ; [1199](#) - [1200](#)
- [Eth](#) ; [1200](#)
- [Gyula Kán](#) (Jula) ; [1201](#) - [1202](#) ; prima oară
- [Nicolae](#) ; [1201](#) - [1202](#)
- [Benedict](#), fiul lui [Conrad](#) ; [1202](#) - [1206](#) ; prima oară
- [Smaragdus Zsámboki](#) ; [1206](#) - [1208](#)
- [Benedict](#), fiul lui [Conrad](#) ; [1208](#) - [1209](#) ; a doua oară
- [Mihail Kacsics](#) ; [1209](#) - [1212](#)
- [Berthold de Andechs-Meran](#), arhiepiscop de Caloccea ; [1212](#) - [1213](#)
- [Nicolae](#) ; [1213](#)
- [Gyula Kán](#) ; [1213](#) - [1214](#) ; a doua oară
- [Simion](#) ; [1215](#)
- [Ipoth](#) (Ipolit) ; [1216](#) - [1217](#)
- [Rafail](#) (Rafain/Rafaion) ; [1217](#) - [1218](#)
- [Neuka](#) (Nevke/Leuka) ; [1219](#) - [1221](#)
- [Paul](#), fiul lui [Petru](#) ; [1221](#) - [1222](#)
- [Mihail Kacsics](#) ; [1222](#) ; a doua oară
- [Pouşa \(Pózsa\) Csáki](#), fiul lui Solum/Solyom ; [1226](#)- [1231](#) ; prima oară
- [Gyula Rátót](#) ; [1229](#) - [1233](#) ; fiul lui Leustachius
- [Dionysius Tomaj](#) ; [1233](#) - [1234](#)
- [Serafin](#) ; [1235](#)
- [Andrei](#) ; [1235](#) ; fiul lui Serafin
- [Pouşa \(Pózsa\) Csáki](#), fiul lui Solum/Solyom ; [1235](#)- [1241](#) ; a doua oară
- [Laurențiu Aba](#) ; [1242](#) - [1252](#)
- [Ștefan](#) (Dux Transilvaniae) ; [1257](#) - [1258](#) ; fiul regelui [Bela IV](#), prima oară
- [Ernye Akos](#), ban al Transilvaniei ; [1258](#) - [1261](#)
- [Ștefan](#) ; [1260](#) - [1270](#) ; a doua oară
- [Ladislau I Kan](#) ; [1261](#) - [1265](#) ; prima oară
- [Nicolae Geregye](#) ; [1265](#) - [1270](#) ; prima oară
- [Matei Csáki](#) ; [1270](#) - [1272](#) ; prima oară
- [Nicolae Geregye](#) ; [1272](#) - [1274](#) ; a doua oară
- [Ioan Koszegi](#) ; [1273](#)
- [Egidius Monoszlo](#) ; [1274](#)

- [Matei Csáki](#) ; [1274](#) - [1275](#) ; a doua oară
- [Ugrinus Csáki](#) ; [1275](#) ; prima oară
- [Ladislau I Kan](#) ; [1275](#) - [1276](#) ; a doua oară
- [Ugrinus Csáki](#) ; [1276](#) ; a doua oară
- [Matei Csáki](#) ; [1276](#) - [1277](#) ; a treia oară
- [Nicolae Meggyesi](#) din neamul Pok ; [1277](#) ; prima oară
- [Finta Aba](#) ; [1278](#) - [1280](#)
- [Ștefan de Mera](#) ; [1280](#)
- [Petru, fiul lui Dominic](#) ; [1280](#)
- [Roland Borșa](#) ; [1282](#) ; prima oară
- [Apor Pécz](#) ; [1283](#) - [1284](#)
- [Roland Borșa](#) ; [1284](#) - [1285](#) ; a doua oară
- [Moise/Moyus Akos](#) ; [1287](#) - [1288](#)
- [Roland Borsa](#) ; [1288](#) - [1294](#) ; a treia oară
- [Ladislau Kán al II-lea](#) ; [1294](#) - [1315](#)
- [Ladislau Kán al III-lea](#) ; [1315](#) ; neconfirmat de rege
- [Nicolae Meggyesi](#) din neamul Pok ; [1315](#) - [1316](#) ; a doua oară
- [Doja Debreceni](#) ; [1318](#) - [1321](#) ; fiul lui Andrei
- [Toma Szécsényi](#) ; [1321](#) - [1342](#)
- [Nicolae Sirokai](#) ; [1342](#) - [1344](#)
- [Ștefan Lackfi](#) ; [1344](#) - [1350](#)
- [Toma Gönyüi](#) ; [1351](#) ; din neamul Csor
- [Nicolae Raholcai Kont](#) ; [1351](#) - [1356](#)
- [Andrei Lackfi](#) ; [1356](#) - [1359](#)
- [Dionisie Lackfi](#) ; [1359](#) - [1367](#)
- [Nicolae Lackfi](#) ; [1367](#) - [1368](#)
- [Emeric Lackfi](#) ; [1369](#) - [1372](#)
- [Ștefan Lackfi al II-lea](#) ; [1373](#) - [1376](#) ; fratele lui Emeric
- [Ladislau de Losoncz](#) ; [1376](#) - [1391](#)
- [Emeric Bebek I \(Bubek\)](#) ; [1392](#) - [1393](#)
- [Frank de Szécsény](#) ; [1393](#) - [1395](#)
- [Stibor de Stiboricz](#) ; [1395](#) - [1401](#) ; prima oară
- [Nicolae Csáki](#) și [Nicolae Marcali](#) ; [1401](#) - [1403](#) ; prima oară
- [Ioan Tamási](#) și [Jacob Lackfi](#) ; [1403](#) - [1409](#)
- [Stibor de Stiboricz](#) ; [1410](#) - [1414](#) ; a doua oară
- [Nicolae Csáki](#) ; [1415](#) - [1426](#) ; a doua oară
- [Ladislau al IV-lea Csaki](#) ; [1426](#) - [1435](#) ; fiul lui Nicolea Csaki
- [Ladislau al IV-lea Csaki](#) și [Petru Cseh](#) (Cheeh) ; [1436](#) - [1437](#)
- [Petru Cseh](#) ; [1437](#) - [1438](#) ; a doua oară
- [Desideriu de Losoncz](#) ; [1438](#) - [1440](#)
- [Ladislau al V-lea Jakcs](#) ; ianuarie [1441](#)
- [Iancu de Hunedoara](#) ; [1441](#) - [1446](#) ; fiul cneazului Voicu
- [Emeric Bebek al II-lea](#) și [Nicolae de Ujlak](#) ; [1446](#) - [1447](#)
- [Emeric Bebek al II-lea](#) și [Iancu de Hunedoara](#) ; mai - octombrie [1448](#)
- [Ioan de Rozgony](#) ; [1449](#) - [1460](#)
- [Nicolae de Ujlak](#) ; [1449](#) - [1458](#) ; a doua oară
- [Sebastian de Rozgony](#) ; [1458](#) - [1461](#)
- [Nicolae de Ujlak](#) ; [1460](#) ; a treia oară
- [Ladislau de Kanizsa](#) ; [1460](#)
- [Nicolae de Ujlak](#) și [Ioan Pongracz de Dindeleag](#) ; [1462](#) - [1465](#)

- [Sigismund de Szentgyörgy](#) și [Ioan de Szentgyörgy](#) (de Sancto Giorgia) ; [1465](#) - [1467](#)
- [Ioan Pongracz de Dindeleag](#) și [Nicolae Csupor](#) ; [1468](#) - [1472](#)
- [Blasius Magyar](#) ; [1472](#) - [1475](#)
- [Ioan Pongracz de Dindeleag](#) ; [1475](#) - [1476](#) ; a doua oară
- [Petru Gereb de Vingrad](#) ; [1478](#) - [1479](#)
- [Ștefan Bathory I](#) de Ecsed ; [1479](#) - [1493](#)
- [Bartolomeu Dragfi](#) ; [1493](#) - [1499](#) ; decendent din [Drag de Maramureș](#)
- [Ladislau de Losoncz al II-lea](#) ; [1493](#) - [1495](#)
- [Petru de Szentgyörgy](#) și de Bozin ; [1499](#) - [1510](#)
- [Ioan Zapolya](#) ; [1510](#) - [1526](#) ; apoi rege al Ungariei
- [Petru de Pereny](#) ; [1526](#) - [1529](#)
- [Ștefan Bathory II Șimleu](#) ; [1529](#) - [1530](#)
- [Hieronymus Laski](#) ; [1531](#) - [1534](#)
- [Ștefan Mailat](#) ; [1534](#) - [1538](#)
- [Emeric Balassa](#) ; [1538](#) - [1540](#)
- [Gheorghe Martinuzzi](#) ; [1541](#) - [1552](#) ; guvernator
- [Andrei Bathori de Ecsed](#) ; [1552](#) - [1553](#)
- [Ștefan Dobo](#) și [Francisc Kendi](#) ; [1553](#) - [1556](#)
- Vacant ; [1557](#) - [1571](#)

Principi ai Transilvaniei

Ioan Zapolya

Mihai Viteazul

- [Ioan I Zápolya](#) ; [1526](#) - [1540](#)
- [Isabella Jagiello Zapolya](#) ; [1540](#) - [1551](#) ; soția lui Ioan I Zápolya, regentă
- [George Fráter](#) ; [1542](#) - [1551](#) ; regent
- [Ferdinand I de Habsburg](#) ; [1551](#) - [1556](#) ; fiul lui Filip I (Spania)
- [Isabella Jagiello Zapolya](#) ; [1556](#) - [1559](#) ; a doua oară
- [Ioan al II-lea Sigismund Zápolya](#) ; [1570](#) - [1571](#)
- [Ștefan Báthory](#) ; [1571](#) - [1575](#)
- [Cristofor Báthory](#) ; [1575](#) - [1581](#) ; fratele lui Ștefan Báthory
- [Sigismund Báthory](#) ; [1581](#) - [1594](#) ; fiul lui Cristofor Báthory, prima oară
- [Boldizsár Báthory](#) ; [1594](#)
- [Sigismund Báthory](#) ; [1594](#) - [1598](#) ; a doua oară
- [Maria Krisztina de Habsburg](#) ; [1597](#) ; prima oară
- [Rudolf al II-lea de Habsburg](#) ; [1598](#)
- [Maria Krisztina de Habsburg](#) ; [1598](#) ; a doua oară
- [Sigismund Bathory](#) ; [1598](#) - [1599](#) ; a treia oară
- [Andrei Báthory](#) ; [1599](#) ; vărul lui Sigismund Bathory
- [Mihai Viteazul](#) ; [1559](#) - [1601](#) ; prin unirea tarilor Romane
- [Gheorghe Basta](#) ; [1601](#) - [1603](#) ; în numele împăratului [Rudolf al II-lea](#)
- [Moise Székely](#) (Secuiul) ; [1603](#) - [1604](#)
- [Ștefan Bocskay](#) ; [1604](#) - [1606](#)
- [Sigismund Rákóczi](#) ; [1607](#) - [1608](#)
- [Gabriel Báthory](#) ; [1608](#) - [1613](#) ; fratele lui Ștefan Báthory
- [Gabriel Bethlen](#) ; [1613](#) - [1629](#)
- [Ecaterina de Brandenburg](#) ; [1629](#) - [1630](#) ; soția lui Gabriel Bethlen
- [Ștefan Bethlen](#) ; [1630](#) ; fiul lui Gabriel Bethlen
- [Gheorghe Rákóczi I](#) ; [1630](#) - [1648](#) ; fiul lui Sigismund Rakoczi
- [Gheorghe Rákóczi al II-lea](#) ; [1648](#) - [1657](#) ; fiul lui Gheorghe I
- [Francisc Rhédei](#) ; [1657](#) - [1658](#) ;
- [Achatius Baresai](#) ; [1658](#) - [1660](#)
- [Gheorghe Rakoczi al II-lea](#) ; [1659](#) - [1660](#) ; a doua oară
- [Ioan Kemény](#) ; [1661](#) - [1662](#)
- [Mihai Apafi I](#) ; [1662](#) - [1690](#)
- [Imre Thököly](#) ; [1690](#) - [1691](#)
- [Mihai Apafi al II-lea](#) ; [1690](#) - [1696](#) ; fiul lui Mihai Apafi I
- [Leopold I](#) ; [1691](#) - [1705](#)

La 7 iulie 1704 [Dieta Transilvaniei](#) întrunită la [Alba Iulia](#) l-a proclamat pe [Francisc Rákóczi al II-lea](#) ca principe al Transilvaniei. Revolta antihabsburgică condusă de acesta a eșuat, autoritatea Casei de Habsburg în Transilvania și Ungaria fiind restabilită efectiv în anul 1711 prin [Pacea de la Satu Mare](#).

- [Carol al VI-lea, Împărat Roman](#) ; [1711](#) - [1740](#) ; fiul lui Leopold I
- [Maria Tereza](#) ; [1740](#) - [1765](#) ; fiica lui Carol VI

Mari Principi ai Transilvaniei

- [Maria Tereza](#) ; [1765](#)-[1780](#)
- [Iosif al II-lea](#) ; [1780](#) - [1790](#) ; fiul [Mariei Terezia](#)

- [Leopold al II-lea](#) ; 1790 - 1792 ; fiul [Mariei Terezia](#)
- [Francisc al II-lea](#) ; 1792 - 1835 ; fiul lui Leopold II
- [Ferdinand I](#) ; 1835 - 1848 ; fiul lui Francisc II
- [Franz Joseph](#) ; 1848 - 1867 ; nepotul lui Ferdinand I

În 1867 Marele Principat al Transilvaniei a fost desființat, iar teritoriul său a fost încorporat în [Regatul Ungariei](#).

Pentru lista guvernatorilor Transilvaniei vezi: [Listă de guvernatori ai Transilvaniei](#)

Bibliografie

1. Wertner Moritz, Die Wojewoden Siebenbürgens im Zeitalter der Árpáden. Urkundliche Richtigstellungen und Bestimmungen. In: Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde, NF. Bd. 28, 1, Hermannstadt 1898.
2. Tudor Sălăgean, Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIII-lea. Afirmarea regimului congregațional, Cluj-Napoca, 2004.

Legături externe

- [Despre voievozii transilvăneni](#)

Vezi și

- [Listă de guvernatori ai Transilvaniei](#)
- [Listă de domnitori ai Transilvaniei](#)
- [Listă de principii ai Transilvaniei](#)

Regele României

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

(Redirecționat de la [Regii României](#))

Salt la: [Navigare](#), [căutare](#)

[Casa regală de Hohenzollern-Sigmaringen](#)

Pavilionul regelui (1881-1922)

Pavilionul regelui, în forma adoptată de regele Carol al II-lea (1930-1947)

Regele României a fost titlul oficial al conducătorului [Regatului României](#) din [1881](#) până în [1947](#) când, sub presiunea autorităților comuniste, [România](#) a fost proclamată [republică](#).

Statul român a fost numit Principatele Unite până în [1862](#), după unirea din 1859 a statelor vasale Imperiului Otoman, [Țara Românească](#) și [Moldova](#), sub [Alexandru Ioan Cuza](#) ca "[Domnitor](#)". Cuza a devenit principe al fiecărui principat în [1859](#). Din 1862, statul român se numește Principat al României, iar Cuza ia titlul de "Principe de România". A fost detronat în [1866](#) de către [Parlamentul](#) român, care a invitat apoi un prinț german din familia de [Hohenzollern-Sigmaringen](#), [Carol](#) să devină noul principe al României.

Independența României față de [Imperiul Otoman](#) a fost recunoscută oficial în [1878](#) la Congresul de la Berlin; principatul a devenit regat în [1881](#), cu Prințul Carol drept primul ei rege, Carol I.

România a fost o monarhie constituțională pe durata majorității existenței sale ca regat, cu excepția perioadei [1938-1944](#), în timpul dictaturii personale a regelui [Carol II](#) ([1938-1940](#)), precum și a celei a [mareșalului Ion Antonescu](#) ([1940-1944](#)). În timpul acestei din urmă dictaturi, România a fost, în mod efectiv, o monarhie [absolută](#), de drept divin:

Carol I
<i>Regina soție</i>
Regina Elisabeta
<i>Copii</i>
Principesa Maria
Ferdinand
<i>Regina soție</i>
Regina Maria
<i>Copii</i>
Prințul Carol
Prințul Nicolae
Principesa Elisabeta
Principesa Maria
Principesa Ileana
Prințul Mircea
Carol al II-lea
<i>Regina soție</i>
Regina Elena
<i>Copii</i>
Prințul Mihai
Mihai I
<i>Regina soție</i>
Regina Ana
<i>Copii</i>
Principesa Margareta
Principesa Elena
Principesa Irina
Principesa Sofia
Principesa Maria

regele [Mihai](#) a domnit a doua oară fără vreun jurământ pe [Constituție](#) și fără votul de aprobare al vreunui [Parlament](#), inițial suspendat, redeschis abia mai târziu, în [1946](#). În schimb, Mihai a fost încoronat^[1] cu [Coroana de Oțel](#) și uns Rege de către [Patriarhul](#) României [Nicodim Munteanu](#), în catedrala patriarhală din [București](#), chiar în ziua celei de-a doua sale suiri pe tron, la [6 septembrie, 1940](#)^[2]. Astfel, Mihai a domnit a doua oară doar "prin Grația Lui Dumnezeu"^[1], ca rege [absolut](#), de drept divin, nu și [constituțional](#). Legal, însă, Mihai nu putea exercita prea multă autoritate, în afara prerogativelor de a fi șeful suprem al Armatei și de a desemna un prim-ministru cu puteri depline^[3], numit „Conducător”.

Listă de Regi ai României

Pentru lista conducătorilor de dinainte de [1866](#) vezi [Lista domnilor Țării Românești](#), [Lista domnilor Moldovei](#) and [Listă de voievozi ai Transilvaniei](#). Vezi [Lista președinților României](#) pentru lista președinților de după [1947](#).

Afilieră	Perioada	Conducător	Observații	Ani de conducere
Hohenzollern	1881-1914	Carol I	înainte a condus țara ca și Domnitor (Prinț) de România din 1866	33 dintr-un total de 48 ani de domnie
Hohenzollern	1914-1927	Ferdinand	--	13
Hohenzollern	1927-1930	Mihai	prima domnie; regență	3
Hohenzollern	1930-1940	Carol al II-lea	--	10
Hohenzollern	1940-1947	Mihai	a doua domnie	7

Note

- [^] [^] [^] [Normele Fundamentale ale Familiei Regale a României](#), pag.3, [situl oficial al Familiei Regale a României](#) la data de 22 februarie 2008
- [^] ["Bucuriile suferinței", Volumul 2, "De vorbă cu câțiva intelectuali"](#), de pr. Dimitrie Bejan, [situl "Sfaturi Ortodoxe"](#) la data de 22 februarie 2008
- [^] ["Decret regal privind investirea generalului Ion Antonescu cu depline puteri", 5 septembrie 1940](#)

Vezi și

- [Însemnele regalității române](#)
- [Istoria României](#)
- [Cronologia monarhiei în România](#)

- [Monarhia în România](#)
- [Reginele României](#)
- [Casa regală de România](#)
- [Hohenzollern-Sigmaringen](#)

Reginele României

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

Salt la: [Navigare](#), [căutare](#)

Reginele României

Printul Mihai
Mihai I
<i>Regina soție</i>
Regina Ana
<i>Copii</i>
Principesa Margareta
Principesa Elena
Principesa Irina
Principesa Sofia
Principesa Maria

Carol I
<i>Regina soție</i>
Regina Elisabeta
<i>Copii</i>
Principesa Maria
Ferdinand
<i>Regina soție</i>
Regina Maria
<i>Copii</i>
Printul Carol
Printul Nicolae
Principesa Elisabeta
Principesa Maria
Principesa Ileana
Printul Mircea
Carol al II-lea
<i>Regina soție</i>
Regina Elena
<i>Copii</i>

#	Portret	Nume	De la	La
1		<u>Elisabeta de Neuwied</u> , soția regelui <u>Carol I al României</u>	<u>3 noiembrie 1869</u>	<u>10 octombrie 1914</u>
2		<u>Marie Alexandra Victoria</u> , soția regelui <u>Ferdinand I al României</u>	<u>10 octombrie 1914</u>	<u>20 iulie 1927</u>
3		<u>Regina mamă Elena a României</u> , soția regelui <u>Carol al II-lea al României</u>	<u>1940</u>	<u>30 decembrie 1947</u>

Principesele României

- [Principesa Maria](#)
- [Principesa Ileana](#)
- [Principesa Elisabeta](#)
- [Principesa Mărioara](#) (Mignon)
- [Principesa Margareta de România](#)

Vezi și

- [Însemnele regalității române](#)
- [Regii României](#)
- [Cronologia monarhiei în România](#)
- [Monarhia în România](#)
- [Regele României](#)
- [Regatul României](#)
- [Casa regală de România](#)

Acest articol legat de Monarhia în România este un ciot. Poți ajuta contribuind la dezvoltarea acestui articol.

Lista șefilor de stat ai României

De la **Wikipedia**, enciclopedia liberă

(Redirecționat de la [Președinții României](#))

Salt la: [Navigare](#), [căutare](#)

România

Acest articol face parte din seria:

Politica și Guvernul României

-
- [Constituție](#)
 - [Președinte](#)
 - [Traian Băsescu](#)
 - [Guvernul României](#)
 - [Emil Boc](#)
 - [Parlamentul României](#)
 - [Senatul României](#)
 - [Camera Deputaților](#)
 - [Partide politice](#)
 - [Alegeri](#)
 - Parlamentare: [2004](#), [2008](#)
 - Prezidențiale: [2004](#), [2009](#)
 - Europene: [2007](#)

-
- [CSAT](#)

-
- **Șefii de stat**
 - [Prim-miniștrii](#)
 - [Guverne](#)
 - [Senatori 1990-2008](#)
 - [Deputați 1990-2008](#)
 - [Miniștrii de externe](#)
 - [Miniștrii de finanțe](#)
 - [Miniștrii de interne](#)
 - [Miniștrii de justiție](#)
 - [Miniștrii apărării naționale](#)
 - [Șefii serviciilor secrete](#)

Aceasta este o listă a **Șefilor de Stat**^[1] ai [României](#) începând cu anul [1859](#) și până în prezent. Lista prezintă șefii de stat, regii, domnitorii sau organul de stat care s-a aflat la conducerea României.

Șefi de stat

Numele	Imagine	Data preluării	Data predării	Note
Alexandru Ioan Cuza (n. 20 mar 1820 - d. 15 mai 1873)		24 ianuarie 1859	11 februarie 1866	Domnitorul Principatelor Unite Române
Locotenentă Domnească		11 februarie 1866	10 mai 1866	Lascăr Catargiu Nicolae Golescu Nicolae Haralambie
Carol I de Hohenzollern-Sigmaringen (n. 10 apr 1839 - d. 27 sept 1914)		10 mai 1866	10 mai 1881	Domnitorul Principatelor Unite Române
Ferdinand I de Hohenzollern-Sigmaringen (n. 24 aug 1865 - d. 20 iul 1927)		10 mai 1881	27 septembrie 1914	Regele României
Regență (Mihai I este minor)		27 septembrie 1914	20 iulie 1927	Regele României
		20 iulie 1927	7 octombrie 1929	Printul Nicolae, Patriarhul Miron Cristea, Gheorghe Buzdugan, Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție
		9 octombrie 1929	7 iunie 1930	Printul Nicolae, Patriarhul Miron Cristea, Constantin Sărățeanu, Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

<p><u>Carol al II-lea de Hohenzollern-Sigmaringen</u> (n. <u>15 oct 1893</u> - d. <u>4 apr 1953</u>)</p>		<u>8 iunie 1930</u>	<u>6 septembrie 1940</u>	<u>Regele României</u>
<p><u>Mihai I de Hohenzollern-Sigmaringen</u> (n. <u>25 octombrie 1921</u>)</p>		<u>6 septembrie 1940</u>	<u>30 decembrie 1947</u>	<u>Regele României</u>
<p><u>Constantin Ion Parhon</u> (n. <u>15 oct 1874</u> - d. <u>9 aug 1969</u>)</p>		<u>30 decembrie 1947</u>	<u>13 aprilie 1948</u>	<u>Președintele Prezidiului Provizoriu al Marii Adunări Naționale</u>
<p><u>Petru Groza</u> (n. <u>7 dec 1884</u> — d. <u>7 ian 1958</u>)</p>		<u>13 aprilie 1948</u>	<u>12 iunie 1952</u>	<u>Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale</u>
<p><u>Petru Groza</u> (n. <u>7 dec 1884</u> — d. <u>7 ian 1958</u>)</p>		<u>12 iunie 1952</u>	<u>7 ianuarie 1958</u>	<u>Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale</u>
<p><u>Ion Gheorghe Maurer</u> (n. <u>23 sep 1902</u> – d. <u>8 feb 2000</u>)</p>		<u>11 ianuarie 1958</u>	<u>21 martie 1961</u>	<u>Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale</u>
<p><u>Gheorghe Gheorghiu-Dej</u> (n. <u>8 noi 1901</u> – d. <u>19 mar 1965</u>)</p>		<u>21 martie 1961</u>	<u>19 martie 1965</u>	<u>Președintele Consiliului de Stat</u>
<p><u>Chivu Stoica</u> (n. <u>8 aug 1908</u> – d. <u>16 feb 1975</u>)</p>		<u>24 martie 1965</u>	<u>9 decembrie 1967</u>	<u>Președintele Consiliului de Stat</u>
<p><u>Nicolae Ceaușescu</u> (n. <u>26 ian 1918</u> - d. <u>25 dec 1989</u>)</p>		<u>9 decembrie 1967</u>	<u>22 decembrie 1989</u>	<u>Președintele Consiliului de Stat</u>
		<u>28 martie 1974</u>	<u>22 decembrie 1989</u>	<u>Președintele Republicii Socialiste România</u>

<u>Ion Iliescu</u> (n. <u>3 martie 1930</u>)		<u>22</u> <u>decembrie</u> <u>1989</u>	<u>20 mai</u> <u>1990</u>	<u>Președintele Provizoriu</u> <u>al României</u>
		<u>20 mai</u> <u>1990</u>	<u>11</u> <u>octombrie</u> <u>1992</u>	<u>Președintele României</u>
		<u>11</u> <u>octombrie</u> <u>1992</u>	<u>17</u> <u>noiembrie</u> <u>1996</u>	<u>Președintele României</u>
<u>Emil Constantinescu</u> (n. <u>19 noiembrie 1939</u>)		<u>17</u> <u>noiembrie</u> <u>1996</u>	<u>10</u> <u>decembrie</u> <u>2000</u>	<u>Președintele României</u>
<u>Ion Iliescu</u> (n. <u>3 martie 1930</u>)		<u>10</u> <u>decembrie</u> <u>2000</u>	<u>20</u> <u>decembrie</u> <u>2004</u>	<u>Președintele României</u>
<u>Traian Băsescu</u> (n. <u>4 noiembrie 1951</u>)		<u>21</u> <u>decembrie</u> <u>2004</u>	<u>20 aprilie</u> <u>2007</u>	<u>Președintele României</u>
<u>Nicolae Văcăroiu</u> (n. <u>5 decembrie 1943</u>)		<u>20 aprilie</u> <u>2007</u>	<u>23 mai</u> <u>2007</u>	Președinte interimar, pe perioada suspendării Președintelui <u>Traian</u> <u>Băsescu</u>
<u>Traian Băsescu</u> (n. <u>4 noiembrie 1951</u>)		<u>23 mai</u> <u>2007</u>	prezent	<u>Președintele României</u> Reconfirmat în funcție în urma <u>Referendumului din 19</u> <u>mai 2007</u>

Note

1. [^] Ion Bulei. O istorie a românilor. Editura Meronia. București 2007, pg. 266-267

Bibliografie

- Nicolae C. Nicolescu, Șefii de stat și de guvern ai României (1859 - 2003), Ed. Meronia, București, 2003,

Lista prim-miniștrilor României

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

(Redirecționat de la [Premierii României](#))

Salt la: [Navigare](#), [căutare](#)

România

Acest articol face parte din seria:

Politica și Guvernul României

-
- [Constituție](#)
 - [Președinte](#)
 - [Traian Băsescu](#)
 - [Guvernul României](#)
 - [Emil Boc](#)
 - [Parlamentul României](#)
 - [Senatul României](#)
 - [Camera Deputaților](#)
 - [Partide politice](#)
 - [Alegeri](#)
 - Parlamentare: [2004](#), [2008](#)
 - Prezidențiale: [2004](#), [2009](#)
 - Europene: [2007](#)

-
- [CSAT](#)

-
- [Șefii de stat](#)
 - **Prim-miniștrii**
 - **Guverne**
 - [Senatori 1990-2008](#)
 - [Deputați 1990-2008](#)
 - [Miniștrii de externe](#)

- [Miniștrii de finanțe](#)
- [Miniștrii de interne](#)
- [Miniștrii de justiție](#)
- [Miniștrii apărării naționale](#)
- [Șefii serviciilor secrete](#)

[Politica altor țări](#) •
Această casuță: [v](#) • [d](#) • [m](#)

Aceasta este lista a prim-miniștrilor și a guvernelor [României](#) începând cu [1862](#). Prima legătură conduce la cabinetul guvernului, a doua către biografia prim-ministrului cabinetului respectiv, iar în paranteză este prezentată perioadă în care acel guvern a activat.

Cuprins

[\[ascunde\]](#)

- [1 Principatele Române unite - cu două guverne \(1859-1862\)](#)
 - [1.1 Guvernele de la Iași](#)
 - [1.2 Guvernele de la București](#)
- [2 Principatele Române unite \(1862-1881\)](#)
- [3 Regatul României](#)
- [4 România comunistă](#)
- [5 România postcomunistă](#)
- [6 Legături externe](#)

Principatele Române unite - cu două guverne (1859-1862)

Guvernele de la Iași

- [Guvernul Vasile Sturdza](#) (17 ianuarie - 6 martie 1859)
- [Guvernul Ion Ghica](#) (8 martie - 27 aprilie 1859)
- [Guvernul Manolache Costache Epureanu](#) (27 aprilie - 10 noiembrie 1859)
- [Guvernul Manolache Costache Epureanu](#) (10 noiembrie 1859 - 3 aprilie 1860)
- [Guvernul Mihail Kogălniceanu](#) (30 aprilie 1860 - 17 ianuarie 1861)
- [Guvernul Anastasie Panu](#) (17 ianuarie - 23 septembrie 1861)
- [Guvernul Alexandru C. Moruzi](#) (5 octombrie 1861 - 22 ianuarie 1862)

Guvernele de la București

- [Guvernul Ioan Al. Filipescu](#) (25 ianuarie - 27 martie 1859)
- [Guvernul Constantin Al. Crețulescu](#) (27 martie - 6 septembrie 1859)
- [Guvernul Nicolae Crețulescu](#) (6 septembrie - 11 octombrie 1859)
- [Guvernul Ion Ghica](#) (11 octombrie 1859 - 28 mai 1860)
- [Guvernul Nicolae Golescu](#) (28 mai - 13 iulie 1860)
- [Guvernul Manolache Costache Epureanu](#) (13 iulie 1860 - 14 aprilie 1861)

- [Guvernul Barbu Catargiu](#) (30 aprilie - 12 mai 1861)
- [Guvernul Ștefan Golescu](#) (12 mai - 11 iulie 1861)
- [Guvernul Dimitrie Ghica](#) (19 iulie 1861 - 22 ianuarie 1862)

Principatele Române unite (1862-1881)

- [Guvernul Barbu Catargiu](#) (22 ianuarie - 24 iunie 1862)
- [Guvernul Nicolae Crețulescu](#) (24 iunie 1862 - 11 octombrie 1863)
- [Guvernul Mihail Kogălniceanu](#) (11 octombrie 1863 - 26 ianuarie 1865)
- [Guvernul Constantin Bosianu](#) (26 ianuarie - 14 iunie 1865)
- [Guvernul Nicolae Crețulescu](#) (14 iunie 1865 - 11 februarie 1866)
- [Guvernul Ion Ghica](#) (11 februarie - 10 mai 1866)
- [Guvernul Lascăr Catargiu](#) (11 mai - 13 iulie 1866)
- [Guvernul Ion Ghica](#) (15 iulie 1866 - 21 februarie 1867)
- [Guvernul Constantin Al. Crețulescu](#) (1 martie - 5 august 1867)
- [Guvernul Ștefan Golescu](#) (17 august 1867 - 29 aprilie 1868)
- [Guvernul Nicolae Golescu](#) (1 mai - 15 noiembrie 1868)
- [Guvernul Dimitrie Ghica](#) (16 noiembrie 1868 - 27 ianuarie 1870)
- [Guvernul Alexandru G. Golescu](#) (2 februarie - 18 aprilie 1870)
- [Guvernul Manolache Costache Epureanu](#) (20 aprilie - 14 decembrie 1870)
- [Guvernul Ion Ghica](#) (18 decembrie 1870 - 11 martie 1871)
- [Guvernul Lascăr Catargiu](#) (11 martie 1871 - 30 martie 1876)
- [Guvernul Ioan Emanuel Florescu](#) (4 - 26 aprilie 1876)
- [Guvernul Manolache Costache Epureanu](#) (27 aprilie - 23 iulie 1876)
- [Guvernul Ion C. Brătianu](#) (24 iulie 1876 - 24 noiembrie 1878)
- [Guvernul Ion C. Brătianu](#) (25 noiembrie 1878 - 10 iulie 1879)
- [Guvernul Ion C. Brătianu](#) (11 iulie 1879 - 9 aprilie 1881)

Regatul României

- [Guvernul Dimitrie Brătianu](#) (10 aprilie - 8 iunie 1881)
- [Guvernul Ion C. Brătianu](#) (9 iunie 1881 - 20 martie 1888)
- [Guvernul Theodor Rosetti](#) (22 martie - 11 noiembrie 1888)
- [Guvernul Theodor Rosetti](#) (12 noiembrie 1888 - 22 martie 1889)
- [Guvernul Lascăr Catargiu](#) (29 martie - 3 noiembrie 1889)
- [Guvernul George Manu](#) (5 noiembrie 1889 - 15 februarie 1891)
- [Guvernul Ioan Emanuel Florescu](#) (21 februarie - 26 noiembrie 1891)
- [Guvernul Lascăr Catargiu](#) (27 noiembrie 1891 - 3 octombrie 1895)
- [Guvernul Dimitrie A. Sturdza](#) (4 octombrie 1895 - 21 noiembrie 1896)
- [Guvernul Petre S. Aurelian](#) (21 noiembrie 1896 - 26 martie 1897)
- [Guvernul Dimitrie A. Sturdza](#) (31 martie 1897 - 30 martie 1899)
- [Guvernul George Gr. Cantacuzino](#) (11 aprilie 1899 - 6 iulie 1900)
- [Guvernul Petre P. Carp](#) (7 iulie 1900 - 13 februarie 1901)
- [Guvernul Dimitrie A. Sturdza](#) (14 februarie 1901 - 20 decembrie 1904)
- [Guvernul George Gr. Cantacuzino](#) (22 decembrie 1904 - 12 martie 1907)
- [Guvernul Dimitrie A. Sturdza](#) (12 martie 1907 - 27 decembrie 1908)
- [Guvernul Ion I.C. Brătianu](#) (27 decembrie 1908 - 4 martie 1909)
- [Guvernul Ion I.C. Brătianu](#) (4 martie 1909 - 28 decembrie 1910)
- [Guvernul Petre P. Carp](#) (29 decembrie 1910 - 27 martie 1912)
- [Guvernul Titu Maiorescu](#) (28 martie - 14 octombrie 1912)

- [Guvernul Titu Maiorescu](#) (14 octombrie 1912 - 31 decembrie 1913)
- [Guvernul Ion I.C. Brătianu](#) (4 ianuarie 1914 - 10 decembrie 1916)
- [Guvernul Ion I.C. Brătianu](#) (11 decembrie 1916 - 28 ianuarie 1918)
- [Guvernul Gen. Alexandru Averescu](#) (29 ianuarie - 4 martie 1918)
- [Guvernul Alexandru Marghiloman](#) (5 martie - 23 octombrie 1918)
- [Guvernul Constantin Coandă](#) (24 octombrie - 28 noiembrie 1918)
- [Guvernul Ion I.C. Brătianu](#) (29 noiembrie 1918 - 12 septembrie 1919)
- [Guvernul Artur Văitoianu](#) (27 septembrie - 30 noiembrie 1919)
- [Guvernul Alexandru Vaida-Voievod](#) (1 decembrie 1919 - 12 martie 1920)
- [Guvernul Gen. Alexandru Averescu](#) (13 martie 1920 - 16 decembrie 1921)
- [Guvernul Take Ionescu](#) (17 decembrie 1921 - 19 ianuarie 1922)
- [Guvernul Ion I.C. Brătianu](#) (19 ianuarie 1922 - 29 martie 1926)
- [Guvernul Gen. Alexandru Averescu](#) (30 martie 1926 - 4 iunie 1927)
- [Guvernul Barbu Știrbei](#) (4 - 20 iunie 1927)
- [Guvernul Ion I.C. Brătianu](#) (21 iunie - 24 noiembrie 1928)
- [Guvernul Vintilă I.C. Brătianu](#) (24 noiembrie 1927 - 9 noiembrie 1928)
- [Guvernul Iuliu Maniu](#) (10 noiembrie 1928 - 6 iunie 1930)
- [Guvernul George G. Mironescu](#) (7 - 12 iunie 1930)
- [Guvernul Iuliu Maniu](#) (13 iunie - 9 octombrie 1930)
- [Guvernul George G. Mironescu](#) (10 octombrie 1930 - 17 aprilie 1931)
- [Guvernul Nicolae Iorga](#) (18 aprilie 1931 - 5 iunie 1932)
- [Guvernul Alexandru Vaida-Voievod](#) (6 iunie - 10 august 1932)
- [Guvernul Alexandru Vaida-Voievod](#) (11 august - 19 octombrie 1932)
- [Guvernul Iuliu Maniu](#) (20 octombrie 1932 - 13 ianuarie 1933)
- [Guvernul Alexandru Vaida-Voievod](#) (14 ianuarie - 13 noiembrie 1933)
- [Guvernul Ion Gh. Duca](#) (14 noiembrie - 29 decembrie 1933)
- [Guvernul Constantin Angelescu](#) (30 decembrie 1933 - 3 ianuarie 1934)
- [Guvernul Gheorghe Tătărăscu](#) (5 ianuarie - 1 octombrie 1934)
- [Guvernul Gheorghe Tătărăscu](#) (2 octombrie 1934 - 28 august 1936)
- [Guvernul Gheorghe Tătărăscu](#) (29 august 1936 - 14 noiembrie 1937)
- [Guvernul Gheorghe Tătărăscu](#) (17 noiembrie - 28 decembrie 1937)
- [Guvernul Octavian Goga](#) (29 decembrie 1937 - 10 februarie 1938)
- [Guvernul Miron Cristea](#) (11 februarie - 29 martie 1938)
- [Guvernul Miron Cristea](#) (30 martie 1938 - 31 ianuarie 1939)
- [Guvernul Miron Cristea](#) (1 februarie - 6 martie 1939)
- [Guvernul Armand Călinescu](#) (7 martie - 21 septembrie 1939)
- [Guvernul Gen. Gheorghe Argeșanu](#) (21 - 28 septembrie 1939)
- [Guvernul Constantin Argetoianu](#) (28 septembrie - 23 noiembrie 1939)
- [Guvernul Gheorghe Tătărăscu](#) (24 noiembrie 1939 - 10 mai 1940)
- [Guvernul Gheorghe Tătărăscu](#) (11 mai - 3 iulie 1940)
- [Guvernul Ion Gigurtu](#) (4 iulie - 4 septembrie 1940)
- [Guvernul Gen. Ion Antonescu](#) (4 - 14 septembrie 1940)
- [Guvernul Gen. Ion Antonescu](#) (14 septembrie 1940 - 24 ianuarie 1941)
- [Guvernul Mareșal Ion Antonescu](#) (27 ianuarie 1941 - 23 august 1944)
- [Guvernul Gen. Constantin Sănătescu](#) (23 august - 3 noiembrie 1944)
- [Guvernul Gen. Constantin Sănătescu](#) (4 noiembrie - 5 decembrie 1944)
- [Guvernul Gen. Nicolae Rădescu](#) (6 decembrie 1944 - 5 martie 1945)

România comunistă

- [Guvernul Dr. Petru Groza](#) (6 martie 1945 - 30 noiembrie 1946)
- [Guvernul Dr. Petru Groza](#) (1 decembrie 1946 - 29 decembrie 1947)
- [Guvernul Dr. Petru Groza](#) (30 decembrie 1947 - 14 aprilie 1948)
- [Guvernul Dr. Petru Groza](#) (15 aprilie 1948 - 2 iunie 1952)
- [Guvernul Gheorghe Gheorghiu-Dej](#) (2 iunie 1952 - 28 ianuarie 1953)
- [Guvernul Gheorghe Gheorghiu-Dej](#) (28 ianuarie 1953 - 4 octombrie 1955)
- [Guvernul Chivu Stoica](#) (4 octombrie 1955 - 19 martie 1957)
- [Guvernul Chivu Stoica](#) (20 martie 1957 - 20 martie 1961)
- [Guvernul Ion Gheorghe Maurer](#) (21 martie 1961 - 17 martie 1965)
- [Guvernul Ion Gheorghe Maurer](#) (18 martie - 20 august 1965)
- [Guvernul Ion Gheorghe Maurer](#) (21 august 1965 - 8 decembrie 1967)
- [Guvernul Ion Gheorghe Maurer](#) (9 decembrie 1967 - 12 martie 1969)
- [Guvernul Ion Gheorghe Maurer](#) (13 martie 1969 - 27 februarie 1974)
- [Guvernul Manea Mănescu](#) (27 februarie 1974 - 18 martie 1975)
- [Guvernul Manea Mănescu](#) (18 martie 1975 - 30 martie 1979)
- [Guvernul Ilie Verdet](#) (30 martie 1979 - 29 martie 1980)
- [Guvernul Ilie Verdet](#) (29 martie 1980 - 20 mai 1982)
- [Guvernul Constantin Dăscălescu](#) (21 mai 1982 - 28 martie 1985)
- [Guvernul Constantin Dăscălescu](#) (29 martie 1985 - 22 decembrie 1989)

România postcomunistă

- [Guvernul Petre Roman](#) (26 decembrie 1989 - 28 iunie 1990)
- [Guvernul Petre Roman](#) (28 iunie 1990 - 16 octombrie 1991)
- [Guvernul Theodor Stolojan](#) (16 octombrie 1991 - 18 noiembrie 1992)
- [Guvernul Nicolae Văcăroiu](#) (20 noiembrie 1992 - 11 decembrie 1996)
- [Guvernul Victor Ciorbea](#) (12 decembrie 1996 - 17 aprilie 1998)
- [Guvernul Radu Vasile](#) (17 aprilie 1998 - 22 decembrie 1999)
- [Guvernul Mugur Isărescu](#) (22 decembrie 1999 - 28 decembrie 2000)
- [Guvernul Adrian Năstase](#) (28 decembrie 2000 - 28 decembrie 2004)
- [Guvernul Călin Popescu-Tăriceanu](#) (29 decembrie 2004 - 22 decembrie 2008)
- [Guvernul Emil Boc](#) (22 decembrie 2008 - prezent)

Legături externe

- [Guvernele României](#)

Portal:România

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

Salt la: [Navigare](#), [căutare](#)

Imaginea lunii

[Ateneul Român](#)

Articolul lunii

Eugen Ionescu

Eugen Ionescu (n. [26 noiembrie](#) (13 noiembrie, pe stil vechi) [1909](#), [Slatina](#), d. [28 martie 1994](#), [Paris](#); cunoscut în afara României sub numele de **Eugène Ionesco**, conform ortografiei franceze) a fost un scriitor de limbă franceză originar din România, protagonist al teatrului absurdului și membru al Academiei Franceze.

Tatăl său, Eugen Ionescu român, era avocat, iar

mama Thérèse
avea cetățenie
franceză și era de
origine iudaică (cf.
[Florin Manolescu](#),
*Enciclopedia
exilului literar
românesc*, Editura
Compania, 2003).
Acest fapt l-a
împiedicat să se
"rinocerizeze",
într-o perioadă
când colegii săi de
generație
cochetau cu ideile
totalitare.

La vârsta de patru
ani, Eugen
Ionescu își
însoțește familia
în [Franța](#), unde va
rămâne până în
[1924](#). Își continuă
educația în
România urmând
cursurile de liceu
la [Colegiul
"Sfântul Sava"](#) din
[București](#), și
susține examenul
de bacalaureat în
[Craiova](#). Se înscrie
la Facultatea de
Litere, obținând
licența pentru
limba franceză.
Terminând
cursurile
universitare, este
numit profesor de
franceză la
[Cernavodă](#), iar
mai târziu este
transferat la

București. În 1938 pleacă la Paris ca bursier. Acolo își scrie teza de doctorat *Tema morții și a păcatului în poezia franceză*.

[continuare >>>](#)

Articole anterioare:

[Ștefan Luchian](#),
[Mihai I al României](#)

[modifică](#)

Recomandările portalului

 [Mihai Eminescu](#), poet național

Articole care merită citite:

Arte și literatură

[Bartolomeu Anania](#), [Constantin Brâncuși](#), [Ion Luca Caragiale](#), [George Coșbuc](#), [Emil Cioran](#), [Ștefan Luchian](#)

Geografie

[Brașov](#), [București](#), [Cluj-Napoca](#), [Drăgășani](#),
[Râmnicu Vâlcea](#), [Târgoviște](#), [Timișoara](#), [Țara](#)

Articole introductive

Geografie

Regiuni: [Banat](#),
[Bucovina](#),
[Dobrogea](#),
[Maramureș](#),
[Moldova](#),
[Transilvania](#),
[Valahia](#), [Oltenia](#)

Ape: [Argeș](#), [Arieș](#),
[Bârlad](#), [Bârsa](#),
[Bega](#), [Bistrița](#),
[Cerna](#), [Cibin](#),
[Dunăre](#),
[Geoagiu](#), [Ialomita](#),
[Mureș](#), [Moldova](#),
[Olt](#), [Prahova](#), [Prut](#),
[Marea Neagră](#),
[Siret](#), [Sebeș](#),
[Someș](#), [Târnava](#),
[Târnava Mare](#),
[Târnava Mică](#),
[Tisa](#)

[Hațegului](#), [Vâlcea](#)

Istorie

[Ion Antonescu](#), [Nicolae Ceaușescu](#), [Vlad Țepeș](#), [Istoria Timișoarei](#), [Mihai Viteazul](#), [Ștefan cel Mare](#), [Mircea cel Bătrân](#), [Ion Iliescu](#)

Revoluția română din 1989

Lingvistică

[Limba română](#)

[modifică](#)

Munți: [Munții Carpați](#)

Rezervații naturale: [Delta Dunării](#)

Cultură

Limbă oficială: [română](#),

Limbi vorbite de minorități: [maghiară](#), [germană](#), [romani](#),

Minorități: [Germani](#), [Maghiari](#), [Sârbi](#), [Secui](#), [Sași](#), [Evrei](#), [Rromi](#), [Turci](#)

Artă și cultură: [Sculptură românească](#), [Pictură românească](#), [Muzică românească](#), [Pădurea spânzuraților \(film\)](#), [Independența României \(film\)](#), [La moara cu noroc \(film\)](#).

Mass-media

Posturi TV: [TVR1](#), [TVR2](#), [TVR Internațional](#), [TVR Cultural](#), [TVR Cluj](#), [TVR Craiova](#), [TVR Iași](#), [TVR](#)

[Timișoara](#), [Acasă](#),
[Antena 1](#), [Antena](#)
[2](#), [Antena 3](#),
[Atomic TV](#), [B1 TV](#),
[DDTV](#), [Etno TV](#),
[Euforia TV](#),
[Favorit TV](#), [Flux](#)
[TV](#), [Kiss TV](#), [N 24](#),
[Național TV](#), [OTV](#),
[Partener TV](#), [Pro](#)
[TV](#), [Pro TV](#)
[Internațional](#), [Pro](#)
[Cinema](#), [Prima TV](#),
[Realitatea TV](#),
[Senso](#), [Sport Klub](#),
[Taraf TV](#),
[TeleShop 24](#),
[Telesport](#), [TV K](#)
[Lumea](#), [TV Sport](#),
[TV Transilvania](#),
[TVRM](#), [U TV](#)

**Posturi de
radio:** [Radio](#)
[România](#)
[Actualități](#), [Radio](#)
[România Cultural](#),
[Radio România](#)
[Tineret](#), [Radio](#)
[România](#)
[Internațional](#), [Radi](#)
[o 21](#), [Kiss](#)
[FM](#), [Radio](#)
[Infopro](#), [Radio](#)
[Minisat](#)

**Agenții de
presă:** [Rompres](#)

Lăcașe de cult

**Mănăstiri,
Biserici, Cetăți
și Castele:**
[Castelul Bran](#),
[Castelul Peleş](#),

[Palatul Cotroceni,](#)
[Castelul de la](#)
[Bontida,](#)
[Mănăstirea Curtea](#)
[de Argeș,](#)
[Mănăstirea](#)
[Govora,](#)
[Mănăstirea](#)
[Horezu,](#)
[Mănăstirea Cozia,](#)
[Mănăstirea Dintr-](#)
[un](#)
[lemn,](#)[Mănăstirea](#)
[Bistrița \(județul](#)
[Vâlcea\),](#)
[Mănăstirea](#)
[Surpatele, Schitul](#)
[Ostrov.](#)

Educație

Universități:
[Universitatea din](#)
[București,](#)
[Universitatea de](#)
[Științe Agricole și](#)
[Medicină](#)
[Veterinară](#)
[București,](#)
[Universitatea](#)
[Politehnica](#)
[București](#)
[Universitatea](#)
[Babeș-Bolyai din](#)
[Cluj-Napoca,](#)
[Universitatea din](#)
[Iași, Universitatea](#)
[Transilvania din](#)
[Brașov](#)

Asociații non-
guvernamenta
le

[Pro democratia,](#)
[Asociatia](#)
[Cetatenilor](#)
[Europeni de](#)
[Origine Romana](#)
["Pro Europa"\[1\],](#)

***Portal destinat
romanilor din
diaspora***

[Instrainatate.ro,](#)
[In Strainatate:](#)
[Romani in](#)
[strainatate, cu](#)
[inima in Romania!](#)
[\[2\]](#)